TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 40 (93) TORONTO, Ontario, 1951 m. Spalio (October) mėn. 4 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Mokslo metams prasidėjus

Ne apie normaliąsias viso pasaulio mokyklas šį kartą norim kalbėti, bet apie lietuviškąsias vargo mokyklas.

Iš visur nuolat girdime dejavimų, kad naujoji išeivijos karta, buvę tremtiniai, o ypač jų auganti karta yra atsidūrusi rimtame nulietuvėjimo pavojuje. Nenorim čia kalbėti apie tas šeimas, kurios sąmoningai nušalina savo vaikus nuo lietuviškosios aplinkos, nuo žinių apie savąjį kraštą ir net nuo lietuviškosios kalbos. Sakoma, kad tokių esą. Tai yra mūsų bendruomenės gėda. Su ja betgi taip lengvai nesusidorosi. Vėžį juk ir chirurgo peilis nevisada tepašalina. Norim šį kartą kalbėtis su tais tėvais, kurie nuoširdžiai trokšta savo vaikučius išlaikyti tikrais lietuviais ir skaudžiai pergyvena, kai pamato jų širdelėse ardančiųjų daigų, kurių neatspėja ar nesugeba lietuviškais medeliais pakeisti.

Rodos, nėra jokios abejonės, kad mūsose sąlygose sekmingiausia lietuviškąją sargybą gali eiti lietuviškosios mokyklėlės, kurios nors po keletą valandų per savaitę mūsų vaikučius pagloboja, palaiko grynai lietuviškame būrelyje, tuo būdu gyvenimiškai įspausdamos vaikučių sąmonėn mintį, kad jie lietuviai, skirtingi nuo kitų tautų, o be to, dar šiek tiek ir pamoko.

Reikia džiaugtis, kad tokias mokyklas šiemet jau turi beveik visos kiek stambesnės lietuvių kolonijos Kanadoje, o JAV jau girdime malonių žinių, kad lietuviškieji dalykai įvedami į programas daugely lietuviškųjų parapijų mokyklų. Baisiai skaudus reiškinys, kad lietuvių sukurtų parapijų mokyklose dar ne visur to pasiekta, bet tai gyvenimo sukurtas faktas, su kuriuo tenka skaitytis šiandien, turint vilčių, kad šita anomalija išnyks rytoj. Džiugu, kad apie tokias pat mokyklėles girdime ir iš kitų kontinentų.

Mes neabejojame, kad visi tėvai džiaugiasi mokyklų darbu ir vaisiais, nors ne vienas kartais gal ir pageidavimų dėl jų turėtų. Tačiau tai lokaliniai klausimai, apie kuriuos bendrai kalbėti būtų sunku. Bet yra vienas ir bendras klausimas. Tai tų mokyklėlių išlaikymas.

Štai paskelbta, kad ten ir ten vaikai gali rinktis lietuviškųjų dalykų pasimokyti ir pabendrauti grynai lietuviškoje aplinkoje. Apsidžiaugiam ir vežam savo vaikučius. Bet ar visi pagalvojam, kaip gi ta mokyklėlė išlaikoma, kas ten dirba ir kodėl dirba? Aišku, dirba mokytojai, daugely vietų turį didelio patyrimo, moką bendrauti su vaikais ir mylį juos bei patį mokymą.

Bet juk tie mokytojai šiandien yra tokie patys fabrikų darbininkai, kaip ir daugumas mūsų. Jie taip pat visą savaitę pluša fabrikuose, o šeštadienį, kai mes visi turime laisvą dieną savo kasdieniškiems reikalams atlikti, vyksta mokyti mūsų vaikučių. Tai yra didelis pasišventimas — savo laiko bei jėgų paskyrimas lietuviškajam jaunimui. O to dar net neužtenka. Jiems tenka ir išlaidų turėti. Reikia juk pasiruošti pamokoms, įsigyti priemonių, pagaliau reikia važinėti, o veltui ir jų neveža. Ir visdėlto daugumoje mūsų kolonijų mokytojai dirba visiškai be jokio atlyginimo, net nesugrąžinant jiems padarytųjų išlaidų.

Pasiaukojimas yra didelis ir kilnus dalykas. Pasiaukojimas tauriai asmenybei teikia pasitenkinimo ir džiaugsmo, bet pasiaukojimas taip pat yra varginantis ir negali būti tęsiamas metų metais. Pasiaukojimo neįvertinimas bei nedėkingumas jį žudo, užmuša. Kodėl gi mokytojai turi amžinai aukotis? Ir iš viso, kodėl kažkas turi aukotis bendram reikalui, kai visa bendruomenė prie to neprisideda? Mokytojauti, žinoma, turi mokytojai, nes tai jų specialybė, bet visa visuomenė, o ypač tėvai turi nors minimaliai atsilyginti. Mes šiomis sąlygomis negalime suorganizuoti tiek lėšų, kad galima būtų mokytojų darbą pilnai atlyginti, tačiau jiems turėtų būti mokamas nors šioks toks atlyginimas, kuris gal ne tiek juos paremtų, kiek rodytų mūsų visų bendravimą šiame reikale, būtų moralinė parama.

Negalima būtų siūlyti atlyginimo normų, bendrų visoms kolonijoms, nes nevienodos yra sąlygos, tačiau visiems turėtų būti bendras principas, kad mokytojų darbas turi būti atlyginamas.

Prisiminkim pavyzdį. Mokytojas į mokyklą paprastai vyksta tramvajumi. Toronto ir Montrealio sąlygomis per 3 šeštadienius jis vien nuvažiuodamas ir grįždamas išleidžia 50 centų. Ar nebūtų teisinga, jei tėvai, kurių vaikus jis moko, mokyklos reikalui paaukotų nors dvigubai. Ten, kur mokinių daugiau, gal ir tiek pakaktų. Juk, rodos, būtų daug tiksliau, kad išlaidų turėtų ne mokytojas, bet tėvai dėl savo vaikų.

Mokslo metai dar tik prasidėjo. Turbūt, visose kolonijose dar bus tėvų susirinkimų, gal bus tėvų komitetai renkami. Tomis progomis nereikėtų pamiršti ir dėl šito susitarti. Mokytojų našta ir taip jau didelė. Ją reikėtų pasiskirstyti ir visiems bendrai nešti.

D. Britanijos rinkimai

Artėjant D. Britanijos rinkimams abi didžiosios partijos paskelbė savo programas. Darbiečiai akcentuoja keturis principus: kova už pasaulinę taiką, visų įjungimas į darbą, gyvenimo pabrangimo sumažinimas ir tolimesnis vykdymas socializacijos.

Kairysis sparnas, vadovaujamas Bevano, protestavo prieš JA V-bių pastangas įtraukti D. Britaniją į ginklavimosi lenktynes, bet deklaracija išdirbta bendra, ginčijamąjį klausimą suformulavus kaip siekimą pasaulinės taikos. Partija neprileidžianti minties, kad III Pasaulinis karas neišvengiamas, tačiau savo programoje ginklavimosi plano, kuriam paskirta 4.700.000.000 svarų, sumažinimo neprisimena. Akcentuojama tik, kad taikos negali būti pasiekta vien ginklais, bet labiausiai keliant gerbūvį pasaulio tautų.

Konservatorių partijos priešrinkiminė programa, paskelbta su Churchill parašu, įsidėmėtina tuo, kad konservatoriai pirmą kartą pasisako didžiąją naštų dalį perkelsią turtingųjų kompanijų sąskaiton, apdėdami mokesčiais pelną. Šiaip programoje darbiečiai apkaltinami beatodairišku kraštutinumu, pažeidusiu anglų visuomenės gerbūvį. Konservatoriai žada sumažinti administracijos išlaidas, daugiau skirti gyvenamųjų namų statybai, padidinti gamybą, palikti valstybinę kontrolę anglies pramonei, perorganizuoti geležinkelius regionaliniu principu, auto transportą leisti privatų ir laikyti normuojamas žemės ūkio produktų kainas, kad pakėlus gamybą reikėtų mažiau maisto įvežti. Be to, kreipiamasi į visą Commonwealthą laikytis iš vien ir žadama vykdyti realią politiką, išplaukiančią iš britų interesų.

Ar jie liks nebe Lietuvos piliečiai?

Vokietijoje be IRO globos gyvenantiems politiniams pabėgėliams nutarta išduoti svetimšalių pasus — Fremdenpass. Jie pakeis iki šiol turėtąsias Kennkartes. Naujasis pasas bus leidimas gyventi Vokietijoje, už kurį kasmet teks mokėti tam tikrą mokestį. Gyventi Vokietijoje leistu laiku su šiuo pasu bus galima išvažiuoti ir į užsienius. Aiškus dalykas, kad tam tikrais atvejais leidimas galės būti ir neduodamas. Neaiškus tebėra klausimas, kaip bus įrašoma pilietybė. Vokiečių įstaigos linkusios dažniausiai rašyti "be pilietybės" arba "neišaiškintos", jei asmuo nepateiksiąs kokių naujesnių įrodymų dėl savo pilietybės. Turimieji senieji dokumentai esą per seni ir jiems nesą aišku ar toks žmogus šiandien dar begalįs būti laikomas, pav., Lietuvos piliečiu.

"Tremtis" praneša vokiečių įstaigose patyrusi, kad Lietuvos pilietybė bus įrašoma į svetimšalio pasus tiems, kurie turės Lietuvos konsulatų išduotus galiojančius pasus arba pateiks atitinkamus konsulatų pažymėjimus. Dėl to "Tr." perspėja lietuvius nesiskubinti tokius svetimšalių pasus imti ir siūlo per PLB Vokietijos Kr. Valdybą aprūpinti visus lietuvius atitinkamais konsulų pažymėjimais.

IRO savo veiklą jau siaurina laipsniškai. Paskutinė viza imigravimui į JAV turėtų būti išduota š.m. gruodžio 31 d., bet yra pavojaus, kad emigravimas sustrukdys, nes JAV DP Komisija stinga pinigų, kai parlamentas iš jos sąmatos yra nubraukęs net $1.431.000. Jei reikalas nebus pataisytas, liks neišemigravusių 80.000 tremtinių, jų tarpe 1000 lietuvių.

Repatriacinį darbą IRO baigė rugpiūčio 31 d. ir daugiau tuo reikalu nebesirūpins.

Emigracija eina į galą. Spalio 1 d. IRO nutraukia tremtinių registraciją į Kanadą ir Australiją, lapkričio 1 d. į P. Ameriką. Vizos į JAV bus duodamos iki gruodžio 31 d. Transportai nutraukiami: lapkričio 1 d. į N. Zelandiją, gruodžio 1 d. į Kanadą ir Australiją, gruodžio 31 d. į P. Ameriką.

Nuolaidos Italijai

Trys didžiosios valstybės rugsėjo 26 d. pareiškė esą pasiruošusios Italijos taikos sutarties ginklavimosi suvaržymus panaikinti, nes ginklavimosi suvaržymai neatitinką dabartinei padėčiai. Achesonas ta proga perspėjo Maskvą nedaryti iš to klaidingų išvadų, nes jie siekią taikos teisingos ir tikros. Deklaracijoje minimos pasikeitusios sąlygos, greičiausia, reiškia apginklavimą Sovietų satelitų, buvusių priešų —Bulgarų, Rumunų ir Vengrų.

— **Vašingtonas.** — Trys didžiosios valstybės paskelbė nutarimą pakeisti Italijos taikos sutarties nuostatus, apribojančius Italijos ginklavimąsi. Jai buvo leista laikyti tik 300.000 kariuomenės, 350 karo lėktuvų ir 132 laivus.

Karaliaus sveikata ir karalaitės kelionė

Karaliaus Jurgio VI sveikata po plaučių operacijos, gydytojų pranešimu, yra normali, tačiau krizė galima dar iki šios savaitės pabaigos. Kadangi karalius dabar pareigų eiti negali, paskirta Valstybės Taryba: karalienė Elžbieta, princesė Elžbieta, princesė Margareta, karaliaus brolis Glouchester kunigaikštis ir sesuo. Taryba atlikinės karališkas pareigas visą karaliaus ligos metą. Numatoma, kad į darbą labiausiai įsijungs jo brolis ir duktė Margareta. Sosto įpėdinė Elžbieta su vyru Edinburgho princu visdėlto nutarė vykti kelionei po Kanadą. Jie išskris britų lėktuvu spalio 7 d. ir nutups Montrealy, iš kur vyks į Quebeką spalio 9 d. pradėti kelionės po kraštą. Kelionė bus vykdoma pagal numatytą planą, bet 1 savaitė vėliau. Torontan atvyks spalio 12 d. Vizitui į JAV vyks spalio 31-lapkričio 1 d.

— **Otava.** — Karalaitės Elžbietos ir jos vyro apsilankymo proga Kanados paštas išleis specialius pašto ženklus.

— **Windsor.** — Chrysler Corp. paskelbė atleisianti 800 darbininkų nuo spalio 1 d.

Laisvosios Europos Liet. P. Grupės spaudos konferencija

Po "vasaros karščių" blanki 5-ji konferencija Niujorke. Tikimasi radijo spalio mėnesį

(Niujorko bendradarbio Almaus)

Kai tėvynėje pasilikę kenčia ir kovoja, kasdieną kvaišinami propagandos, jog štai LTSR įsijungia į kovą už pasaulinę "taiką" ir turi siųsti visas įmanomas pajėgas "stalininėms hydroelektrinių prie Kuibyševo ir Stalingrado statyboms" (be elektros atomo nesuskaldysi), laisvame pasaulyje tarp lietuvių kaikurių veiksnių — politikų kažkoks piktas įsimetęs: "tariasi tartis", kaip tiksliai "Darbininkas" pastebėjo, o tarp "susitarimo" eilučių plačioji lietuvių visuomenė, visuose kontinentuose, pasigenda tos geros dvasios ir valios, būtinų kiekvienam susitarimui įgyvendinti.

Šitoje tai gūdžioje laukimo nuotaikoje įvyko penktoji lietuvių spaudos konferencija Niujorke su Lietuvių Patariamosios Grupės atstovais.

Laisvosios Europos Universitete didžiausia lietuvių problema esanti lietuvių studentų suradimas. Jei galiausiai jų atsirastų, būtų priimta ten kiek ir lietuvių profesorių. Tuo rūpinasi suinteresuotos lietuvių įstaigos Paryžiuje ir Vokietijoje. Esą, pa aiškėję, jog iš kitų kraštų (net Australijos) studentai lietuviai galėtų kandidatuoti. Jie gautų visą nemokamą mokslą ir pragyvenimą, bet patys turėtų apsimokėti kelionpinigius.

Grupė gavusi bene 5 stipendijas šiam semestrui Amerikos mokyklose, ir laimingieji, per Centrinę Studentų Atstovybę atrinkti, studentai jau išvykę. Nuo sekančio semestro tikimasi gauti daugiau stipendijų.

Buvo kreiptasi paaiškinimo į Laisvosios Europos Centrinį komitetą dėl pabaltiečių aplenkimo skelbiamąjame "Laisvės Kryžiaus Karo Vajuje". Buvę paaiškinta, jog tai apgailėtinas neapsižiūrėjimas, nes baltiečiai esą lygiateisiai nariai būsimos laisvos Rytų Europos.

Tikima, kad artimiausioj ateity lietuvis ekspertas būsiąs pasiųstas į Vašingtoną, Kongreso bibliotekon, prisidėti prie Sovietinių įstatymų studijavimo.

Toliau pirmininkas priminė, jog su latviais ir estais dirbama nuoširdžioj ir glaudžioj dvasioj, lygiai kaip ir "su lietuviškomis organizacijomis ir atstovybėmis". Baigdamas savo apžvalgą pirmininkas optimistiškai pastebėjo, jog tarptautinėje arenoje esama tikrų davinių "jog kelias į mūsų tėvynę jau didžia dalimi yra nužygiuotas".

"Naujienų" korespondentas užklausė dėl pasitarimų Vlikingene. Pirmininkas nepasakė nieko ypatingesnio. Tik, kad buvo nuo šio mėn. 1 iki 12 d. Dabar turi "ratifikuoti" pats VLIKas ir Lozoraitis su pasiuntiniais. Rugsėjo 26 d. jau turėjęs įvykti VLIK posėdis, bet neįvykęs. (Posėdis įvyko rugsėjo 22 d., bet "susitarimo" klausimo nesprendė, o 26 d. visai nešauktas. Tas klausimas turėjo būti sprendžiamas rugsėjo 29 d. posėdyje, apie kurį žinios mūsų dar nepasiekė. Red.) Kitų diplomatų nuotaikos kol kas nėra aiškios.

Esant žymiai tendencijai grupės uždaviniams plėstis, susitvarkius su radijo transliacijomis, ji rengtųsi tinkamam pavergtųjų tautų reikalo pastatymui Paryžiuje įvyksiančioje JTO visuotinėje sesijoje. Dėlto, su dideliu dėmesiu laukiama spalio mėn. pradžioje Niujorke įvyksiančios "Slaviko" grupės konferencijos — Rytų ir Centro Europos egzilinių diplomatų Komiteto, kuris pirmuoju uždaviniu turįs paruošti bendrą memorandumą genocido ir deportacijų reikalu. Tenka priminti, jog mūsų pirm. Sidzikauskas yra vienas šio memorandumo iniciatorių. Apsvarstę, egziliniai vadai atsisakę planuotos masinė sdemonstracijos Niujorke protestui prieš sovietų vykdomas žiaurybes.

"TŽ" bendradarbiui buvo atsakyta, jog dėl Kanados lietuvių įjungimo į Grupės kompetenciją "kol kas" nieko nauja nepaaiškėję. Jūsų korespondentas užklausė taipgi pirmininko nuomonės dėl Otto Strasserio. Manoma, jog jis dėl savo pirmykštės veiklos negalės išeiti į Vokietijos vadovaujančių politikų eiles. Čia pirmininkas rado reikalą užakcentuoti, jog Bonnos vyriausybė lietuvių ir Lietuvos atžvilgiu esanti labai korektiška, laikydama Lietuvą tik kariškai okupuotu kraštu. Dėl Dr. Schumacherio ir kitų opozicijos grupių nuotaikų mūsų atžvilgiu, p. Bielinis įsiterpė, jog grupė turi su jais nuolatinį prielankų kontaktą.

Baigdamas, pirmininkas priminė vengrų grupės kvietimą sutartinai piketuoti Sovietų Ambasadą Niujorke, ką vengrai darą kiekvieną savaitę du kartus. Esą 10 tautybių vadų susitarta, jog spalio 4 d. sovietai būsią masiškai visų — kartu ir lietuvių — pikietuoti.

Konferencijoje dalyvavo "Naujienų", "Draugo", "Darbininko", "Dirvos", "N. Lietuvos", "Tėviškės Žiburių", "Keleivio, LE radijo štabo narys. Nedalyvavo, nors kviesti — LAIC, Amerikos Balsas", "Vienybė", "Tėvynė" ir keletas kitų vietinių laikraščių.

ARKIV. BERANUI RUOŠIAMA BYLA

Prahos arkivyskupui J. Beran, kuris kalinamas jau 2 metus, ruošiama vieša byla, panaši į kardinolo Mindszenty bylą. Tai matyti iš naujai paskelbtos brošiūros, kurioje arkivyskupas Beran ir į vakarus pasprukęs Dr .Zenkl pavaizduojami kaip JAV ir Vatikano šnipai.

Arkivyskupas dabar kalinamas Nova Rise vienuolyne, kuris paverstas kunigų kacetu. Čia 250 kunigų kankinami ne vien fiziškai, bet ir morališkai — verčiami dalyvauti "politinio švietimo" kursuose, kuriuose biauriausiai dergiama Bažnyčia. Arkivyskupas laikomas daug blogau, negu vokiečių naciai jį laikė Dachau koncentracijos stovykloje.

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Praeitą savaitę pasaulis vėl įžengė į naują didelio įtempimo laikotarpį, galimą pavadinti rimtos krizės metu.

Korėjoje kovos tebevyksta, ypač centriniame fronte. Ir praeitą savaitę labai gyvai reiškėsi oro kovos. Antradienį ir trečiadienį įvyko net trys didelės oro kautynės, kurių vienose iš abiejų pusių dalyvavo net 256 sprausminiai lėktuvai, o kitose po apie 150-200 lėktuvų. Žemės kovose taip pat dominuoja JT pajėgos, centriniame fronte pajėgusios užimti bent kelias strategiškai svarbias aukštumas.

Derybos dėl paliaubų vis dar neatnaujinamos. Rugsėjo 27 d. gen. Ridgway pasiūlė, kad ant praeities būtų perbrauktas kryžius, kad priekaištai dėl Kaesongo neutralumo laužymo nebebūtų liečiami, o derybos būtų atnaujintos naujoje vietoje, 6 mylios į rytus nuo Kaesongo, anapus komunistsų linijų — Songhyone. Komunistai tuo tarpu nori, kad derybos būtų atnaujintos Kaesonge, o pirmiausia būtų svarstomi neutralumo sulaužymai. Į Ridgway siūlymus komunistai tuo tarpu dar neatsakė. Ar derybos išviso nebūtų atnaujintos, jei komunistai nepriimtų siūlymo, sakoma, priklausys nuo paties atsakymo formos.

Tuo tarpu abi pusės ruošiasi kovoms. Apie komunistų jėgų telkimą ir telkinių bei kelių bombardavimus nuolat pranešama JT karinės vadovybės kominikatuose. Apie JT pasiruošimus nepranešama, tačiau jie, beabejo, vykdomi. Ir ne be reikalo dabar ten yra nuvykęs JAV jungtinių štabų viršininkas gen. Bradley, kuris sekmadienį buvo nuskridęs į Korėją. Ko jis ten lankosi neskelbiama, tačiau ne be tikslo. Greičiausiai svarstoma, ką teks daryti, jei paliaubų pasiekti nepasisektų. Svarstoma, matyt, visos Tolimųjų Rytų problemos ir santykiai su Sovietų Rusija, nes gen. Bradley atlydėjo Valstybės departamento ekspertas S. Rusijos reikalams Bohlen. Reikėtų spėti, kad tuo tarpu nelaukiama paliaubų, bet priešingai — dar didesnių komplikacijų ir, gal būt, kovų lauko išplėtimo. Vadai, turbūt, turi nuspręsti, iki kol galima žengti, dar nesukeliant Sovietų. Kaip Sovietus įvelti, beabejo, nesvarstoma, nes JAV uždavinys, žūt būt, išvengti visuotino karo Azijoje, kuris išsekintų jėgas, o lemiamo sprendimo neleistų pasiekti.

Irane padėtis taip pat labai įsitempė.

Ginčo artimiausiu objektu dabar yra Abadane likę 317 britų specialistų, kuriuos Irano vyriausybė nusprendė iki šio ketvirtadienio išvaryti arba priversti dirbti Irano Naftos B-vei. Jiems įsakyta išvykti arba pasirašyti individualias sutartis dėl darbo. Kadangi individualių sutarčių jie nepasirašo, tai prie įmonių pastatytos kariškos sargybos jų ten nebeįleidžia, o kad jie nebegalėtų gyventi, užblokuoti bendrovės prekių ir maisto sandėliai bei krautuvės.

Britų pirmoji reakcija buvo pasiruošimas savo piliečių neliečiamumą ginti jėga ir demonstruodamas karo laivynas Persų įlankoje pradėjo manevrus. Iranas tada Kuzistano savo įguloms įsakė būti parengty, o krašto gynimo taryba padarė nutarimą, kad Abadano rafinerijų įrengimai būtų susprogdinti, jei svetima kariuomenė įžengtų Irano teritorijon. Iraniečiai taip pat perėmė savo žinion Abadan vandentiekį ir b-vės administracijos bei sąskaitybos skyrius.

D. Britanija atsidūrė labai sunkioje padėtyje. Ginklo panaudojimas gali sukelti labai didelių ir rizikingų komplikacijų. Iš JAV buvo gautas perspėjimas, kad šitokis žygis JAV visuomenėje sukeltų nepalankias nuotaikas, britams būtų prikišamas kolonijalizmas ir imperializmas. Britų vyriausybės padėtis labai kebli, be to, dar ir dėl rinkimų, nes praradus Iraną konservatoriai kaltins dėl nuostolių, o jėgą panaudojus galės kaltinti dėl įtraukimo į karą arba į šiaip sunkias komplikacijas. Dėl to Attlee tuo reikalu tarėsi su Churchill. Po pasitarimų nusistatyta jėgos nenaudoti, bet bandyti išlaikyti savo žmones Abadane, kitomis priemonėmis. Pirmiausia kreiptis į šachą, aplenkiant vyriausybę, paprašyta prez. Trumano paramos ir iškeltas kaltinimas prieš Iraną Saugumo Taryboje, kuri jau sušaukta. Britai siūlo S. Tarybai priimti rezoliuciją, įpareigojančią Iraną priimti Haagos Tribunolo liepos 5 d. sprendimą, pagal kurį naftos eksploatacija turi būti tęsiama britų tol, kol bus susiderėta dėl ateities. Niekas šiandien netiki, kad Iranas nusilenktų S. Tarybos priimtai tokiai rezoliucijai, taip pat netiki, kad ji būtų priimta be Sovietų veto, bet Britų vyriausybė nori kompromitaciją numesti nuo savo pečių. Tegul susikompromituoja ne ji, bet Saugumo Taryba. Žinoma, iš to naudos D. Britanijai jokios. Jei nepasiseks savųjų specialistų Abadane apginti kitais keliais, Saug. Taryba jų neišgelbės. Tai aišku ir iš Teherano reakcijos. Ten, pirmą kartą po nutrūkusių derybų su Britais, parlamentas vėl susirinko pilname sąstate ir parėmė vyriausybės griežtą nusistatymą pasipriešinti Britų siūlomai rezoliucijai. Teherane vyksta demonstracijos prieš britus. Mossadegh gi pasaulio viešpačiams pasakė labai karčių teisybės žodžių. Esą, jie remia tik pasaulio galinguosius, pripažįsta laisvę, bet tik ne kitiems ir visur stengiasi uzurpuoti silpnųjų gerą. Mossadegh dešinioji ranka Makki, nacionalistų vadas, pasakė, kad nutartojo britų pašalinimo iš krašto nesutrukdys niekas, nes, kol jie čia, negalima esą gauti naujų specialistų, negalima atnaujinti naftos gamybos nei prekybos, o to turį būti pasiekta.

Dėl Saugumo Tarybos daugelio valstybių atstovai jaučiasi priblokšti staigumo ir dar nežino, kaip laikytis. JAV betgi apvylė Britus, pareikšdamos, kad jos nerems besąlyginiai jų rezoliucijos, bet laikysis neutralaus taikintojo vaidmens. Prez. Trumanas betgi per naująjį ambasadorių Hendersoną kreipėsi į šachą specialiu laišku, prašydamas neaštrinti padėties išvarant britus.

Paskutinės žinios: Britai nutarė savo žmones iš Abadan išvežti, o Iranas paprašė S. Tar. posėdžius atidėti 10 dienų.

— **Buenos Aires.** — Čia įvyko lengvai sulikviduotas pučas prieš prezidentą Peroną, po kurio jam suteikti platūs įgaliojimai. Yra įtarimo, kad visa tai buvo inscenizuota ir platūs įgaliojimai gauti artėjančių prezidento rinkimų reikalui. Gal būt, Peronienė vėl iškils kaip kandidatė į viceprezidentus. Ji sunkiai serga.

— **Otava.** — Rugsėjo 28 d. paskelbtas Kanados nuostolių Korejoje sąrašas rodo 63 žuvusius, 181 sužeistus, 18 susižeidimų ir 1 dingusį.

— **Simcoe.** — Prieš pora mėnesių pasireiškęs supirkimas žemės nežinomam tikslui į pietus nuo Simcoe tebesitęsia. Nupirkta vėl eilė ūkių.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Sapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje ir JAV metams $4.00, pusmečiui $2.50
Kituose kraštuose metams $4.50, pusmečiui $2.50

Įmokėję nemažiau $10,00 skaitomi garbės prenumeratoriais
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Pasitikėjimas

Kaip pavienių asmenų, taip ir tautos gyvenime yra labai svarbus veiksnys — pasitikėjimas. Kur nėra pasitikėjimo, ten nėra ir sutarimo bei sugyvenimo. Geriausi bičiuliai tampa priešais, jeigu vienas jų nepasitiki kitu.

Pastaraisiais metais, kaikurie JAV politikai nevientik gindami valstybės interesus, bet dalinai ir savo partijų politikos reikalams pradėjo skleisti nepasitikėjimą prieš aukštus valstybės vyrus ir pareigūnus, kad susilpninus jų pozicijas visuomenėje, o kartu sukėlus nepasitikėjimą ir pačių vadovaujančių asmenų tarpe. Žinoma, tas sukėlė nemaža triukšmo ir įtarimo visuomenėje.

Dėl savo žiauraus ir kruvino režimo, labiausiai yra išsivystęs nepasitikėjimas bolševikiniuose kraštuose, bet kartu bolševikai tą negerovę panaudoja savo šlykščia propaganda ir agentų pagalba kitų tautų darniam sugyvenimui griauti.

Lietuviai tremtiniai, gyvendami lageriuose, yra patyrę patys kiek žalingas yra nepasitikėjimas, kuris, kilęs iš neteisingų gandų ir šmeižtų, sugriaudavo darnų sugyvenimą. Lageriai buvo didžiausi židiniai bujoti blogiausioms negerovėms, geros sąlygos skleisti neteisingiems gandams ir šmeižtams. Dauguma jau yra išemigravusių į kitus kraštus, gyvena savystoviai, bet daug dar nenusikratė lageriuose įgytų negerovių. Pikta nepasitikėjimo sėkla dar ir šiandie glūdi kaikieno širdyse. Dažnai galima sutikti lietuvį, kuris su ramia sąžine pasakys, kad lietuviai yra vagys, egoistai, išeikvotojai ir tt. Suprantama tie reiškiniai yra apgailėtini, veda prie lietuviškos visuomenės susiskaldymo, kenkia Lietuvos laisvinimo darbui ir nejučiomis dirba komunistų naudai.

Ištikrųjų pažiūrėkime ar lietuviai toki yra. Nepriklausomybės laikais buvo laikotarpis, kurį tiesiog galima pavadinti "kasininkų ir buhalterių valdžios pinigų pasisavinimo bei išeikvojimo metai". Tačiau sudėjus į krūvą visus tuos nusikaltimus, išeikvotų pinigų suma ir pačių nusikaltimų procentas sulyginus su kitų senų valstybių tarnautojų šios rūšies padarytais nusikaltimais yra labai mažas. Turėjome ir pora stambių vagysčių bei išeikvojimų, bet kitur tokių atsitikimų yra daug daugiau. Beabejo tokie reiškiniai yra nepateisinami ir lietuviams sudaro didelę gėdą, bet tai dar nėra pagrindo, dėl kelių asmenų padarytų nusikaltimų tą taikinti daugumai. Kolkas pasaulyje nėra nei valstybės, kurioje nebūtų kalėjimų, nei tautos, kuri neturėtų nusikaltėlių. Gali būti vienur procentas didesnis, kitur mažesnis. Besitrankydami po įvairius kraštus turėjome progos įsitikinti, kad lietuviai nusikaltėlių skaičium sudaro mažiausį procentą. Tai koks pagrindas yra nepasitikėjimui?

Negalima ginčyti, kad tremtyje viskas buvo daroma sklandžiai ir sąžiningai. Pasitaikydavo ir netikslumų, ir, deja, nebuvo griežtai reaguojama, o kartais net nejučiomis, nesąžiningas asmuo pagiriamas, kad esąs gudrus ir mokąs gyventi. Tai yra klaidos, kurių neturėtume daugiau pakartoti.

Dar mūsų nelaimei atsirado devynios galybės tautos vienybės apaštalų, kurie ne darbais, bet žodžiais nori vienyti tautą. Rėkia išsijuosę, kad jie tik yra tikri kovotojai dėl Lietuvos laisvės ir tautos vienybės, bet kartu puola visus, kas ne su jais, o ypač VLIKą ir jo paskirus narius. Aišku, toki žmones jokio vienybės darbo nedirba, tik lietuviškoje visuomenėje neša nepasitikėjimą.

Lietuviškos visuomenės vieningumui būtinai reikalingas pasitikėjimas, todėl visus, kurie suduro pagrindo nepasitikėjimui plisti reikia laikyti kaip vienybės ardytojus.

K. Truska.

3.000.000 azijatų Europon

Pereitame "TŽ" numeryje spausdinome žinutę, kad į Kėdainių apskrities kolchozus atvežta ir įkurdinta 40 korejiečių šeimų bei 200 vaikų karo našlaičių. "The Ensign" korespondentas iš Bern praneša, kad pastaruoju metu gauta žinių iš įvairių Europos kraštų anapus geležinės uždangos, jog ten visur atgabenama azijatų, o vietos gyventojai ištremiami į Azijos kraštus arba į sovietines darbo stovyklas čia pat Europoje, ypač prie uranijaus kasyklų ir prie Dunojaus-Juodųjų jūrų kanalo kasimo darbų. Esą, taip pat deportuojama ir į Silezijos kasyklas. Taip iš Dresdeno ir Leipzigo vienu transportu į Aukštutinės Silezijos kasyklas prie Waldenburgo buvo išsiųsta 4500 asmenų.

Korespondento žiniomis Maskvos viešpačiai turį sudarę planą iki 1953 m. į naujai pagrobtąsias žemes atgabenti ir įkurdinti 3 mil. azijatų — mongolų, kinų, mandžiūrų, totorių ir kirkizų. Jie įkurdinami vietoje išvežtųjų ir perima anųjų turto likučius tiek Pabaltijy, tiek Karaliaučiaus srity, tiek satelitų kraštuose — Lenkijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje ir net Čekoslovakijoje. 1949-50 m. azijatų buvę atvežta 650.000. Iš jų 250.000 įkurdinti Rumunijoje ir Vengrijoje.

Šitaip "kultūrinant", žinoma, labai greit "prišakines respublikas pasivys" ne tik naujosios sovietų respublikos, bet ir sateliti.

— **Praha.** — Sąjungininkams paskelbus draudimą Čekoslovakų lėktuvams skristi per V. Vokietijos teritoriją, Čekoslovakų vyriausybė pareiškė protestą. Notų tekstai dar nepaskelbti. Jose teigiama, kad tai laužymas Potsdamo susitarimo. Vakariečiai sakosi, tai darą, kaip presiją prieš žurnalisto Oatis kalinimą.

"Tėviškės Žiburių"

KIŠENINIS KALENDORIUS

išeis ir šiemet. Jis bus duodamas kaip nemokamas priedas metiniams prenumeratoriams ir šiaip platinamas. Visus verslininkus—draudimo agentus, nekilnojamo turto pardavimo tarpininkus, hotelių, valgyklų, įvairių įmonių bei dirbtuvių laikytojus savo skelbimus prašome prisiųsti ne vėliau kaip iki spalio mėn. 20 d. Prašom atsiminti, kad kalendorių tūkstančiai žmonių visus metus nešiosis kišenėje ir kasdien po kelis kartus vartys.

NEJAUGI JAME NEBŪTŲ JŪSŲ FIRMOS ADRESO?

Skelbimų kaina: 1 puslapis $15, pusė puslapio $9, ½ puslapio $7.

Prašom paskubinti!

Afrika D. Britanijos viltis

Nelengva gyventi kraštui, kuris importuoja 80% visų žaliavų ir 50% maisto produktų.

Dar taip neseniai D. Britanija sočiai gyveno, savųjų salų klestėjimui garantuoti syvus siurbdama šakotais čiaupais iš labai plataus pasaulio. Jau nuo senai D. Britanija taip gyvena. Kadaise jos dėmesio centras ir pagrindinis šaltinis, kurį išnaudojo, buvo Šiaurės Amerika. Kai 18 amž. pabaigoje atsiskyrus JAV D. Britanija pasijuto labai apiplėšta, beveik netekusi visko, ji nukreipė savo akis į Indiją, sukurdama ten antrąjją savo imperiją, net savajam karaliui prikergdama Indijos imperatoriaus vardą. Britų pasaulis buvo suorganizuotas Indiją pastatant centre. Apie ją buvo sukaupta dar visa eilė didelių ir turtingų salų, suorganizuotas karinių bazių tinklas, įrengtos bazės, garantuojančios saugumą kelių į Indiją — pav., Gibraltaras, Malta, Kipras, Suesas... Indija su aplinkinėmis kolonijomis buvo D. Britanijos galybės širdis.

Bet štai Antrojo Pasaulinio karo metu D. Britanijos imperija susvyravo ir pagaliau visai krito, kai 1947 m. buvo pripažinta nepriklausomybė Indijai, Pakistanui ir Ceilonui, o eilė kitų kolonijų to paties reikalauja. Vadinasi, Azijoje pasikartojo ta pati padėtis, kuri užbaigė pirmąją britų imperiją Amerikoje prieš pusantro šimto metų. Šiandien jų pasaulinė galybė palaužta, ūkinis pajėgumas taip pat. D. Britanija po karo dar vis neatsigauna, nes nebėra šaltinių, kurie ją atgaivintų. Britai betgi rankų nenuleidžia. Jie nekaupia armijų, kaip kadaise Napoleonas, mūšiams laimėti ir prarastoms pozicijoms atgauti, bet ruošiasi atsigauti savo organizuotumu, atkakliu darbu ir britams būdingomis kombinacijomis kuria naują savo imperiją kuri gaivintų ir penėtų salas, perpildytas gyventojų ir pilnas fabrikų, kuriems nėra namie žaliavų.

Išvyti kadaise iš Amerikos, dabar praradę Aziją, britai atsimena, kad jie turi dar Afriką. Jie tebedominuoja Egipte, Sudane, Sueso kanalo zonoje. Etiopijoje, turi savo rankose Libiją, Somaliją ir Eritreją, o svarbiausia, kad turi tiesioginėje savo valdžioje milžiniskas juodukų kolonijas. 4 milijonų kvadr. mylių plotas, t.y. daugiau kaip visa Europa, Afrikoje priklauso britams. Be to, tas plotas strategiškai yra gerai pasaugotas. Tad nenuostabu, kad Britai dabar veržiasi čia sukurti savo naują — trečiąją — imperiją. Ir jei ji nepasisektų, liūdnos dienos turėtų ateiti D. Britanijai.

Yra paruoštas "Colonial Development Act", pagal kurį, investavus dideles sumas, juodukų kontinento turtai bei galimybės būtų išvystytos ir, žinoma, gaivintų vargstančią Britaniją. Žinoma, negalima garantuoti, kad visi britų planai bei užsimojimai pasiseks. Prieš keletą metų pradėtos milžiniškos žemės riešutų plantacijos Kenijoje, kurioms buvo išleista 30 milijonų svarų sterlingų, kaip matyti, neduos gerų vaistų ir neapsimokės. Tačiau, pav., plantacijos medvilnės ir tabako, o taip pat anglies, vario ir įvairių kitų metalų bei mineralų kasyklos vystosi sekmingai. Afrikos turtai yra milžiniški ir dar beveik nepaliesti, tad tikrai gali duoti gerų vaisių. Tik, žinoma, tai ne vienos dienos darbas. Tam reikia dešimtmečių ir milžiniškų kapitalų. Jų nedateklius planus labai sulėtins. O iš šalies gauti kapitalų nebus lengva, nes JAV į šiuos planus žiūri gana nepalankiai.

Šitų naujos imperijos sukūrimo planų dalis yra jau paskelbtas sudarymas naujos vad. Britų Centrinės Afrikos Dominijos. Ji susideda iš 3 kraštų: pietinės ir šiaurinės Rodezijų ir Nyasaland protektorato. Dominijos plotas 488.060 kv. mylių, 9 kartus didesnis už D. Britanijos plotą. Gyventojų vos 6 milijonai, kurių tarpe vos 166.500 baltųjų, be to, gyvenančių beveik vien pietų Rodezijoje. Dominijos turtai milžiniški. Per abi Rodezijas tęsiasi turtingi akmens anglies sluogsniai, abi Rodezijas skirianti milžiniškos Zambezi upės srovė gali būti panaudota milžiniškiems hidroenergijos kiekiams gaminti. Šiaurės Rodezijoje be to, yra daug kitų žemės turtų, jų tarpe didžiausios vario kasyklos. Abiejų Rodezijų turtus gražiai papildo gausi Nyasaland darbo jėga ir jos turtingos plantacijos: tabako, medvilnės ir arbatos.

Naujosios dominijos pagrindu beabejo bus daromi palyginus gausūs pietinės Rodezijos baltieji, kilimo britai. Bet, žinoma, bus ir didelių sunkumų, ypač, kad ir čia jau pasireiškia aiškaus rasinio antagonizmo žymių. Pietų Rodezija yra valdoma baltųjų. Juodukai, tiesa, nėra visai nustumti, kaip, pav., Pietų Afrikoje, tačiau turi labai mažos įtakos krašto valdymui. Tuo tarpu šiaurės Rodezijoje ¾ žemės tebepriklauso juodukams, kurie turi daug platesnių teisių negu jų giminės pietų Rodezijoje. Gi Nyasaland protektorate baltųjų galima sakyti, visiškai nėra. Suprantama, kad tiek š. Rodezijos, tiek Nyasalando juodukai yra priešingi dominijos organizavimui, nes bijo atsidurti tokioje pat padėtyje, kaip pietų Rodezijos negrai.

Britų valdžią, norėdama švelniai išbristi iš tos keblios padėties, siūlo federaciją, kuri galėtų laiduoti provincijoms savųjų skirtumų išsaugojimą. Taip dominijos prieky bus gubernatorius, atstovaujas karalių, greta jo bus federalinė vyriausybė iš 6 ministerių, tvarkančių visos dominijos užsienio reikalus, krašto gynimo, ūkinio planavimo, susisiekimo ir vidaus bei užsienio prekybos. Parlamentas dominijos bus iš 35 atstovų — 17 iš pietų Rodezijos, 11 iš šiaurės Rodezijos ir 7 iš Nyasaland. Kiekviena teritorija be to turės savą atskirą parlamentą ir vyriausybę autonominiams reikalams tvarkyti. Švietimas, sveikatos reikalai, žemės ūkis, krašto administravimas priklausys teritoriniai valdžiai, atseit patiems negrams. Visų 3 teritorijų vidaus santykiams reguliuoti bus sudaryta Afrikos Reikalų Taryba, į kurią įeis po 1 atstovą iš provincinių parlamentų, po 1 atstovą nuo teritorinių vyriausybių ir 3 negrai. Tos tarybos pirmininkas bus skiriamas gubernatoriaus.

Naujoji dominija pirmiausiai, aišku, turi sukurti britams dabar būtinai reikalingą ūkinę tvirtovę Afrikoje, o be to, turi pridengti tolimesnę Afriką nuo nepageidaujamų nacionalistinių srovių, užvaldžiusių Pietų Afriką, kuri jau senai siekia prisijungti sau pietų Rodeziją.

Britai stovi prieš labai svarbią, bet ir opią problemą. Ar pasiseks jiems suderinti priešingumus, dabar viešpataujančius jurgiamose 3 teritorijose, sunku pasakyti. Pietų Rodezijoje, viešpatauja rasinė politika, saujelė baltųjų nesiskaito su juodukų mase, o kitose dviejose teritorijose juodukai viešpačiai. Ar susiklijuos "pranašiosios rasės" ir vergų valstybėlės, parodys tik netolima ateitis.

Šiandien pasauly daug kas stebisi, kad D. Britanija tik bizniu tesidomi ir visokia kaina nori išvengti karo. Bet tai suprantama. Po karo britai dar neatsigavo. Jie planuoja ir ruošia sąlygas, kurios laiduotų D. Britanijos ateitį, tad nenori leistis į naujas avantiūras, bijodami, kad neprakištų ateities galimybių, kaip kad praeitam kare prakišo imperiją.

A. Grybas.

KANADOS NAFTA IR JOS GAMYBA

(Tęsinys iš praeito nr.)

Naftos valyklos

Kanados naftos valyklų bendras pajėgumas pereitų metų lapkričio 20 d. buvo apskaičiuotas 363.950 stat. Didžiausios valyklos randasi Sarnia, Ont. Jos perdirba 55.500 stat. naftos į įvairius produktus per dieną. Sekančiais metais galės perdirbti 71.000 stat. Naujai pastatytos didelės moderniškos valyklos yra prie Montrealio per 7000 stat. pajėgumo, Edmonton 5.200 stat. (Statybos kaina 7 mil. dol.), Winnipeg ir kt. Quebeko prov. valyklų bendras pajėgumas 100.000 stat. į dieną. Šiais metais visoje Kanadoje norima pastatyti naujų valyklų 60.000 stat. pajėgumui.

Importas

Kanada importuoja vien nevalytą naftą. Per pereitus metus importuota per 100 mil. stat. naftos. Per praėjusių metų pirmąjį pusmetį importuota:

iš JAV	13.809.300	stat.
Venecuelos	13.566.200	„
Arabijos	7.792.200	„
Trinidado	873.000	„

Šiais metais importuoti naftos reikės žymiai mažiau. Jei pereitais savo produkcija patenkino ketvirtą dalį pareikalavimo, tai šiais metais bent trečdalį tikriausiai. Tuo tarpu prieš 4 metus vos 7% reikalingos naftos buvo gaunama savame krašte. Kanados naftos pramonės tikslas yra gauti 400 tūkst. stat. naftos į dieną iš savo šaltinių, t.y. būti savistovia valstybe šiuo atžvilgiu.

Konservacijos priemonės

Albertos produkcija yra kontroliuojama "Alberta Petroleum and Natural Gas Conservation Board", kuris nustato atskiriems šaltinių laukams normas. Šaltinių pajėgumas, apie 200.000 stat. į dieną, yra didesnis negu nustatomos normos. Normos reikalingos tol, kol dėl transporto neturima gerų rinkų, nes gręžiama tiek daug ir taip sparčiai, kad negalima spėti viską suorganizuoti. Vis dėlto šiais metais numatoma paimti iš prerijų šaltinių (Alberta, Saskatchewan) nemažiau 45 mil. statinių naftos, t.y. šešis kartus tiek kaip 1947 m. 12 milijonų numatoma pristatyti į Ontario, o kitais metais 18.

Birželio mėn. Albertai yra nustatyta 156.120 statinių dieninė norma, liepos mėn. 157.471 stat. Birželio 15 d. Alberta turėjo 2307 naftos šaltinius. Vienas šaltinis gali duoti nuo keletos iki 10.000 (prie Golden Spa[illegible] statinių per dieną. Vidutinis pajėgumas 100-200 stat. Conservation Board nustatė, kad keturiasdešimt akrų plote galima gręžti tik vieną šaltinį. Conserv. Board atydžiai seka, kad naftos atsargos nepradėtų mažėti. Albertos prov. duoda 95% visos Kanadoj gaunamos naftos.

Didžiausi turtai dar žemėje

Į šiaurę nuo Edmontono laukia savo ateities 1500 kv. mylių smėlio laukas, kuris turi susiurbęs į save 300 bil. statinių naftos, t.y. keturis kart tiek, kiek dabar pasaulis turi apskaičiuotos ir ištirtos žemėje skystos naftos. Yra sunkoka šią naftą atskirti iš smėlio. Albertos valdžios Bitumount tyrimų stotis giriasi su karšto vandens pagalba pasiekusi gerų rezultatų. Ši stotis š.m. rugsėjo mėn., kad sudomintų naftos bendroves, ruošia viešą savo gamybos demonstravimą. Naftos smėlio laukais susidomėjo ir iš Irano gujama Anglo-Iranian Oil Co. Dar kovo mėn. jų speciali komisija viską apžiūrėjo ir nei žodžio netarusi išvažiavo.

—•—

Nafta begaliniai pakėlė prerijų provincijų gerbūvį. Naftos pramonei reikalinga daug darbo jėgos. Antra — naftos produktai 10 centų galionui pigesni šiose provincijose. Bendroje sumoje tai sudaro 55 mil. dol. metams. Naturalios dujos ir jų pigi kaina čia neįskaitoma. Alberta tampa turtinga provincija, po kelių metų ji žada pirmauti Kanadoje. Vykdoma didelio masto mokyklų, kelių ir ligoninių statyba. Auga nauji miestai, senieji keleriopai didina gyventojų skaičių. Dygsta įvairios rūšies nauji fabrikai.

Bendra apžvalga

Per praeitus keturis metus 2 bil. 500 mil. yra pridėta prie Kanados turto. Didelę dalį užima nafta. Apie 375 mil. JAV dolerių reiktų išmokėti per metus į užsienį jei visa nafta būtų importuojama. Jau šiais metais 150 mil. bus sutaupoma dėka savos gamybos. Išskyrus Albertą, kitų provincijų naftos gamyba labai maža. Praeitais metais ji taip atrodė:

Saskatchewan	1.039.000	stat.
Ontario apie	250.000	„
Northwest Territ.	164.400	„
New Brunswick	20.000	„

Visoje Kanadoje su Alberta gauta 28.573.400 statinių naftos. Manitobos provincijoje dar nerasta naftos, bet uoliai ieškoma. Ontario provincija buvo bepradedanti smukti žemyn, bet š.m. birželio mėn. į šiaurę nuo Chatham aptiko naują pasiturintį naftos lauką ir tikisi produkciją išplėsti. Provincijos valdžia daro bandomuosius gręžimus ir šiaurėje, 60 mylių į šiaurę nuo Kapuskasing.

Penki milijonai dolerių jau išleista ir dar daugiau žadama išleisti beieškant naftos Nova Scotia, New Brunswick, Gaspe Peninsula ir Newfoundlande.

—•—

Apie Kanados naftą Mr. Langford, naftos pramonės atstovas iš Kanados komercijos banko, sako, kad nieko panašaus Kanados istorijoje nebebuvo. Tai įvyko taip greitai, kad daugelis kanadiečių, gyvenančių tose provincijose, vargu ar suspėjo suprasti, kad trumpu laiku didžiulė nauja pramonė iškilo Kanadoje, pramonė begalinės reikšmės krašto ateičiai.

P. Brakas.

Padėkime lietuvio vaikui

Antano Jonučio, Rheine (Westfalen, Vak. Vokietijoje), šeima ištikta nepaprastos nelaimės: dukrelė Renatė, 11 metų, nors šiaip visiškai sveika, negali kalbėti. Ji nėra nei nebylė, nei kurčia. Ši liga yra labai reta ir pavadinta "Seelentaubheit" (sielos kurtumas). Tokiems vaikams Hamburge yra įsteigta tam tikra mokykla, kurioje jie per 9-12 mėn. išmokinami tinkamai kalbėti, skaityti ir rašyti. Baigę tą mokyklą, vaikai gali lankyti paprastą mokyklą.

Renatės tėvai yra tremtiniai, netekę DP statuso ir negalį emigruoti. Savo jėgomis jie dukrelės siųsti į tą mokyklą negali, nes už tai reikia mokėti po 300 DM į mėn., kas tėvams jų padėtyje jokiu būdu neįmanoma. Giminių Amerikoje neturi ir nėra kas jiems nelaimėj padėtų. O nuo galimybės dukrelei lankyti Hamburgo mokyklą priklauso jos viso amžiaus laimė arba nepaprastai liūdna ateitis.

Todėl Lietuvos Raudonasis Kryžius šiuo atsišaukimu kreipiasi į geraširdžius tautiečius, prašydamas padėti Jonučių šeimai, sudaryti galimybę leisti dukrelę Renatę į tą mokyklą, pagelbėti kūdikiui įsigyti tą brangų gyvenimo turtą — kalbėjimo galią.

Pinigus prašome siųsti į LRK banko sąskaitą: "Litauisches Rotes Kreuz, Konto Nr. 11039, Wuerttembergische Landessparkasse, Reutlingen, Germany", arba Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Vyr. Valdybai Reutlingen, Lederstr. 94, su pastaba, kad auka skiriama Renatei.

LRK Vyr. Valdyba.

ELTA dėl "Nepriklausomos Lietuvos"

Gauna ELTA eilę laiškų su montreališkės "Nepriklausomos Lietuvos" iškarpomis ir su paskatinimais reaguoti. Mūsų reagavimas tegali būti tik paaiškinimas ar "NL" skelbiamos informacijos apie VLIKą yra teisingos. Informuoti teisingai, neprasilenkti su faktais yra laikraščio pareiga, lygiai kaip vertinti, reikšti savo nuomonę — yra jo teisė. Neliečiant laikraščio teisės vertinti, kaip jam patinka, tenka konstatuoti, kad informavimo pareigą, kiek tai liečia VLIKą, laikraštis atlieka prasilenkdamas su tiesa. Kad visuomenė nebūtų klaidinama, tebūnie bent dalis iškraipų atitaisyta:

1. "NL" savo 8 nr. paskelbusi: "MLT (Mažosios Lietuvos Tarybos. E.) vienas ar net 2 atstovai jau galėję įeiti į Vliką, bet jiems buvusi pastatyta sąlyga, kad jie įeitų į "valdantį bloką... čia nurodyta pavardė asmens, kuris nacių laikais buvęs pakeitęs pavardę ir pilietybę, o vėliau pakeitęs ir tikybą (pagal reikalą), bet MLT ir jį atmetusi, tai navatna". Ryšium su ta informacija vienas iš VLIKo narių savo laiku įteikė VLIKo pirmininkui paklausimą. Kiek tatai atatinka tiesą. Iš pirmininko atsakymo VLIKo posėdyje, o taip pat iš kitų VLIKo narių paaiškėjo, kad niekas tokio siūlymo ar reikalavimo nežino, tokio asmens nepažįsta, o ir tas "valdantysis blokas" tėra laikraščio išradimas.

2. "N. Lietuvos" 29 nr. pranešta: "VLIKo pirmininkas M. Krupavičius serga ir gydosi Wiesbadene prie Reino. Todėl svarbesni VLIKo posėdžiai turi vykti Wiesbadene, o ten ne visi VLIKo nariai gali nuvykti. Atsiranda tokių gudrių, jog taip suplanuoja posėdžius, kad kaikurie nariai juose negalėtų dalyvauti". Faktinai gi ne tik svarbesni, bet ir jokie VLIKo posėdžiai Wiesbadene nebuvo daromi. Tebuvo ten vienas Vykd. Tarybos posėdis. Antra, posėdžiai iš anksto kiekvienam nariui pranešami ir nebuvo tokio atsitikimo, kad VLIKo ar VT kuris narys nebūtų turėjęs galimumo posėdžiuose dalyvauti.

3. Tame pat 29 nr. "N. Lietuva" kaltina ELTĄ, kad pastaroji esą netiesą paskelbusi apie min. J. Savickio kelionę po Skandinaviją. Rašo: "Mus nustebino ELTOS komunikatas apie tulo mūsų tautiečio priėmimus pas Skandinavijos karalius. Privačios žinios yra visai kitos: su Švedijos karaliumi buvo pasisveikinta vienos parodos metu; su Norvegijos karaliumi buvo pasimatyta kaip su senu pažįstamu, bet ne oficialaus vizito metu; su Danijos karaliumi visai neturėta pasimatymo. Mus tremtinius domina klausimas, kodėl ELTA tokias žinias skelbia? Juk iš to naudos jokios".

Apie šiuos vizitus ELTOS gi buvo paskelbta šiais žodžiais: "J. Savickis pav. Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministeris Skandinavijos kraštams, lankydamas savo prietelius bei norvegų oficialiuosius asmenis (URM-jos vedėją, seimo pirmininką bei narius ir kt.), taip pat buvo priimtas oficialioje audiencijoje pas Norvegų karalių Haakoną... Belankydamas Stockholmą, min. J. Savickis turėjo progą matyti naują Švedijos karalių Gustav Adolf ir susitikti su visa eile žymesnių politikų... Kopenhagoje min. J. Savickis... turėjo pasikalbėjimus su URM-jos vadovais bei su daugeliu žymesnių danų politikų".

Po šių dviejų tekstų sugretinimo aiškėja, kad "N. Lietuva" iškraipo ELTOS komunikatą ir jau tą iškreiptą imasi kritikuoti; antra, iškraipo faktus. Juos patikslindami dar kartą pareiškiame: pas Norvegų karalių min. J. Savickis buvo priimtas su visa oficialaus priėmimo procedūra, su Švedijos karaliumi jis kalbėjosi ne parodoj, bet Rotary klubo susirinkime, į kurį buvo pakviestas p. min. J. Savickis. Papildomai tenka pridurti, kad susitikus minimam susitikime ir atlikus mandagumo pasimatymą — jau teko atsisakyti paskiau nuo užsakyto oficialiu keliu mandagumo vizito. tad ir kyla klausimas: kodėl "N. Lietuva" iškraipo ELTOS informacijas, kodėl "privačiom žiniom" daugiau pasitiki negu pačių p. min. Savickiu, kodėl su tokiu neskoningu tonu traktuoja p. Savickį? Kodėl jo kelionę stengiasi nuvertinti net iškraipydama tiesą? Nesigilinam, kokie motyvai skatino laikraštį taip nesiskaityti su tiesa: ar korespondento noras kompromituoti visuomenės akyse VLIKą ar patį "NL" laikraštį.

ELTA Nr. 17 (104).

Šūvis pro šalį

"Tėviškės Žiburių" Nr. 37 (90) įdėtas p. Almaus straipsnelis apie pasikeitimus LAICe ir "Amerikos Balse".

Kadangi daugeliui (net ir man!) šie pasikeitimai yra žinomi, o apie skyriaus sudėtį ne kartą ir spaudoje buvo rašoma, aš norėčiau p. A. paklausti:

1. Ar jis drįstų antru kartu spaudoje tvirtinti, kad lietuviškajame "AB" skyriuje dirba tik vienas rusiškąjį imperializmą ant savo kailio patyręs asmuo? Kiek aš žinau, tokių ten yra ne vienas, ne du ir ne trys... Ir iš viso, ką reiškia p. A. frazė "... yra matęs rusiškąjį imperializmą Lietuvos sąlygomis?".

2. Iš kur straipsnio autorius žino, kad stojantiems į "AB" egzaminų nebuvo?

3. Ar ne per drąsiai p. A. kvestionuoja kitų kvalifikacijas? Ir koks tikslas šitokias "informacijas skleisti"?

V. Utenis.

ELTA apie VLIK ir p. Lozoraičio susitarimą

ELTA yra įgaliota pranešti, kad Lietuvos Diplomatijos Šefas St. Lozoraitis ir VLIKo Delegacija š.m. rugsėjo 2-12 dienomis tęsė pasitarimus dėl nuolatinio bendradarbiavimo Lietuvos laisvinimo darbe tarp VLIKo ir Lietuvos Diplomatijos Šefo.

Visų laisvinimo veiksnių veiklai derinti susitarta daryti bendrus VLIKo Politinės Komisijos ir Diplomatijos Šefo pasitarimus, kuriuose bus svarstomi visi politinės bei diplomatinės veiklos klausimai, liečią Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės atstatymą ir jos sutvarkymą demokratiniais pagrindais.

Kuo plačiausios lietuvių visuomenės dalyvavimui laisvinimo darbe patikrinti, susitarta bendrai šaukti konferencijas. Jų sudėtis, darbų tvarka, laikas ir vieta bus nustatoma VLIKo ir Diplomatijos Šefo susitarimu.

Tais klausimais, kuriais nepasiekta susitarimo, numatyta tartis tolimesnėje bendradarbiavimo eigoje.

Susipratimo dvasioje pasibaigusių pasitarimų proga VLIKas ir Diplomatijos Šefas, su didžiu skausmu ir pagarba minėdami Krašto aukas Lietuvos laisvei, nuoširdžiai sveikina Kovojančią Lietuvių Tautą, tvirtai siekiančią Tėvynės išlaisvinimo, ir reiškia jai ištikimybę.

VLIKas ir Diplomatijos Šefas dėkoja visiems tautiečiams laisvajame pasaulyje, atsidėjus dirbantiems Lietuvos ir lietuvių tautos gerovei. Siekdami darnumo lietuviškoje veikloje, jie taip pat kviečia sustabdyti visokius pasireiškimus, kurie nesiderina su lietuvių tautos vieninga kova dėl laisvės ir su lietuvių tautos solidarumu.

Diplomatijos Šefas ir VLIKas, su tikru pasitenkinimu konstatuodami augančią draugingų valstybių ir tautų simpatiją kovojančiai Lietuvių Tautai, nuoširdžiai dėkoja Lietuvos Draugams už jų paramą kovoje dėl nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

PORA PASTABŲ

Elta spausdinamam komunikate aptaria 10 dienų VLIKo komisijos ir p. Lozoraičio pasitarimų, tikriau derybų, vaisius labai miglotai, neišryškindama nei problemos, nei kelio, kuriuo buvo prieita prie aptariamojo susitarimo, nei pagaliau šio susitarimo esmės. Lietuviškoji visuomenė laukia, kad jau eilę metų užsitęsusi byla dėl p. Lozoraičio pretenduojamų prerogatyvų būtų baigta ir nebeįneštų jokio nedarnumo į mūsų rezistencinės kovos gretas. Eilę metų apie tą bylą viešai nebuvo kalbama, bet kai prieš pat derybas p. Lozoraitis ją paskelbė viešai, ir iš VLIKo pusės per Eltą, atrodo, tiko aiškiau pasisakyti.

Mes džiaugtumėmės kiekvienu susipratimu, pašalinimu bet kokių erzelį keliančių priežasčių, tačiau šį komunikatą palyginus su p. Lozoraičio pareiškimu "Dirvos" Nr. 38, gaunasi įspūdis, kad painiavos dar toli gražu nepasibaigė. Pastarajame pareiškime jau perdaug akcentuojamas "Aš", kad nekiltų klausimas, kas gi tas "Aš" yra. Mūsų žiniomis, ir derybų metu visur kyšojo tas "Aš" vad. Kybartų akto prasme, bet pridengiamas diplomatijos šefo titulu. Mes gi p. Lozoraitį žinome, kaip buvusį Lietuvos Respublikos atstovą prie Italijos vyriausybės, dabar tų pareigų negalintį eiti, turintį dar telegrafinį paskutiniojo užsienių r. ministerio pavedimą vadovauti diplomatams, jei jie liktų atskirti nuo krašto ir vyriausybės. Šitų funkcijų jam, rodos, niekas neginčija ir, jei kada jos naudingos, visada turi būti panaudotos tautos laisvės kova. Tačiau iš šių valdininko funkcijų toli gražu neišplaukia pozicijos bei pozos, kurių p. Lozoraitis dabar griebiasi — "Aš" ir visi kiti. Deja, tai jau kvepia kybartinės dvasios pretenzijomis. Jei jos vis dar nepamirštamos, tenka labai apgailestauti.

Komunikate sakoma, kad dėl dar nesutartų dalykų būsią toliau tariamasi. O mums atrodo, kad jau užtenka tų visų derybų ir pasitarimų. Reikia darbų, bet ne įvairiarūšio arivizmo glostymų. Dėl ko dar norima tartis, visi žinom, tai dėl kybartinės dvasios, dabar jau įšmugeliuotos šefystės titulu. Skambinama konfliktu tarp VLIKo ir diplomatų, o ištikrųjų yra konfliktas tarp VLIKO ir buvusio diplomato, pretenduojančio į prezidentines funkcijas — ir dar autoritarinės valstybės — bandančio net organizuoti visuomeninę pajėgą sau paremti. Kiti diplomatai, kurie dar ir dabar dirba, juk tokio klausimo nekelia.

— o —

Šia proga norėtume prisiminti ir mūsų bičiulės "visus Kanados lietuvius apjungiančios" "Nepr. Lietuvos" šauksmą, Nr. 36, "tiesiog protestuoti" prieš "TŽ" tariamai mestą įžeidimą mūsų diplomatams, kuriuos "TŽ" norį matyti elgetomis. Kad mūsų globėja "NL" (ji gi ir mus apjungia!) taip šaukia, mums nenaujiena. Tai jos vieningos linijos specialybė. O dėl diplomatų elgetų mes norėtume štai ką pasakyti.

Visi mes esame elgetos. Ir diplomatai. Kad dar susiranda lėšų jiems algas mokėti, mes džiaugiamės, tačiau nei "NL", nei kas kitas mums neuždraus pasakyti atvirą tiesą, kad dar pasitaiką skatikai turi būti tiksliai naudojami, ne sinekuromis blaškomi ir kiekvienas, kuris jų gauna privalo jausti pareigos duoti tai, ko sudarytose sąlygose iš jo gali būti laukiama. Aname straipsnyje buvo norėta pasakyti, kad ir p. Lozoraičiui mokant pinigus yra sudaromos sąlygos rimtam darbui, bet ne ambicijų kombinacijoms. Jei jam mokama kaip diplomatui (kažin, kodėl tik jam vienam iš buvusių atstovų?), tai jo jėgos ir energija turi būti paskirta diplomatinei sričiai, bet ne ardomajai vidaus kovai.

Ukrainiečiai Š. Atlanto Tarybai

Š. Atlanto Tarybos konferencijos Otavoje proga Ukrainos Išlaisvinimo Lygos Vyr. Vadovybė pasiuntė jai memorandumą, kuriame, remdamosi naujausiais daviniais, gautais iš Ukrainos laisvės kovotojų, išdėstė krašto padėtį bolševikinėje okupacijoje, iškeldama taip pat ukrainiečių rezistencinių sluogsnių pažiūras į rezistencinę veiklą pavergtame krašte, į pasipriešinimo sovietinei agresijai organizacinę formą ir į vieningo antisovietinio laisvųjų tautų fronto organizavimo problemą, panaudojant Maskvos pavergtąsias tautas.

Didžiausias tabako keras Kanadoje

Nuotraukoje matome p. Julių Stradomskį prie savo ūkyje netoli Delhi, Ont., išauginto didžiausio tabako kero, 8½ pėdų aukščio. Panašių kerų p. Stradomskio ūkyje šiemet išauginta 7. Tabaką augindamas jau 17 metų p. Stradomskis, sako, tokio tabako dar nebuvęs išauginęs ir nematęs. Palikęs tuos kerus sėkloms, p. Str. ruošiasi apsodinti jų daigais didesnį plotą.

P. Julius Stradomskis yra mūsų laikraščio garbės prenumeratorius.

DĖL LIETUVIŲ REZISTENCINĖS SANTARVĖS

Rugsėjo 13 d. "Nepr. Lietuvoj" pasirodė pasikalbėjimas su Lietuvių Rezistencinės Santarvės pirmininku, p. Stasiu Kuzminsku. Jo pareiškimai derinasi su eile pastaruoju metu spaudoje pasirodžiusių pasisakymų prieš VLIKą, jo veiklą ir sudėtį. Gaunasi įspūdis, jog mūsų tarpe tikrai yra kas tai netvarkoje. Nepasakyčiau, kad tai reikštųsi pačioje masėje, bet kaip tik labai ryšku paskirų grupių viršūnėse, kur kaip koks, blogiau išsireiškiant, širšelynas savo zvimbimu tikrai yra pasidaręs ikyrus. Nieko geresnio, atrodo, neatnešė ir LRS pirmininko pareiškimai.

Pirmučiausia keletas žodžių dėl LRS atgijimo. Dėl pačių Santarvės užsibrėžtų tikslų, jos gerų norų nieko nebūtų galima prikišti, bet priešingai tik sveikinti ir džiaugtis, kad randasi naujų jėgų, kurios ryžtasi stoti į bendrą darbą dėl mūsų brangios tėvynės išlaisvinimo. Tačiau kaž kaip nenorom kyla klausimas ir darosi neaišku, kodėl, būtent šitoji LRS, pradėjus veikti net 1940 metais, taip ilgai nebepasireiškė ir teradosi reikalingu atgimti tik 1950 metų rugsėjo 8 d.? Atrodo, kad karo pabaigoje ir dar kurį laiką po jo mūsų valstybės ir mūsų tremtinių reikalai buvo daug kritiškesnėje padėtyje negu dabar ir tuomet darbuotojai itin buvo reikalingi. Anais gi laikais, kaip prisimename, Rusija buvo laikoma nuoširdžia Vak. sąjunginin-ke. Jau vien dėl šios priežasties ne tik tautos vadavimo darbas atrodė beviltiškas, bet dar ir mes patys drebėjome, kad neatsidurtume Sibire. Šiandien Vakarų pasaulis, ačiū Dievui, jau yra mūsų pusėje ir jau šiek tiek pragiedrėjo dangus į laisvę... Štai va, ir svarbu, kodė šitoji RS kaip tik tais sunkiaisiais laikais rado reikalinga padėti savo kovos ginklą net eilei metų ir tokio VLIKo, kuris be jokios atodairos tęsė savo darbą, net visai ir nematė?

Jau vien po tokio ilgo miegojimo atsibudimo faktas kažkaip įtartinai atrodo. Pavieniai asmenys, gal ir nepagrįstai, iš to pradėjo daryti įvairiausius spėliojimus bei išvadas. Kaikurie net atvira burna šneka, kad štai va RS pabudusi iš gilaus miego tik tam, kad dalinai pateisinti savo nieko neveikimą, kad neprasnausti tam tikrų pozicijų Išlaisvintoje Lietuvoje.

Kaip ten bebūtų, tikėkime, kad LRS neturi jokių užkulisių, ir kad pirmininko pareiškimai yra tikrai idėjiniai nuoširdūs. Tačiau visa bėda yra ta, kad apie kalbamą organizaciją tesužinota tik iš spaudos ir tai kiek išsamiau iš p. Pirmininko pareiškimų. Iš spaudos gi kaikurių nuotrupų ir iš pasakytų pareiškimų toli gražu dar nesusidaryta apie šia organizaciją pilno vaizdo, tuo labiau, kad p. Pirm. pareiškimai kai kuriais klausimais yra perdėm migloti. Sakysim, kad ir dėl savo vėloko atgimimo priežasčių. Neaiškumams pašalinti ir užkirsti keliui visokiausiems spėliojimams, manyčiau ir yra būtina, kad LRS pilnai atsakytų į jau pateiktą klausimą.

Dėl Santarvės atgimimo kyla ir kitas labai svarbus klausimas, būtent, ar Santarvės vadai yra tiksliai apskaičiavę ir šimtu procentu tikri, kad taip nekenkiama lietuvių vienybei ir kartu vadavimo darbui? Teigiamu atveju tikrai naudinga viešai paskelbti motyvus. Iš pasakyto klausimo seka kitas, būtent, kodėl atskira asmenų grupė, kurie pasiryžo dirbti Tėvynės vadavimo darbą, pirma nepasisiūlė VLIKui, kaip jau dirbančiam šioje srityje, bet sukūrė kitą paralėlę organizaciją tik su kitokiu pavadinimu? Vargu ar rasis šiandien tokių žmonių, kurie patikėtų, kad VLIKas tokį pasisiūlymą būtų atmetęs.

Įsigilinkime ir į LRS pirmininko pareikštas mintis. Jisai net bandė paaiškinti, dėl kurių priežasčių su VLIKu nesueita į kontaktą. Štai kalbėdamas apie VLIKo užsiėmimą vidaus politinėmis problemomis ir apie tai, kad šis organas save vadinąs "seimu" ar net "valdžia" šitaip pasisako: "...Štai dėl šių priežasčių teko ir tenka kiek palaukti iki esamos nuotaikos VLIKe nusistovės ir priims tą ar kitą formą. Tuomet geriau paaiškės ir galima bendradarbiavimo apimtis bei galimumai... Atskiri VLIKo nariai, manau, yra pakankamai informuoti apie LRS". Gi vėliau p. Pirmininkas duoda suprasti, jog tas pats VLIKas yra ne kas kitas "...kaip kolektyvinė vienos partijos bloko diktatūra..." Pirmas pacituotasis pareiškimas kaip tik patvirtina mūsų ankstyvesnį teigimą, jog Santarvė išviso nėra net bandžiusi su VLIKu tartis, bet laukia įvykstant kažkokio stebūklo. O tuo tarpu gi p. LRS Pirmininkas VLIKą vadina vienos partijos bloko diktatūra. Kaip šitą suderinti? Peršasi išvada, jog tai pareiškimai kitų adresu tokių asmenų, kurie patys dėl to yra kalti ir kurie tušuoja savąjį šešėlį, tai ne kas kitas kaip neapgalvotas ir neatsargus žodžių svaidymas.

Kas yra VLIKas, atrodo, mums aiškinti netenka. Pažymėsiu, tik tiek, kad jis savo darbu ne tik kad kiekvienam iš mūsų žinomas, bet su juo, kaip lietuvių reprezentantu, pradėta skaitytis ir tarptautinėje arenoje. Jis tesiekia tik to, ko mes taip visi trokštame — laisvės tėvynei. Ir to pakanka! Ar Jonas ar Petras šį darbą dirba arba vadovauja, jokio skirtumo nėra ir negali būti. Tik svarbiausia dėl to nedarykime kažin kokių istorijų.

Stebint visą reikalą iš šalies ir pasirenmiant p. Santarvės Pirmininko pasikalbėjimo duomenimis, gaunasi aiškus įspūdis, jog LRS yra pasiryžusi vienu ar kitu būdu susilpninti VLIKo reikšmę ar net visiškai jį sugriauti. Pirm. sako: "...Viena svarbu, — turėti gerą talką, tiek atskirų asmenų, tiek organizacijų. Todėl LRS siekia bendradarbiavimo su visais, kurie LRS darbui jaučiasi galį padėti..." Turint galvoje, kaip paminėta, kad LRS dar nėra padariusi jokių pastangų suartėti su VLIKu, tai yra ne kas kitas, kaip meškeriojimas žmonių bei jėgų pasakytam tikslui atsiekti. Šitokį pareiškimą gal būtų galima kitaip vertinti, jei jis būtų padarytas po bet kokių derybų su VLIKu, ypač nepasiekus jokių teigiamų rezultatų. Kaip ten bebūtų, bet LRS išsišokimas yra nelaiku, pasakyčiau neapgalvotas, bruzdėjimas nėra pateisinamas ir neina mums į naudą.

Baigdamas norėčiau LRS nurodyti pavyzdį diplomatijos šefo. Išvakarėse pasitarimų VLIKas buvo paskirų grupių puolamas ir taip pat vadinamas vieno bloko diktatūra, bet dipl. šefas visdėlto rado reikalinga su VLIKu tartis ir jau kaikurių teigiamų rezultatų yra pasiekta. Ar nevertėjo ir LRS pasekti?

Adv. Jer. Valaitis.

Negalima ir nebėgti

Nelengva būti ištikimu Sovietų piliečiu.

Štai lenkų laivo 12 įgulos vyrų pabėgo į Švediją. Kiti tuo pačiu laivu HG11 grįžo į Gdynią. Atrodo, grįžusieji turėjo būti maloniai priimti ir net apdovanoti. Bet bolševikų pasauly yra kitaip. Visi jie saugumo organų buvo tuojau pat suimti ir, net nepasimatę su savo šeimomis, uždaryti Weiherowo kariniame kalėjime.

Laivo HG11 kapitonas Ignatowski dar neišleistas iš laivo buvo net 10 valandų tardomas specialios komisijos, atvykusios iš Varšuvos. Kalbama, kad visi jie bus teisiami kariško teismo už "socialistinio stropumo trūkumą", o kapitonas ir politrukas kaltinami išdavyste, nes nepajėgę išlaikyti discipliną.

Pasirodo, kad lygiai tas pats atsitiko su čekais, netikėtai pervežtais per sieną į Vokietiją traukiniu. Kas norėjo bėgti arba atvežtas apsisprendė negrįžti, tiems gerai. Tuo tarpu visi 77 grįžusieji, kaip skelbia Miuncheno radijas, esą suimti, taip pat negavę pasimatyti su saviškiais.

Visiems aišku, kad tie žmonės nenusikalto, bet bolševikinėje sistemoje nepaliekamas laisvas nei vienas, kuris tyčia ar netyčia pamatė kitą pasaulį.

— **Vašingtonas.** — Čekoslovakų ambasadorius Prochazka pareiškė gavęs naujų žinių, kad kalinamasis AP korespondentas Oatis esąs gyvas ir sveikas. Bet, kad dėl jo paleidimo tartis, reikėtų pirma pagerinti abiejų valstybių santykius.

— **Niujorkas.** — Visi 32 su traukiniu iš Čekoslovakijos pabėgę keleiviai, atvyks į Kanadą. 21 jau yra Ludwigsburgo pereinamoje stovykloje.

— **Londonas.** — Attlee, kalbėdamas viename mitinge, Yorkšire, pareiškė, kad Rusijos tirani-ja būsianti nugalėta "humaniškosios dvasios" pačioje Rusijoje.

JUNGTINĖS EUROPOS VALSTYBĖS IR LIETUVA

Šių metų "TŽ" 31-32 numeryje tilpo p. A. Basalyko straipsnis apie Jungtines Vidurio Europos Valstybes ir Nepriklausomąją Lietuvą. Mano atsakymas šiam straipsniui bus žymiai suvėluotas, nes rašau iš Argentinos.

JEV sudarymas bent mano supratimu, yra galimas ir visai nėra pagrindo bijoti, kaip kad autorius pradėda, kad Lietuva susijungusi su žemesnio gyvenimo lygio kraštais, turėtų susmukti iki tų kraštų lygio, nes kraštai, turėdami pigią darbo jėgą, užpiltų mūsų rinką pigiomis prekėmis ir mūsų pramonė, nepriklausomybės laikais išaugin-ta, turėtų sustoti. Visiškai sutinku, kad susijungus Europos valstybėms, Lietuvai gali būti nemalonių pasekmių, bet tik jokiu būdu ne ekonominių. Ekonominiai Lietuva gali tik laimėti. Juk 79% Lietuvos gyventojų vertėsi žemės ūkiu. Taigi Lietuvos pramonė vaidino visai nežymią rolę. Tokiu būdu, pigioji prekė mums lietuviams išeitų tik į naudą. Lietuva negalėjo ir negalės turėti tvirtos pramonės. Mūsų žemė neturi mineralų, taip pat akmens anglių. Jeigu anglis tektų pirkti Lenkijoje, mineralus Vokietijoje, žinoma, pagaminta prekė Lietuvoje nebegalės konkuruoti Ruhro išdirbinių, kur anglis ir mineralai iškasami vienas šalia kito. Darbo jėgos pigumas nevaidintų jokios rolės, nes JEV galėtų turėti savo socialinę ministeriją, kur darbininko uždarbis būtų įstatymo keliu sureguliuotas. Mums lietuviams tektų visą dėmesį nukreipti į žemės ūkį ir žemės ūkio produktų apdirbimą. Būtų visai nelogiška, kad, pav., Vokietija kviečius, rugius, bulves ir kitus žemės ūkio produktus pirktų Lietuvoje, Lenkijoje ir Rumunijoje nustatyta kaipo maisto kaina, o savame krašte užaugintus miežius, rugius, bulves ir apynius naudotų alaus arba kitų alkoholinių gėrimų gamybai. Šitoji pramonė privalėtų atitekti žemės ūkio kraštams. Pramoniniai kraštai privalėtų auginti ir pirkti žemės ūkio produktus tik maisto reikalams. Skerdyklos ir pieno išdirbiniai galėtų būti leisti ir pramonės kraštams, nes Europoje dėl ilgos žiemos, didelio gyvulių skaičiaus sunku auginti, tad nėra konkurencinio pavojaus. Lietuvos ūkininkas visai nekreipė dėmesio į daugelį dalykų, kas jam galėjo gražaus pelno atnešti. Lietuvoje apyniai, riešutai, grybai, žemuogės, mėlynės, bruknios, girtuoklės, spalgenos, gervuogės, avietės augo niekieno neauginamos. Šių dalykų Lietuvos ūkininkas galėjo turėti ištisus sodus. Girtuokles ir mėlynes galima būtų panaudoti vyno gamybai. Naturalių vaisių konservavimas, džiovinimas ūkininkui galėtų duoti gražaus pelno, nes nuo šios gamybos pramoniniai kraštai privalėtų atsisakyti žemės ūkio kraštų naudai. Žuvų gamyba galėtų būti visuose kraštuose.

JEValstybėms tektų priimti federalinę valdymosi formą, t.y., tokią, kokią turi Š. Amerika, Argentina ir Brazilija. Bent pradžioje, parlamento atstovų sudėtis, greičiausiai būtų ne politinių partijų, bet tautinių grupių rezultatas. Jei Jungtinės Europos Valstybės turėtų 200 milijonų gyventojų, o parlamentas susidarytų iš 1000 atstovų, Lietuvą atstovautų 20 atstovų, Vokietiją apie 300, Lenkiją — 100 ir pan. Prileiskim, jei lietuvis darbininkas neturėdamas darbo Lietuvoje, važiuoja į Vokietijos fabrikus dirbti, ar jis turės tas pačias pilietines teises, kaip ir vokietis? Juk amerikiečiui jokių pilietinių sunkenybių nesudaro persikelti iš Čikagos į Niujorką. Taip pat, jei vokietis pramoninkas, negalėdamas alaus arba vaisvynių spausti Vokietijoje, atvažiuoja į Lietuvą, juk privalome į šį vokietį žiūrėti kaip į savo pilietį. Ir daug laiko praeis, ligi lietuvis į lenką, lenkas į vokietį pradės broliškai žiūrėti. Kalbos vyravimo klausimas gal ir nesudarys keblumų, juk mažoje Šveicarijoje kalbama trimis kalbomis, Kanadoje dviem kalbomis. Kariuomenė laivynas ir aviacija būtų federalinė, o policija teritorialinė. Užsienio, socialinė, susisiekimo ministerijos privalėtų būti federalinės, o švietimo, valstybės turtų — teritorinės.

Vladas Veselauskas.

Ar žemė greit bus perpildyta?

Pasaulio ekonomistai seniai reiškia susirūpinimo, kad artėja laikas, kada žemė nebepajėgs išmaitinti gyventojų, kurių skaičius, kylant kultūrai, mažėjant mirtingumui, nepaprastai greit auga. Pasaulinė sveikatos organizacija paskelbė, kad per šio amžiaus pirmąją pusę pagal oficialias statistikas žemės gyventojų skaičius paaugo 825 milijonais. 1900 m. visam pasauly gyventojų buvo 1.551.700.000, o 1949 m. gale jau 2.377.400.000.

Žinoma, tai nėra visiškai tikslūs skaičiai, nes ne visame pasaulyje yra buvę gyventojų surašymų, o pav., Sovietų Sąjungos daviniai yra nepatikrinami, oficialiai neskelbiami. Gyventojų surašymus vykdo 52 kraštai ir visur užregistruotas gyventojų skaičiaus padidėjimas. Tik vienos Airijos gyventojų skaičius per tą 50 m. yra sumažėjęs 200 tūkstančių. Labiausiai gyventojų padidėjo Argentinoje — nuo 4,8 milijonų pakilo iki 16,8 mil. Sov. Sąjungos gyventojų skaičius pakilęs nuo 126 mil. iki 200 mil., JAV — nuo 76 iki 149 mil.

Azijos gyventojų skaičius pakilęs iki 1.253.500.000, t.y. padidėjęs apie pusę milijardo. Pietų ir Š. Amerika gyventojų turi 320.-800.000 — priaugo 169.800.000; Europa, be Sovietų Sąjungos, — 392.800.000—priaugo 103.900.000; Afrika — 197.900.000 — priaugo 57 mil.; Okeanija — 12.400.000.

Skaitlinės, beabejo, yra tik apytikrės, ypač abejotinos Azijos. Tačiau aišku, kad ten gyventojų labai padidėjo. Mirtingumas ir ten gerokai sumažėjo, o gimimų skaičius tebėra didelis. Po pastarojo karo, amerikiečių pastangų dėka, pastebėtas nepaprastai didelis mirtingumo sumažėjimas Japonijoje. Jei gimimų skaičius nemažės, pagal dabartinį santykį gyventojų ten padvigubės per 33 mt. Padvigubėti turėtų gyventojų Ceilone per 26 m., Puerto Rico per 25 m., Egipte per 40 m., Filipinuose per 35 m., lotynų Amerikoje per 40 m. Jei Indijos gyventojų mirtingumas būtų sumažintas iki 10,9 tūkstančiui, per 100 metų jos gyventojų skaičius būtų lygus dabartiniam viso pasaulio gyventojų skaičiui.

Ar ateis laikas, kada žmonijos nebegalės išmaitinti žemė?

Vargu. Pagal statistikos duomenis ir augimo % ji jau senai galėjo būti perpildyta, bet vis dar tebeturi dykumų. Gyventojų augimą sutrikdo naturalinės katastrofos, karai, o labiausia sumažėjimas gimimų skaičiaus civilizuotuose kraštuose. Be to, civilizacijai kylant maisto pasirūpinimo galimybės labai auga. Taip, kad duonos žemėje dar ilgai netrūks.

Kominformo sektantai

Gal niekad ir niekur pasauly nebuvo tokios drausmės ir tiek nesusipratimų kaip komunistų partijoje, vadovaujamoje iš vieno centro — Maskvos. Yra pasauly daug visokių komunistinių organizacijų, kuriose Sovietų Sąjunga formaliai tesudaro tik dalį, tačiau ištikrųjų jos visos yra tik Maskvos įrankis ir jų veiklos sekmingumas priklauso nuo paklusnumo Maskvai.

Vietoje Kominterno sudarytoji Kominformo organizacija formaliai taip pat yra tarptautinė organizacija, tačiau faktiškai tai yra Maskvos įrankis penktosioms kolonoms orgnizuoti ir Maskvos politikai pasaulyje ginti. Pastaruoju metu Italijos ir Prancūzijos komunistų partijos tarpe atsirado srovės, nenorinčios aklai paklusti Maskvos diktatui, norinčios veikti savarankiškai, atsižvelgiant į savo krašto sąlygas. Bukarešte leidžiamas kominformo organas šitas sroves vadina sektantais, dėl kurių partijos viduje kilę rimtų nesusipratimų. Nukrypimai labiausiai pasireiškę apleidžiant profsąjungas — darbo unijas ir apleidžiant reikalą brautis į nekomunistines organizacijas, kad jas sprogdinti iš vidaus.

Beabejo, tai yra vaisius Maskvos įtužimo, kad abiejuose tuose kraštuose pastaraisiais metais išaugo pajėgios antikomunistinės darbo unijos, o komunistų įtaka kaskart mažėja.

Šiurpą keliąs dokumentas

Vokiečių "Heute" ir visa eilė kitų žurnalų paskelbė žemėlapį, vaizduojantį sovietinių kacetų imperiją. Ji yra tokio dydžio, kaip V. Europa. Duomenys buvo surinkti iš 14.000 lenkų karių, priesaika patvirtinusių savo pareiškimus. Jie, papildyti kitų buv. sovietų kacetininkų pareiškimais ir parodymais, amerikiečių prof. sąjungų ir AFL įteikti Jung. Tautų Ūkio ir Social. Tarybai. Laisvasis pasaulis ligi šiol dar neturėjo tokio šiurpaus dokumento, pastebi tie, kuris taip išsamiai atvaizduotų tų darbo vergų stovyklų apimtį, istoriją, metodus, tikslus ir uždavinius. Tose Gulago darbo vergų stovyklose lėta mirtimi, išsekinti iki kraujų, miršta 14 milijonų žmonių, kuriuos nuolat pakeičia nauji deportuotieji. Vidutinis jų metinis mirtingumas siekia 12%. Net pačios grandioziškiausios statybos vykdomos tų darbo vergų. Tuo būdu sovietinė valstybė ne tik tunka, bet ir mirtinai naikina taip pat savo priešus. Ant jų kaulų statomi sovietinio imperializmo rūmai. Karolis Marksas, tai matydamas, apsiverstų grabe. Jo žadžiais tariant, tie darbo vergai neturi nieko daugiau nustoti, be savo pančių. Tarp jų yra tūkstančiai ir mūsų tautiečių.

IŠ PAVERGTOS TĖVYNĖS

Veda ALMUS

Kas skauda, apie tai ir šneka

Rugpiūčio pradžioje LTSR buvo išvystyta didžiausia kampanija su šūkiu: "Kol geras oras, kuo sparčiau piaukime, vežkime, kulkime javus!" Deja, pavergtas lietuvis ūkininkas, ar prievarta į svetimus namus atvežtas kolchozininkas nerodo nei mažiausio noro dirbti draugui Visarionovičiui. Visi LTSR laikraščiai paskutiniu laiku pirmąjį puslapį užpildo pranešimais mylimam draugui, tėvui ir mokytojui, jog pirmieji grūdai buvę atiduoti jam . . . Gi užpakalinėse eilutėse skaitome ką kita. Rokiškio "Ragelių", "Silo", "Trisdešimt arnrtų metinių" kolūkiai tebuvo pasirengę, o visi kiti parodė gausybę trūkumų. Pav., "Socializmo Keliu" kolūkyje rasta derliaus metu neatremontuotos be darbo paliktos 2 kuliamosios, 4 grūdų valymo mašinos, kiauri 7 klojimų stogai, į kuriuos tuoj pat buvo pradėti vežti javai. Nenaudojamos surūdijusios buvo paliktos ir 2 šienpiūvės, nors kolūkis dar nebuvo baigęs šienapiūtės . . . Tas pats Kaišedorių Valstybiniame ūkyje-sovchoze. Dvi javapiūvės "savieigis" kombainas, eilė kuliamųjų ir javapiūvių pasiliko be darbo, nes nebuvo atremontuotos. Todėl nenuostabu, jog, buvę Rytų Europos aruodai — Lietuva ir Lenkija, — paskutiniosiomis žiniomis, šiais metais laukia dar aršesnio maisto racionavimo. Komunistai dėl to labai rūpinasi. Bijo Kremliaus keršto, o antra vertus "duonos gausumas yra mūsų tėvynės galybės šaltinis, svarbus ginklas kovoje už taiką". Duoną reikia parduoti, kad galėtum pirkti karo medžiagų.

LTSR maskolberniai giriasi, jog šiemet derlių jiems pasisekę geriau nuimti, negu pernai. Bet vistiek jie turėjo imtis eilės griežtų priemonių, kurių viena privertė baudžiauninkus dirbti beveik ištisą parą vežant javus į klojimus. Taip atsitikę keliuose kolchozuose, kurie skelbiami kaip pavyzdžiai. Įdomu, jog kolūkių vadovai LTSR labai dažnai ir šiemet atsisakę naudoti kombainus iš MTS, bet piovę dalgiais!

Aliarmuojanti padėtis buvusi ir Kuršėnų ir Tryškių apylinkės kolūkiuose, kur visa eilė mašinų tebestovėjo neatremontuota, nežiūrint, jog tarybinė agitacija kadai šaukė apie tai. "Neveiklumo pasėkoje daugiau kaip 85 klojimai, 48 svirnai pasiliko netinkami grūdams ir javams sandėliuoti". "Raudonosios Aušros", "Pažiužmėlio" kolūkių kuliamosios buvusios atremontuotos pavėluotai . . .

Darbininkų Darbo salygos Proletarų Rojuje

Štai Pagelažių durpynas paliai Ukmergę. Politinis-masinis darbas vyksta pakenčiamai. Bet nėra skaityklos. Yra keturi radijo aparatai, bet jie neveikia. Neskaitomos politinės paskaitos, nerodomos filmos. Algos išmokamos su mėnesio pavėlavimu. Po Tik viename bare durpyno veikia valgykla, kitose dvejose darbininkai gauna sausą davinį. Iki šiol darbininkai nėra gavę darbo drabužių ir avalynės. Duodami kaliošai, kurie daugeliui netinką, nes pristatomi visi vieno ir to pačio mažiausio numerio. Darbininkų bendrabučiai neturį spintų, taburečių, spintelių, nėra vandeniui indų, nei šiukšlėms dėžių. Darbininkai gyvena ankštai. Jau kelintą kartą šaukiamasi partijos dėmesio, kad nors būtų sutvarkytas parduotuvės darbas.

LTSR gaminių prasta kokybė

Tai bene buvo viena priežasčių, kodėl LTSR vietinės pramonės ministras tovarišč Kalugin išlėkė. Girdi, visos broliškos respublikos gaminančios aukštos kokybės prekes, o "lietuviai" . . . Kauno "Cotton" fabrike — dir. Kuznickas — prekių kokybė vis blogėjanti. Per penkis mėnesius fabriko sandėlyje susikaupę daug žemos kokybės produktų, kas reiškia didelius nuostolius valstybei. Kauno "Silva", trikota žo gamykloje, kur dir. Berdnikov biauri nešvara ,sandėlis nesutvar kytas — dėlto krinta gaminių kokybė! Vilniaus "Viktorijos" avalynės fabrike (direktorius Čistov) labai prasti vaikų bateliai.

"Tiesa", iškėlusi šiuos faktus, reikalauja griežtos kovos, nes ji turi sustiprinti pasaulinę taikos tvirtovę, mūsų tėvynę".

Sekančią dieną LTSR ministras drg. N. Kalugin "išvyko nežinoma kryptimi".

• Liepos 28 d. Vilniaus Jaunimo sode buvo surengtas karnavalas. Įėjimas 5 rubliai. Matyti, ten dalyvavo tik sovietiniai ponai, juo labiau, jog karnavalas prasidėjo 9 val. nakties.

• Vilniuje, Gedimino 29, atidarytas politinės literatūros knygynas, kuriame galima gauti per 700 pavadinimų sovietiškos propagandos šedevrų. Tai 12 knygynas LTSR.

• Amerikiečių spauda rašo, jog dešimtmis tūkstančių vokiečių technikų šių metų pradžioje buvo pasiųsti darbams į Baltijos kraštus. (karinėms statyboms).

• Vilniaus dailininkai I. Žebenkienė, skulptorius N. Petrulis ir A. Savickas išsiųsti į TSRS "stalininės statybas pasisemti kūrybai idėjų".

• Drg. Krzemenskis informuoja lietuvius, jog LTSR šiuo metu esą 62 autobusų linijos bendro 4.400 km ilgio.

• Vilniuje, Trimitų gatvėje, statomas naujas "duonos fabrikas", tariant LTSR spaudos terminais. "Įrengimai gauti iš brolišku respublikų. Per dieną bus iškepama 15 to duonos".

• Vilniuje, katedros aikštėje, greitu laiku bus išstatytas milžiniškas plakatas, 15 kv. m pločio "Didysis Stalinas veda tarybinę liaudį į komunizmą". Paruošė "Miesto Apipavydalinimo Meno Atelje".

• "Net" 250 gatvių žibintų (visam 1000 gyventojų 1 lempa!) dar šiais metais, nušvies Vilniaus gatves! O Minsko viena įmonė ruošia projektą apšviesti Vilniaus geležinkelio stoties aikštę. Bus blogai sovietiniams vagims!

• Vilniuje labai prastai stovi mokyklų remonto reikalai, kurie nei kiek nepagerėjo po vasaros atostogų propagandos spaudoje.

QUEBEC, Que.

Quebeko miesto Laval Universitetas, kuris žinomas savo garsumu visame katalikiškame pasaulyje, o ypatingai visoje šiaurinėje Amerikoje, pradėjo šiais metais mokslo metus rugsėjo 12 d. Padavusiųjų įstojimui prašymus buvo tiek daug, kad vien tik medicinos fakultetas atmetė virš tūkstančio kandidatų prašymus dėl vietų stokos. Daugybė iš JA V-bių studentų studijuoja prancūzų kalbą ir gilina filosofines studijas. Mūsų Tėvynę Lietuvą atstovauja čia trys lietuviai studentai, kurie jau esti visiškai prie savo studijų pabaigos.

Netoli Quebeko esančią šv. Onos stebūklų vietą (St. Anne de Beaupre) dar vis lanko gausybė maldininkų. Gatve einant, nuolat tenka būti užklaustam, ypatingai amerikonų, kur kelias į St. Anne de Beaupre.

Šiomis dienomis aplankė šventovę de Beaupre ir Quebeko lietuvius, tėvas marijonas kun. Mykolas Juodka iš Čikagos. Sakėsi pirmą kartą atvykęs į Kanadą. Vietos lietuvių buvo sutiktas labai šiltai ir pažadėjo apsilankyti dar ir kitais metais.

Šiuo metu mieste vyksta visos Quebeko provincijos paroda. Daug įdomių eksponatų yra išstatyta iš technikos srities, bet, reikia pastebėti, kad agrikultūros ir gyvulininkystės eksponatai yra daug menkesnės vertės, negu būdavo Lietuvoje Žemės Ūkio parodose. Savotišką staigmeną teko pergyventi, belankant literatūrinius eksponatus. Čia krito pirmiausiai į akis viena savotiškos rūšies enciklopedija, duodanti žinių apie visas pasaulio tautas ir valstybes. Įdomiausia, kad vienas ištisas tomas skiriamas Pabaltijo valstybėms. Daug įdomių ir gražių vaizdų paduota apie senąją Lietuvą: senovės trobesiai su klėtimis ir žmonių kaimietiškais apsirengimais su žemaitiškomis klumpėmis. Gražiausiai tačiau atrodė tie paveikslai, kur vaizduoja kiekvienos tautos jaunimą su tautiniais drabužiais.

Quebeko lietuvių kolonija, nors ir nėra gausi savo skaičiumi, bet labai aktyvi ir turi savo reprezentantus įvairiose gyvenimo srityse. Ir intelektualų, ir darbininkų tarpe lietuvių vardas labai aukštai vertinamas. Vietinė lietuvių kolonija visur ir visuomet vadovaujasi šiuo principu: vienybėje — galybė! Ne kiekybė lemia dalyko vertę, bet kokybė.

P. R. Vabuolis, kuris buvo Lietuvoje vienas iš aktyvesniųjų skautų ir dabar kiek ir kur tik gali pasirodo savo skautiškais sugebėjimais. Atliekamu nuo darbo laiku, užsiima drožinėjimo menu, sukurdamas įvairiausiais motyvais tautinius ornamentus. Jau ne vienas vietos kanadietis įtakingas asmuo puošia savo stalą Vytimi ar lietuvišku Rūpintojėliu.

P. Rubinas, užsirekomendavęs kaip geras ir prityręs specialistas siuvėjas, Kanados prancūzų tarpe sukėlė didelį susidomėjimą. Juomi varžosi įvairiausios rūbų siuvimo firmos, sudarydamos neblogas jam pačiam pragyvenimo sąlygas.

Prof. Cote, kurio žmona yra lietuvaitė iš Bostono, augina jau du vaikučius ir labai domisi Lietuva. Jau dabar mokosi lietuvių kalbos ir, Lietuvai atgavus laisvę, žada vykti į Kauno universitetą profesoriauti. Vietiniai studentai lietuviai susilaukia iš jo daug paramos ir simpatijų.

Vikt. Skadas.

Delhi, Ont.

Spalio 6 d., šeštadienį, 8 val. vak. miesto salėje (senojo pašto namas, II aukšte) rengiami linksmūs pirmieji šio rudens sezono šokiai. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

KLB Delhi ALOK.

WINNIPEG, Man.

Visuomenei pranešu, kad Tautos Fondo aukos, surinktos Winnipege ir apylinkėje, rugsėjo 28 d. persiųstos Tautos Fondo atstovei Marijai Arlauskaitei Montrealy — viso $238.35.

Tikiuosi, kad Tautos Fondo atstovybė aukotojų pavardes paskelbs spaudoje. Kenčiančios tėvynės ir Tautos Fondo vardu aukotojams ir rinkėjams tariu nuoširdų ačiū.

Niekuomet ne vėlu gelbėti kenčiančiai tėvynei. Tautos Fondui aukas renkame ir toliau. Aukas priima: I. Malinauskas, 584 Manitoba Ave., Winnipeg, Man., Bendruomenės valdybos n arys P. Liaukevičius, MacGregor, Man., Box 37. Tautos Fondo Įgaliotinis.

P. Liaukevičius, TFondo Įgaliotinis.

PLB Vokietijos Krašto Leidykloje galima gauti šių lietuviškų knygų:

	Kaina dol.
1. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, Prof Skardžius ir kt. 606 pusl. įrišta	4.50
2. PRINCAS IR ELGETA, Mark Twain. Apysaka, 192 pusl., įrišta, iliustruota	1.20
3. VYTURĖLIAI LAUKUOS, V. Šimaitis. Eilėraščiai vaikams, įrišta, iliustruota	0.65
4. TĖVELIŲ PASAKOS, A. Giedriaus, 59 pusl. iliustruota	0.25
5. LIETUVIŲ LITERATŪRA, Pr. Naujokaitis, 316 pusl., įrišta	2.00
6. ESMAIČIO ir kitų autorių vadovėlių ir kitų knygų vaikams ir suaugusiems.	

Netrukus išeis iš spaudos A. Giedriaus TĖVŲ PASAKOS. Kreiptis į Leidyklą — Litauisches Zentralkomitee, Hannover, Hegelstr. 7, Germany arba pas vietos platintojus. Platintojams nuolaida. Pareikalavus siunčiame katalogą.

Dėmesio Mokykloms!

Naujiesiems mokslo metams "Žiburių" Spaudos Bendrovė išleido klasės žurnalą, specialiai pritaikytą šeštadienio lituanistikos mokykloms. Žurnale yra šie skyriai: pamokų lentelė, mokinių registracija, praleistų pamokų ir elgesio pažymėjimai, mokymosi pažangumo pažymėjimai, kasdieninių pamokų registracija ir pastabos. Žurnalo kaina $1.00. Užsakyti "Žiburių" Sp. Bendrovėje, 941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Kanadoje siunčiama paštu apdėtu mokesčiu.

WELLAND, Ont.

Wellando ir apylinkės lietuvių dėmesiui

Lietuviai gyvenę: Wellande, Port Colborne, Niagara Falls, Ont., Fenwik, Fontill, Port Robinson ir Humberstone, paskutiniu laiku atvykę ir dar neužpildę Kanados lietuvių registracijos kortelių, tuo reikalu iki šių metų spalio mėn. 10 dienos prašomi pranešti savo adresus Wellando ALOK 21½ Sixth St., Welland, Ont., telef. 3893.

Lietuviai gyvenantieji Niagara Falls, Ont., patogumo dėliai gali tai atlikti pas ALOK įgaliotinį p. Macikūną, 2197 Pine Grove Ave., Niagara Falls, Ont., telef. 4849-R.

Wellando ALOK.

HAMILTON, Ont.

Studentų kvartetas vėl atgyja

Vokietijoje sekmingai veikusio "Studentų kvarteto" dalyviai, įsikūrę Kanadoje ir JAV, po ilgokos pertraukos vėl žada pasirodyti su savo senąja programa Kanados lietuviams.

Pirmosios gastrolės įvyks Hamiltone ir Toronte apie lapkričio mėnesį. Tiksli data bus pranešta gerb. lietuviškai visuomenei. per spaudą.

"Studentų kvartetas" yra vedamas Liūdo Jerošeko, kuris dainuoja jame antruoju tenoru. Be jo kvartete dalyvauja: Vytautas Zmuidzinas — pirmasis tenoras, Vytautas Dargis — baritonas ir Aleksandars Paulionis — bosas. Kvartetą įkūrė dar 1936 metais. Jau tada jis buvo plačiai žinomas ir su gastrolėmis aplankęs beveik visus didesnius Lietuvos miestus. Atsikūrė jis Vokietijoje, emigracija jį vėl išardė ir dabar po 3 metų pertraukos, vėl pasiryžo išeiti į viešumą.

Būsimosiose savo gastrolėse kvartetas praplečia programą, pakviesdamas žinomą pianistą — Aleksą Mrozinską ir smuikininką Haijoš.

Pianistas A. Mrozinskas lietuviškai visuomenei žinomas iš veiklos Kauno radiofone ir iš rečitalių Vokietijoje. "Studentų kvarteto" pasirodymuose jis atliks pianinu solo keletą savo pasirinktų dalykų.

Smuikininkas Haijoš Lietuvoje dalyvavo Kauno Valstybinės Operos orkestre. Prieš pat karą išvyko į Vengriją, o vėliau į JA V-bes. Hamiltono lietuviai jo smuikavimą girdėjo šiais metais parapijos ruoštame koncerte.

— Vyt. Dargio ir Vyt. Babecko iniciatyva Hamiltone pradėtos choro repeticijos. Į pirmą repeticiją, kuri įvyko p. Zabulionio salėje "Dainava", susirinko 53 dalyviai. Mokymasis pradėtas rugsėjo 23 d. Didelį palengvinimą choro organizavimui suteikė p. Zabulionis, duodamas veltui naudotis savo sale.

Hamiltonieciai ištikro labai išsiilgę lietuviškos dainos ir tvirtai tiki, kad choro dalyvėms bei dalyviams neprirūks ištvermės iki gražių rezultatų — puikaus viešo pasirodymo.

Teko nugirsti, kad choras žada išeiti į viešumą, kaip atskiras vienetas. Kažin ar negeriau būtų pasiduoti Bendruomenės Valdybos dispozicijai. Panašiai veikia p. Brechmanienės vedama tautinių šokių grupė. Centralizuotas visuomeninis-organizacinis darbas daugiau duotų naudos bendriems mūsų visų tautiniams reikalams.

Sk. St.

Iš lietuviškojo pasaulio

JA VALSTYBĖS

Prel. V. Tulaba, į JAV atvykęs prieš trejetą mėnesių, rugsėjo 17 d. iš Bostono išskrido atgal į Romą.

Kun. Dr. A. Sidaravičius, jau nuo vasaros pradžios sirgęs, rugsėjo 21 d. mirė.

Solistas A. Brazis trejiems metams pasirašė sutartį su Metropolitan opera.

J. Butėnas, buv. Lietuvos operos baritonas, Čikagoje yra atidaręs dainavimo studiją.

Worcesteris

"Lietuvių Dienų" atstovai, Al. Gražulis ir Bal. Brazdžionis, netrukus organizuoja didelį literatūros vakarą.

A. Kaskas čia nuo spalio 25 d. koncertuos visą savaitę W. Choro festivaly, kartu su choru išpildydama Mendelsono "Elijah".

Spaudos kioskas netrukus pradės veikti prie šv. Kazimiero bažnyčios, o vėliau, gal būt, ir prie Aušros Vartų bažnyčios.

Petras Alavošius džiaugiasi gražiu pičių-persikų derlium. Tai žymus organizacijų veikėjas. Vienas jo sūnus inžinierius, o kitas turi didelę namų apyvokos reikmenų krautuvę Sewsbury. Jis turi savą lėktuvą, kuriuo ir tautiečius pavežioja po apylinkes.

Liet. radiją worcesteriečiai netrukus taip pat žada įsigyti. Šiuo metu rūpinamasi lėšomis.

VOKIETIJA

Kavos siuntiniuose Vokietijoje be muito pagal oficialius potvarkius galima gauti 1 svarą per mėnesį. Tačiau ji nemuituojama tik tada, jei ji siuntinyje sudaro ne daugiau ⅓ viso svorio. Jei, pav., bus 1 sv. taukų ir 1 sv. kavos, ji vistiek bus muituojama.

Buv. vokiečių kariams pabaltiečiams DP statusas pripažįstamas, bet ukrainiečiams nepripažįstamas.

Tautos šventės minėjimas Bremene

Rugsėjo 8 d. per Bremeną emigruoją lietuviai tremtiniai iškilmingai minėjo savo Tautos šventę Grohone pereinamoje stovykloje.

Minėjimas buvo iš 4 dalių:

Iškilmingos šv. Mišios už Lietuvių Tautą, lietuviškų dainų koncertas iš BALFo plokštelių per stovyklos garsiakalbį, vakarinės pamaldos su paminėjimu mūsų mirusiųjų bei žuvusiųjų dėl tikėjimo ir Lietuvos laisvės, iškilmingas posėdis.

Jį atidarė emigr. adv. Dr. Noakas. Gražią ir įdomią paskaitą apie LTautos praeitį bei dabartį skaitė inž. K. Žirgulevičius-Žirgulis. Deklamavo: J. Ūselis, H. Ūselytė, V. Ūselis, I. Liskevičiūtė, E. Ūselytė, R. Leilionytė, T. Alinskas.

Oficialioji dalis baigta Tautos Himnu. Po to sekė lietuviškos dainos, kurias dainavo sutartinai visi minėjimo dalyviai. Pabaigoje mūsų mažųjų nuotaiką dar labiau pakėlė J. Miliaus saldumynai. Išsiskirstydami lietuviai, kurių čia buvo virš šimto, suaukojo Vasario 16 gimnazijai Diepholze 20 DM ir 40 pf.

— Išskrido seniausias lietuvis Kazys Stirbys, 96 m. Jo emigracijos istorija buvo sunki, ypatingai tada, kai Lesumo pereinamoje stovykloje mirė jo 70 m. amžiaus žmona Barbora.

Kadangi garantija buvo sūnaus išduota jos vardu, senukas turėjo gauti naują garantiją, naują vizą, iš naujo pereiti visas daktarų ir kitas komisijas. Garantiją ir $1000 užstatą Niujorko NCWC parūpino labai greitai, per pora dienų. Paliko laukti ką tars DP Komisijos atstovai. Bremeno DP Komisijos atstovas pranešė, kad senukas turės dar grįžti į Wentorfą, kur INS nustatys kokiomis sąlygomis jis galės emigruoti. Iki atskiro iškvietimo reikėjo laukti! Senukas, nors buvo kitų žmonių prašoma pagreitinti išvažiavimą, turėjo ligoninės patalpose su sergančiais laukti bemaž pusantro mėnesio. Toks kaikurių ponų elgesys emigrantų ir kaikurių tarnautojų tarpe sukėlė pasipiktinimo.

Senelis, pašauktas į Wentorfą, viską sklandžiai bei greitai praėjo ir rugpiūčio 6 d. išskrido lėktuvu į JAV-bes pas savo sūnų Praną, gyv., 25 Florence St. New Britain, Conn. Čia, laimingai atvykusį, sutiko sūnus ir reporteriai, kurie nuoširdžiai džiaugdamiesi ir stebėdamiesi, įdėjo senelio nuotraukas bei gyvenimo aprašymą visuose tos dienos laikraščiuose. Senelis yra sveikas ir laimingas galėdamas būti pas sūnų. Europoje jis paliko savo mylimą giminę prelatą K. Šaulį Šveicarijoje. Mes lietuviai linkim jam geros sveikatos, viską pakelti ir dar pamatyti brėkštantį Lietuvos Prisikėlimo Rytą.

— Liutikas, buvęs PLB Austrijos krašto V. pirmininkas, jau yra Bremene ir laukia transporto į N. Zelandiją.

— Kalbininko-rašytojo Joniko brolis Antanas, gyvenęs prancūzų zonoje, apleis Vokietijos krantus rugsėjo 24 d.

— Pulkininkas A. Skripstūnas gyvenęs Diepholzo stovykloje rugsėjo 21 d., "General Stewart" išplaukia į JAV-bes.

— P. Krigeris, buvęs PLB Vokietijos krašto valdybos narys, su šeima išplaukia rugsėjo 16 d. "General Batchford" laivu.

— Žinomas tremty savo garbingais biznieriškais gabumais Kazys Žirgulis-Žirgulevičius išplaukia rugsėjo 2 1d., laivu "General Stewart".

Kun. Vc. Šarka, Kpl.

WEST LORNE, Ont.

Pamaldos lietuviams

West Lorne, Ont. katalikų bažnyčioje bus pamaldos lietuviams spalio 7 dieną, sekmadienį, 12 val. Standardtime. Šv. Mišias laikys ir pamokslą sakys Londono lietuvių klebonas kun. V. Rudzinskas. Prieš mišias bus klausoma išpažinčių. Šv. Mišioms gros vargonininkas p. Jonas Petrauskas. Pageidaujama, kad visa bažnyčia giedotų unisonu. Leidimas gautas vietos klebono ir Londono vyskupo. Jei pakankamas žmonių skaičius lankytų, lietuviams pamaldos būtų kiekvieną mėnesį pirmąjį sekmadienį — visuomet 12 valandą.

Taigi visus Rodney, Ont. ir gretimųjų apylinkių lietuvius maloniai kviečiu dalyvauti skaitlingiausiai savose lietuviškose pamaldose.

Lietuvių reikalams klebonas.

SELMA LAGERLOEF

Raudongurklė

TAI buvo tada, kada Dievulis tvėrė pasaulį, kada Jis padarė netik dangų ir žemę, bet ir visus žvėris ir augalus ir davė jiems vardus.

Daug pasakojimų yra užsilikę iš to laiko, o jeigu juos visus sužinotum, galėtum tada pasaulyje išaiškinti viską, ko dabar mes visai nesuprantam.

Vieną dieną atsitiko taip, jog Dievuliui, besėdint rojuje ir bedažant paukštelius, išsibaigė dažai, ir dagilėlis būtų išėjęs visai bespalvis, jeigu Dievulis nebūtų nusišluostęs teptuką į jo plunksnas.

Tai buvo tada, kada asilui pasidarė ilgos ausys, nes jis buvo užmiršęs, kuo jis vardu. Jis pamiršo savo vardą, vos pora žingsnių paėjėjęs rojaus pievomis, tris kartus turėjo grįžti ir klausti, kuo jis vardu. Dievulis pasidarė truputį nekantrus, paėmė jį už ausų ir tarė: "Tavo vardas asilas, asilas, asilas". Taip tardamas jis ištempė asilo ausis, kad jis geriau girdėtų ir atsimintų, kuo jis vardu.

Tą pačią dieną buvo ir bitutė nubausta. Kai tik bitutė buvo sutverta, ji pradėjo tuoj nešti medų, o žvėrys ir žmonės, pajutę medaus skanų kvapą, susirinko jo paragauti. Bet bitutė norėjo viską tik sau pasilaikyti ir savo nuodingu geluoniu nuvydavo visus, kurie tik artindavosi prie korių. Dievulis tai pamatęs, tuoj pasišaukė bitutę pas save ir nubaudė ją.

— Aš daviau tau dovaną nešti medų, kuris yra pats maloniausias visame sutvertame pasaulyje, — tarė jai Dievulis. — Bet aš neleidau tau būti tokiai kietai prieš savo artimą. Atsimink, kad kiekvieną kartą, kai tik tu ką nors įgelsi, kas norės tavo medučio paragauti, tuoj mirsi!

Taip, taip, tai buvo tada, kada žiogelis pasidarė aklas, o skruzdė neteko sparnų. Daug daug keistų dalykų įvyko tą dieną.

Dievulis didis ir maloningas sėdėjo visą dieną ir tvėrė, o vakarui artėjant jam panoro sutverti mažą pilką paukštelį.

— Atsimink, kad tu vadinsies raudongurklė! — tarė Dievulis paukšteliui, kai šis buvo jau sutvertas. Jis patupdė jį ant savo delno ir paleido skristi.

O mažasis paukštelis, paskraidęs aplink valandėlę ir apsidairęs po žemę, kurioje jam teks gyventi, panoro ir save pamatyti. Tada jis pamatė, kad jis visai pilkas, ir gurkelis jo toks pat pilkas, kaip ir jis visas. Raudongurklė pasisuko, apsigręžė ir pasižiūrėjo į kaip kristolas skaidrų vandenį, bet niekur negalėjo užtikti nė mažiausios raudonos plunksnelės.

Tada paukštelis nuskrido atgal pas Dievulį. Dievulis didis ir maloningas sėdėjo, iš jo rankų išėję drugeliai plasnojo aplink jo galvą, balandžiai burkavo ant jo pečių, o iš žemės aplink jį pradėjo stiebtis ir rožė, ir lelija, ir saulutė.

Mažojo paukštelio širdelė drebėjo iš baimės, bet lengvai jis skriejo aplink, skrido vis artyn ir artyn prie Dievulio ir pagaliau nutūpė ant jo rankos.

Dievulis paklausė, ko jis norįs.

— Aš norėčiau Tavęs paklausti vieno dalykėlio, — tarė mažasis paukštelis.

— O ko gi tu jau taip norėtum sužinoti? — tarė Dievulis.

— Kodėl aš turiu vadintis raudongurkle, juk aš visa pilka, nuo snapelio ligi uodegytės smaigalio. Kodėl mane vadina raudongurkle, jei aš neturiu nė vienos raudonos plunsknelės.

Paukštelis savo didelėmis, juodomis akutėmis žiūrėjo į Dievulį ir pasuko galvutę. Aplinkui jis matė fazanus, visai raudonus tik truputį auksu aptaškytus, papūgas gražiomis tankiomis raudonomis apykaklėmis, gaidžius raudonomis skiauterėmis, jau nekalbant apie drugelius, auksines žuvytes ir rožes. Jis, žinoma, galvojo: juk kiek gi nedaug tereikėjo — tik vieno dažų lašelio ant gurkliuko, ir jis būtų gražus paukštelis, tada jam ir jo vardas tiktų.

— Kodėl aš turiu vadintis raudongurkle, jeigu aš visai pilka? — paklausė vėl paukštelis ir laukė, kad Dievulis pasakytų: "Ak, mielasis mano, aš matau, kad pamiršau tavo gurklelio plunsknas raudonai nudažyti, palauk valandėlę, ir viskas bus padaryta".

Bet Dievulis tik nusišypsojo ir tarė:

— Aš tave pramiriau raudongurkle, raudongurkle ir turi vadintis, tu pati turi taip elgtis, kad užsitarnautum raudonas plunksneles pagurklyje.

Ir taip Dievulis pakėlė ranką ir paleido paukštelį į pasaulį.

Giliai bemąstydamas nuskrido paukštelis į rojų. Ką toks paukštelis, kaip jis, turėtų daryti, kad užsitarnautų tas raudonas plunksnele?

Vienintelis ką jis tegalėjo išgalvoti, tai susisukti lizdelį erškėtrožės krūmelyje. Ir susisuko jis jį tarp spyglių tankiame krūme. Atrodė, jog jis turi tik palaukti, kol rožės lapelis prilips prie jo gerklytės ir savo spalvą jai paliks.

DAUG daug metų prabėgo po tos dienos, kuri žemėje buvo pati linksmiausia. Po to visi žvėrys ir žmonės turėjo išeiti iš rojaus ir pasklisti po pasaulį. Žmonės suspėjo taip toli nužengti, jog jie išmoko žemę dirbti ir keliauti jūromis, jie pasigamino sau drabužius ir papuošalus, taip, jie jau seniai buvo išmokę statyti dideles šventoves ir galingus miestus, tokius, kaip Tebai, Roma ir Jeruzalė.

Ir štai atėjo diena, kurios žemės istorija ilgai neužmirš. Tos dienos rytmetį tupėjo raudongurklė ant pliko kalnelio netoli Jeruzalės mūrų ir čiulbėjo savo jaunikliams, kurie žemo erškėtrožės krūmelio mažame lizdely ilsėjos.

Raudongurklė pasakojo savo jaunikliukams apie tą nuostabią tvėrimo dieną, apie vardo davimą, kaip kad kiekviena raudon-

MOTERŲ ŽODIS

Tremtis, moteris ir organizacija

Gerasis likimas arba paties Dievo ranka per kalnus ir marias atnešė mus į svetimą kraštą ir priglaudė, kur niekas nesikėsina į mūsų pačių uždirbtą duonos kąsnį, ramų miegą ir maldą. Tremties metai rieda vienas paskui kitą taip greitai, o gyvenimas rašo mūsų istorijos lapus ir ne tik širdyse, bet ir veiduose. Jau nauja karta gimsta ir auga, savo tėvų krašto nepažinusi ir jo nepasigesdama; jiems užtenka motinos rankų ir jos rūpestingumo. Gyvenimo sąlygos ir tempas išveda į fabrikus ir motinas, kurios savo vaikų likimą sudeda į svetimas rankas. Jaunimas taip pat išsibarsto svetimų žmonių masėje, susiburdamas tik šokių salėse ar sekmadieniais bažnyčioje. Lietuviškas laikraštis ar knyga taip pat negaudomi. Daug kas apsipratome su darbu, jo tempu ir namo grįžimo viltys vis labiau migloja. Pamirštama likusiųjų kančia ir vargas su mūsų skola jiems.

Dievas jautriausią ir sunkiausią uždavinį žemėje skiria moteriai. Į jos rankas jis sudeda šeimų likimą, nuo kurio priklauso tautos egzistencija. Ypatingu sunkumu šis uždavinys užgula lietuvę tremtinę kuri, būdama toli nuo savo krašto ir paskendusi kasdieniuose šeimos rūpesčiuose, turi rasti laiko ir jėgų sukurti beaugančio vaiko jaunutėje širdelėje savo prarastų namų tikrumą ir grožį, kas nustelbtų visų "kamikų bei kaubojų" pasaulį.

Kad šiam uždaviniui moteris turi būti pati pasiruošusi, neabejotina. Nepriklausomybės laikais Lietuvoje moterų organizacijos buvo tautos gerosios pusės talkininkės. Įvairūs kursai, paskaitos, studijų dienos, spauda rengė mergaitę šeimos gyvenimui.

Čia mergaitė, dažnai be tėvų ar vyresniųjų globos, pragyvendama iš savo rankų, pasijuto prieš nieką neatsakinga už savo veiksmus. Išeina ji į šokius neperspėta ir nelydima, jos niekas nepasitinka net vėliausiai sugrįžusios. Niekas iš moterų taip laisvai nesijaučia prie alaus bokalo ar užsidegdama cigaretę, kaip ši drąsi pati viena su gyvenimu kovojanti jaunuolė, kuri jau dairosi partnerio šeimos židiniui. Bijočiau suklysti atsiklausdama jos širdies: ar dar tu prisimeni tą kampelį, kur tavo lūpas palietė pirmasis šypsnys ir tavo skruostu nuriedėjo pirmoji ašara? Ar prisimeni, kai augai ir žaidei ir ką tave mažytę motina mokė atlikusiomis nuo darbo valandomis? Ar atmeni bent vieną iš tų pasakų, kurios Lietuvos vaikų buvo taip mylimos? Jei visa tai atmeni ir savo širdies kampelyje laikai, jei turi truputį geros valios, nežūsi nei sau, nei savo tautai.

Šioms jaunoms mergaitėms, kurios vieną dieną taps motinomis ir palms dalelę tautos likimo į savo rankas, čia tremtyje į pagalbą gali ateiti tik organizacija, kuri neprasilenkia su Dievo valia bei tautos norais Tokia organizacija turi būti pastatyta ant giliai katalikiškų ir lietuviškų pagrindų.

Jaunoji lietuvaite, tokia organizacija Toronte tau gali būti Mergaičių Sekcija prisišliejusi prie Kat. Mot. Draugijos. Čia laukiamos visos mergaitės, nežiūrint pasaulėžiūrinių ar net tikybinių skirtumų. Čia nėra jokios politikos, o sekcijai rūpi tik suburti mergaites, kad lengviau būtų siekti bendrų tikslų: sveikos ir ištikimos Dievo ir tautos idealams šeimos. Ji neatims tau viso laiko. Tu atrasi kelią į šokių sales, kiną, drauges ir tavo vidaus pasaulis truputį praturtės. Tu naudosies paskaitomis bei kursais, ne vieną gražų patarimą čia išgirsi. Tu nesijausi tiek vieniša, net širdžiai gerokai paskaudus, nes tu išmoksi įprasminti kančią. Kažkas yra pasakęs: "Auklėdamas jaunuolį, auklėji individą, auklėdamas mergaitę, auklėji šeimą". Ir tavęs šeimoje laukia didelė auklėtojos misija. Juk tavo pačios svajonės sukasi apie patvarų ir pavyzdingą šeimos židinį. Didesnė dalis laimės ateinančios iš jo glūdi tavo pusėje. Šitame sambūryje tu atrasi pagrindą, ant kurio statoma patvari ir graži šeima. Nebūk kaip paklydusi avelė, kurios, deja, šiandien niekas neieško. Gera organizacija yra antroji žmogaus mokykla. Tremtyje ji neleidžia užgesti tam lietuviškam žiburėliui moters širdyje. Ji apsaugos tave nuo išsigimimo tautiniai. Tau bus negėda sugrįžti į dar vis tebelaukiančios mamytės glėbį tenai tavo paliktoje tėviškėje ir nejausi jos skaudaus prakeikimo kur nors iš kapų. Organizacijoj čia svetimoje žemėje tau padės išaugti moterimi mylinčia Dievą, savo kraštą ir žmogų.

Tas pats tinka ir jaunoms ištekėjusioms moterims. Neužsidarykite vien siaurame mažytės šeimos kiaute. Bendraudama su organizacija, lankydama susirinkimus, paskaitas, dalyvaudama susikaupimo valandėlėse visuomet būsi įdomesnė ir jaunesnė. Pagaliau, neatsiliksi nuo gyvenimo, nes darbas ir tik virtuvė padarys tave aklą pasauliui. Valandėlėmis išbėgdama iš virtuvės ir namų, grįši į juos su pasiilgimu ir parneši šį tą naujo. Atsidūrusi vargė, už savo pečių jausi visą eilę, kurios bent moraliai padės nešti tavo naštą. Žmogus niekada neužbaigia savęs auklėjimo. Net žilas senelis, žvilgterėjęs į savo praeitį, daug ką pataisytų. Nesvarbu, kad pati esi jau motina ir formuoji savo mažųjų dvasios pasaulį, bet negalvok, kad tavo dvasinis formavimas jau atbaigtas. Žmogaus kelionėje daug visokių kryžkelių ir jis visuomet reikalingas gražaus žodžio ar gero patarimo. Ar daug tu rasi šiame dideliame skubėjime, kurie rūpintųsi tavo reikalais? Apsiriktum. Tik organizacija rūpinas savo narių likimu, bent plačiąja to žodžio prasme. Tik būdama jos eilėse pajusi tą didelį skirtumą tarp organizuotos ir neorganizuotos moters.

Taigi paduokime vienos kitoms rankas ir su Dievo pagalba tremties mergaitė-moteris atiduos teisingą duoklę savo ir savo tėvų žemei.

N. Mazalaitė paruošė naują knygą "Gintariniai vartai". Leidžia Gabija.

Gr. Tulauskaitės eilėraščių knyga "Po Svetimu Dangum", išleista Vokietijoje "Ventos" leidyklos, netrukus pasirodys knygų rinkoje. Viršelis dail. J. Penčylos.

Dail. A. Tamošaitienė su savo eksponatais dalyvavo lietuvių liaudies meno parodoje Brocktone. Čia, berods, pirmą kartą buvo viešai išstatytas ir jos naujausias kilimas "Mindaugo krikštas", užsakytas prelato Juro.

Vincė Jonuškaitė gruodžio 8 d. Fisher Hall, Manhattene, N.Y., ruošia koncertą.

Antanina Dambrauskaitė daug keliauja po JAV koncertuodama.

V. Grigaitienė, Liet. Operos veteranė, gyvena Brooklyne. Dainuos Tremtinių Pagalbos Vajaus koncerte Niujorke spalio 7 d.

Felicija Pupėnaitė-Vasiliauskienė spalio 7 d. dainuos BALFo vajaus koncerte Niujorke.

Šlepetytė, viena geriausių mūsų šokėjų, Detroite veda savą baleto studiją. Žada persikelti į Niujorką, kur yra gavusi visą eilę angažamentų.

Salomėja Narkeliūnaitė yra propagandos sekcijos pirmininkė D. Niujorko tremtinių pagalbos vajaus komitete.

B. Novickienė yra Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė.

Alice Stephens, su savo choru dalyvavusi Tautos Šventės minėjimo programoje Čikagoje, atsisakė nuo honoraro.

J. Leonaitė po a. a. G. Kybos mirties perėmė Worcesterio "Amerikos Lietuvio" leidimą.

JAV ateitininkėms rekolekcijos įvyks spalio 12-14 d. Nekalto Prasidėjimo vienuolyne Putnam, Conn. Jas ves kun. prof. St. Yla.

Šv. Rožančiaus Karalienė — **Caravaggio, 1607 m.**
Originalas su kt. Vienos meno rinkiniais buvo Toronto parodoje.

RIMTAS ĮSPĖJIMAS VYRAMS

(Atviras laiškas Valentinai)

Jūsų sielos pergyvenimas, atpasakotas straipsnyje "Aš už girtuoklio netekėsiu" šio laikraščio Nr. 35, yra nepaprastai įdomus bet kartu ir painus.

Jūs mylėjote Vytą, aukojotės jam, ištekėjote už kito, bet pagaliau verkiate ištisas valandas kai vėl savo buvusį Vytą sutikote. Reiškia Jūsų jautrioje sieloje atsinaujino senoji meilės žaizda... Ir visai neturalu, nes Jūs netekote jo ne dėl to, kad Jūsų širdyje būtų užgesus toji taip gražiai supinta meilė, bet dėl stikliuko, kuris pasuko Jūsų gyvenimo vairą kitu keliu. Štai va ir susiduriame su tuo painiuoju klausimu, kuris šiandien dar tebekamuoja Jus, butent su klausimu, — ar tas naujai Jūsų pasirinktas kelias yra teisingas. Jūs ieškote sprendimo, paguodos, kuri pagaliau nušluostytų gailiąsias ašaras... O kas svarbiaussia, kad Jūs galėtumėte kiek prablaivėti ir vėl realiomis akimis pažvelgti į taip gražų pasaulį...

Tiesa, meilė yra gražus bet kartu ir keistas dalykas. Ji sujungia žmones, dėl jos kenčiama. Vieni mylisi dėl išviršinio kūno grožio, kiti — dėl asmens dvasinių savybių.

Įsitikinote, jog mūsų gyvenime vien nuogos meilės nepakanka, kad ji nepajėgia sukurti tos idealiosios laimės, kaip kad įsimylėjusių dažniausiai įsivaizduojama, kad tam turi labai didelės įtakos ir kaikurios pašalinės priežastys, kurios ta meilę palaiko arba nuslopina. Kas praktiškai atsitiko su Jumis. Degtinė Jūsų meilės planus sugriovė. O tokių gi priežasčių mūsų gyvenime begalės. Paimkim kad ir tą patį alkoholį. Į jį pažvelkime, prisimindami Vytą. Kaip šlykščiai jis Jums atrodė, kai susitikdavote jį įsigėrusį arba matydavote svyruojantį per salę su blizgančiomis akimis ir kvaila šypsena. Bet tai dar neviskas! Jūs sielojotės ir verkėte jau tuomet, kai dar jokie įsipareigojimai nerišo, kai dar buvote laisvi ir gal dar nerūpėjo klausimas, kad išleidžiami pinigai ir tt. Įsivaizduokite, kas būtų atsitikę, jei jau būtumėte sukūrę šeimos židinį, o Vytas vis dar su draugais prie stikliuko, vis dar nepataisomas, neperkalbamas, viskas prageriama. Šimtai gyvenimo pavyzdžių rodo, jog tokių gyvenimas tikrai nėra laimingas, veda į skurdą, į nesantaiką. Nenoręčiau visu šimtu procentų tvirtinti, kad ir Vytas būtų likęs amžinai toks, bet jo elgesys, jei buvote taip stipriai įsimylėję, nieko geresnio ir nežadėjo.

Iš kitos pusės tenka pastebėti, jog Vyto asmenyje slėpėsi kokia tai keista paslaptis, kurios ir Jūs, miela Valentina, nepajėgėte atspėti. Aš kaž kodėl esu linkęs skeptiškai žiūrėti į jo tariamą meilę Jums. Bijau kad tuom neužgaučiau Jus, ypač kad drįstu įrodinėti kiek Vyto nenaudai.

1. Visos aplinkybės rodo, kad Vytas nebuvo pilna žodžio prasme alkoholikas, kuris būtų reikalingas tam tikro gydymo. Vedęs kitą visdėlto nustojo gėręs. Reiškia šitoji mažytė mergaitė su savo liūdnomis akimis, kaip Jūs pavaizdavote, paveikė jį ir jie šiandien dalinasi vargais, jaučiasi gana laimingi...

2. Argi Vytas nežinojo, kad savo girtuokliavimu nustos Jūsų, ar jis nebuvo įspėtas ir su ašaromis maudautas? Taip. Vienok iš dviejų galimybių jis geriau pasirinko stikliuką, t.y. stikliukui tuo laiku jis reiškė didesnę meilę. Todėl apie bet kokią idealią arba nuoširdžią meilę iš Vyto pusės, atrodo, netenka ir kalbėti. Jei dėl meilės kiti paaukoja savo gyvybę, tai Vytas iš savo pusės nerodė nei mažiausio pasiaukojimo. Tuo labiau, kad tiek nedaug iš jo tereikalauta. Pagaliau negalima nepastebėti ir tos labai reikšmingos aplinkybės, kad Vytas nepasidavė paveikiamas kaip tik tuo laiku, kuomet Judviejų meilė buvo pačiame žydėjime.

Aš suprantu, Jūs šiandien gal griaužiate pirštus ir negalite sau dovanoti, kad nesiryžote ir toliau kovoti su Vyto blogiu ir pagaliau už jo ištekėti. Taip, miela, Jūs iš savo pusės padarėte visa, ką tuomet galėjote padaryti. Paaukojote jam gražų laiką, atverėte savo širdį... bet šis to nejuto ir net nesugebėjo įvertinti. Jis gėrė tol, kol pagaliau jis Jus... pragėrė. Jūs pasielgėte kaip tikrai savęs verta moteris. Jūs atsisakėte tekėti ne už Vyto, bet už girtuoklio, vedama pasibiaurėjimo ir baimės jausmo dėl netikros ateities. Šiuo savo žygiu, turint galvoje skaudžias sielai aplinkybes, esate gyvu pavyzdžiu ir kiekvienai Lietuvos moteriai. Šia proga Jūs išryškinote, jog Lietuvos moteris yra reikiamoje aukštumoje, kuri nepuola bet kam į glėbį, bet reikalaujanti prideramos pagarbos. O tai yra įspėjimas vyrams, kad lietuvės nekenčia girtuoklių ir nėra pasiryžusios už tokių ištekėti.

Miela Valentina, Jūs svajojote apie gražų ir ramų ateities gyvenimą ir tokį Jūs šiandien jau turite. Už Jūsų pečių stovi Jurgis, kuris, atrodo, negirtuoklis, mylintis savo žmoną ir ramų, jaukų gyvenimą. Štai neveltui ir ta puokštė gėlių ir dovanėlė, taip rūpestingai parinkta atsirado ant stalo vedybų sukaktuvių proga. Šiuo momentu Jūs dar tebegyvenate tais Vyto prisiminimais, dėl to kenčiate ir skundžiatės, kad savo Jurgiui vis dėlto nesate tokia, kaip kad anais laikais Vytui. Visa tai pamirškite o ypač tuomet, kai savo meilės ir džiaugsmo ašaras aukosite savo vaikams...

Platelių Jeronimas.

Iš Toronto L. Kat. Moterų pasaulio

Moterų rekolekcijos Toronte

Spalių mėn. 12, 13 ir 14 d.d., katalikių moterų pastangomis iškviestas iš Vašingtono, atvyksta jėzuitas tėvas Venckus pravesti lietuvėms moterims rekolekcijų Toronte. Jis yra profesorium vienáme Vašingtono universitete. Tėvas Venckus žinomas kaip geras pamokslininkas, įeinąs į žmogaus pasaulį ir jį suprantąs. Jo vedamos rekolekcijos visur praeina su didžiausiu pasisekimu. Gražu būtų, kad ir Toronto mergaitės bei moterys nebūtų kurčios šiai retai progai. Patogu, kad rekolekcijos įvyks savaitės gale, kuomet visos laisvesnės nuo rūpesčių ir darbų. Šitie vakarai leis palikti valandėlei kasdieninius rūpesčius ir pastudijuoti savo vidaus pasaulį, kuris vienoms sunkiai pažįstamas. Šia proga kviečiamos naudotis visos Toronto mergaitės ir moterys, nes šios rekolekcijos neskiriamos tik organizacijai. Tikimės, kad Toronto visuomenė įvertins šias moters dvasines pastangas ir šiomis dienomis susilaikys nuo bet kokių didesnių pasilinksminimų bei kitokių parengimų.

Metinė torontiečių katalikių moterų šventė

Šv. Panelės Marijos Dangun Ėmimo šventę, Žolinę, Toronto L. Kat. Mot. Draugijos skyrius paminėjo iškilmingai. Šeštadienį įvyko susikaupimo valandėlė su išpažintimi. Sekmadienį 11 val. narės išklausė šv. Mišias už lietuvę moterį ir priėmė šv. Komuniją. Prie šios šventos puotos prisijungė gausus būrys tikinčiųjų. Po pamaldų prie bendro pusryčių stalo klebonijos patalpose organizacijos narės pasidalino įspūdžiais iš savo asmeninio bei organizacinio gyvenimo.

Graži pradžia

Gražus ryšys užmegstas su Amerikos Liet. Kat. Moterų Sąjunga. Jų nesenai sušauktame seime, Kat. Moterų Draugijos dvasios vado tėvo Juvenalio perduotas kanadiečių moterų pageidavimas — noras artimiau bendradarbiauti, nenuėjo veltui. Sąjungietės savo mėnesinį žurnalą "Moterų Dirvą" sutinka padaryti bendru lietuvišku žurnalu visoms katalikėms moterims šiame kontinente. Torontietės džiaugsmingai sutiko šią žinią ir savo bendradarbiavimu nori prisidėti prie žurnalo praturtinimo. Naujos žurnalo redaktorės pareigas seimo metu perėmė energinga Amerikos lietuvė p. Pauliukonienė.

Lankėsi iš Amerikos

L. K. Moterų Dr-jos Centro Valdybos pirmininkė aplankė iš Amerikos L. Rymo Kat. Moterų S-gos Centro Valdybos veiklios narės Mrs. G. Kaneb su savo mamyte Mrs. M. Watkins. Aplankymo metu buvo aptarti glaudesnio bendradarbiavimo ir "Moterų Dirvos" reikalai.

Malonu pažymėti, kad nors ir senai gyvenančios Amerikoje ir, kaip p. Genovaitė Kaneb joje gimusi ir augusi, puikiai kalba lietuviškai ir nuoširdžiai rūpinasi lietuvių katalikių moterų veikla.

Julia A. Mack,
Lietuvių Rymo Kat. Mot. S-gos Amerikoje Centro Valdybos pirmininkė atsiuntė Kanados L. K. Moterų Dr-jai padėką už jų Seimo pasveikinimą ir mielai kviečia į glaudesnę Lietuvių Katal. Moterų organizacijų veiklą.

Dr. Agota Šidlauskaitė profesoriauja Otavos universitete.

"Taupioji virėja" pirmoji laida jau išparduota. Netrukus išeis nauja laida.

---

gurklė pasakodavo, pradedant nuo tos pirmosios, kuri girdėjo Dievo žodį ir iš Dievo rankos išėjo.

— Taigi, — baigė ji liūdnai, — nuo tos dienos jau tiek daug metų praėjo, tiek daug rožių užmezgė pumpurėlius, tiek daug jauniklių paukštelių išriedėjo iš kiaušinių, jog niekas net suskaityti negali, bet raudongurklė tebėra pilkas paukštelis, kaip ir buvęs. Jai dar vis nepavyko užsipelnyti raudonų plunksnų pagurklyje.

Maži jaunikliukai ištiesė savo plačius snapelius ir paklausė ar jų protėviai nemėgino atlikti kokio žygdarbio, kad toji taip nepaprastai brangi raudona spalva būtų jiems suteikta.

— Darė viską, ką galėjo, — tarė mažasis paukštelis, — bet nė vienam nepavyko. Jau pirmoji raudongurklė sutiko kartą kitą paukštelį, visai į ją panašų ir tuoj pamilo jį taip karštai, jog jautė, kad jos krūtinė liepsnoja. "Ak, galvojo ji tada, dabar aš suprantu. Dievulis galvoje turėjo, jog aš taip karštai turiu mylėti, kad mano pagurklio plunksnelės paraustų nuo meilės ugnies širdyje". Bet jai nepavyko, kaip ir kitoms po jos, kaip kad ir jums nepavyks.

Maži jaunikliukai pypsėjo nusiminę, jie jau pradėjo liūdėti, kad toji raudona spalva nedabins ir jų dar pūkuotų pagurkliukų.

— Tikėjome giesme, — tarė suaugęs paukštelis ir kalbėjo ilgais, ištęstais tonais. — Jau pirmoji raudongurklė taip čiulbėjo, kad net jos krūtinė patino iš nuotaikumo. Ji iš naujo tikėjosi. "Ak, galvojo ji, mano sieloje glūdinti giesmės ugnis turi pagurklio plunksnas raudonai nudažyti. Bet jai nepavyko, kaip ir visoms kitoms po jos, kaip kad ir jums nepavyks.

Ir vėl pasigirdo liūdėsio pilnas pypsėjimas iš jauniklių puspliukių kakliukų.

— Tikėjomės taip pat savo drąsa ir stiprumu, — tarė paukštelis. — Jau pirmoji raudongurklė narsiai kovojo su kitais paukščiais, jos krūtinė liepsnojo iš noro kovoti. "Ak, galvojo ji, mano pagurklio plunksnos turi paraust iš širdyje liepsnojančio noro kovoti". Be jai nepavyko, kaip ir visoms kitoms po jos, kaip kad ir jums nepavyks.

Maži jaunikliukai drąsiai supypsėjo: jie vistiek ryšis laimėti tą siekį, bet paukštelis gailesčio kupinas atsakė, jog neįmanoma. Ko gi jie galėtų tikėtis, jei jau tokiai daugybei jo žymių prabočių nepavyko šio tikslo atsiekti. Ką jie galėtų daugiau beišgalvoti, jeigu ne mylėti, čiulbėti ir kovoti? Ką jie galėtų...

Paukštelis nutraukė pačiame sakinio vidury, nes pro Jeruzalės vartus išžygiavo daugybė žmonių, ir toji visa minia skubėjo kalnelio link, kur paukštelis buvo savo lizdelį susisukęs.

Raiteliai jojo ant išdidžių arklių, kareiviai ilgomis ietimis, budelio tarnai su vinimis ir plaktuku, iškilmingai pirmyn žygiavo kunigai ir teisėjai, verkiančios moterys, o labiausiai didžiulė palaida, aplink zujanti minia, šaukianti, kaukianti gatvės palaidūnų gauja.

Mažasis pilkasis paukštelis drebėdamas tupėjo ant savo lizdelio krašto. Jis bijojo akimirkos, kada mažutis erškėtrožės krūmelis bus sutryptas ir jo maži jaunikliai išžudyti.

— Saugokitės! — suriko jis savo mažiems, bėgėgiams jaunikliukams apginti, — susispauskite, nejudėkite ir tylėkite! Tiesiai ant mūsų atlekia arklys! Ateina karys geležimis kaustytais sandaiais!! Štai užtvinsta visa didžiulė laukinė minia!

Staiga nutraukė paukštelis savo perspėjimus ir nutilo. Jis beveik pamiršo aplink siaučiantį pavojų.

Greitai įšoko į lizdą ir sparneliais uždengė jaunikliukus.

— Ne, tai per daug šlykštu, — tarė jis. — Aš nenoriu, kad jūs tai matytumėt. Trys nusikaltėliai bus nukryžiuojami.

Ir jis ištiesė sparnelius, kad mažuliukai nieko nematytų. Jie suprato tik plaktuko taukšėjimą, vaitojimus ir žmonių laukinį šauksmą.

Raudongurklė savo didelėmis išpūstomis akytėmis sekė visą eigą. Ji negalėjo atitraukti žvilgsnio nuo tų trijų nelaimingųjų.

— Kokie žiaurūs žmonės! — tarė po valandėlės paukštelis. — Neužtenka jiems prikalti tuos vargšus prie kryžiaus, vienam iš jų ant galvos jie uždėjo dar ir aštrų erškėčių vainiką. Aš matau, kaip erškėčiai veria jo kaktą, jog net kraujas trykšta, — tęsė jis, — o šis žmogus toks gražus, jis dairosi aplink tokiais meilingais žvilgsniais, jog kiekvienas turėtų jį mylėti.

Lyg strėlės smaigalis perveria mažo paukštelio širdį matant jį taip kenčiant.

Mažasis paukštelis pradėjo jausti vis didesnę ir didesnę užuojautą erškėčiais vainikuotam.

— Jeigu aš būčiau kaip mano brolis erelis, — galvojo jis, — ištraukčiau aš vinis iš jo rankų, o savo aštriais nagais nuvyčiau visus jį kankinančius.

Matydamas, kaip kraujas laša per nukryžiuotojo kaktą, jis nebegalėjo išsilaikyti lizde.

— Nors aš mažas ir silpnas, bet aš vistiek turėčiau, turėčiau kaip nors padėti tam taip kenčiančiam vargšui, — galvojo jis. Ir jis paliko lizdelį, pasileido į orą ir skriejo aplink nukryžiuotąjį.

Daug kartų jis apskriejo aplink jį, bet nedrįso artintis, nes jis buvo bailus paukštelis, niekada nedrįstąs prie žmonių prisiartinti. Bet iš lengvo padrąsėjo, priskrido prie jo ir savo snapeliu ištraukė nukryžiuotojo kaktoje įsmigusį erškėčio dygliį.

Bet jam betraukiant dygliį, užtiško nukryžiuotojo kraujo lešelis ant jo pagurklės. Kraujo lašelis pradėjo smarkiai plėstis ir nudažė visas mažas ir gležnas pagurklio plunksnėles.

Nukryžiuotasis pravėrė lūpas ir pašnibždomis tarė paukšteliui:

— Savo gailestingumu tu laimėjai tą, ko tavo visa giminė ieškojo nuo pat pasaulio sutvėrimo.

Kai tik jis sugrįžo lizdelin, maži jaunikliai šaukė jam:

— Tavo pagurklis raudonas, tavo pagurklio plunksnos raudonesnės už rožes!

— Tai tik kraujo lašelis nuo vargšo žmogaus kaktos, — tarė paukštelis. — Jis tuoj pranyks, kai tik nusimaudysiu upelyje ar tyrame šaltinėlyje.

Bet kaip mažasis paukštelis nesimaudė, raudonumas nepranyko nuo jo pagurklio. O kai jo maži jaunikliai išaugo, jų pagurklių plunksnelės buvo raudonos kaip kraujas, kaip kad jos nuo anos dienos liko raudonos kiekvienos raudongurklės pagurklyje.

Iš švedų kalbos vertė **Juozas Lingis.**

Šeimininkėms

Makaronai su mėsos kamuolėliais pamidorų sose

Paimti:

¾ puodelio smulkiai sukapotų svogūnų,
1 galvutę česnako (malto),
4 šaukštus alyvos arba spirgintų taukų.

Svogūnus ir česnaką lengvai aprusvinti karštuose taukuose ar alyvoje. Tada paimti 1 svarą maltos jautienos, 1 šaukštelį druskos. Druską sudėti į mėsą ir lengvai sumaišyti. Suformuoti mažus kamuolėlius ir aprusvinti juos alyvoje ar taukuose ant keptuvės. Tada pridėti 1 dėželę Hunt's pamidorų soso, ¼ šaukštelio pipirų, 1 puoduką vandens ir 2 šaukštelius Worcestershire soso. Uždengti keptuvę ir leisti viruliuoti 20 minučių. Tada sudėti į mėsos dubenį kamuolėlius aplink ratu užpilant kartu sosą ir jau gatavus makaronus (karštus) sudėti to paties indo viduryje pabarstant juos tarkuotu sūriu. Šis receptas tinka keturiems asmenims.

Ontario Katalikių Moterų Lygos Taryba

Rugsėjo 10 d. Katalikių Moterų Lygos — CWL — Ontario provincijos Taryba savo pirmininke išrinko Miss Catherine Toal iš London, Ont., vicepirm.— Mrs. M. F. McGlade iš Smiths Falls, sekretore — Miss Alice Daly iš Seaforth.

Iš Tarybos priimtųjų rezoliucijų yra minėtinos dvi: dėti pastangų, kad iš spaudos kioskų būtų pašalinta nemorali perijodika ir per lokalinius parlamentus pasiųstas protestas CBC dėl transliuojamų "vulgarių, pažeminančių ir bereliginių ir antireliginių programų".

— Kanados Lietuvių Kat. Moterų Draugija įstojo nariu į tarptautinę lietuvių katalikių moterų organizaciją KOS. Tai tik atnaujinimas, nes Kat. Mot. Draugija Lietuvoje jau yra buvusi tos organizacijos nariu eilę metų. Jos pirmininke yra Liet. Kat. Moterų Draugijos kūrėja ir sena visuomenininkė p. Galdikienė Prancūzijoje, ne p. Dr. Karvelienė, kaip buvo rašyta paskutiniame "Moterų Žodžio" numeryje.

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

Galiu sudaryti paskolas. Veltui suteikiu informacijas apie parduodamus namus, paskolas, biznius ir tt.

Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS

skambinkite tel. KE. 9459, KE. 9450, LA. 2612

Parduodama:

1. $16.000 Indian Rd. Howard Park. 9 kambarių atskiras su garažu namas. Įmokėti $7000.
2. 15.500 College & Dovercourt. 11 kambarių dviejų butų mūrinis atskiras namas su labai dideliu kiemu ir privačiu įvažiavimu į garažą. Patartina atkreipti dėmesį į šį pigų pirkimą. Įmokėti $7000.
3. $10.500 Bathurst Davenport 6 kambarių mūrinis namas. Įmokėti $3000.
4. $8.500 Dundas & Runemide 6 kambarių mūrinis namas su garažu. Įmokėti tik $2500.

TESLIA REAL ESTATE

863 BLOOR STREET WEST

(prie Ossington Ave.)

— **Montreal.** — Kanados miestų federacija griežtai pasisakė prieš kompanijos projektuojamą telefono mokesčių padidinimą.

— **Otava.** — Senatvės pensijų pagal naująjį įstatymą jau paprašė 228.900 kanadiečių. Manoma, kad išviso bus per 700.000.

— **Torontas.** — Žydai paskelbė rinkliavą dėvėtų rūbų naujiesiems Izraelio imigrantams paremti. Mat, masės žydų tebeplaukia į senolių tėvynę iš Europos, o nedidelis kraštas vos verčiasi. Pastaruoju metu pergyvena didelę maisto krizę ir infliacijos grėsmę.

— **Otava.** — Kanada paskelbė potvarkį, prekybos organus įgalinantį prekybą su betkuriais kraštais suvaržyti be parlamento sutikimo. Potvarkis paskelbtas remiantis ypatingų įgaliojimų vyriausybei įstatymu.

— **Otava.** — Per šių metų 7 mėn. Kanados JAV prekybinis deficitas pasiekė $373.000.000.

— **Toronto.** — Kanados ukrainiečių katalikų arkivyskupas V. V. Ladika ukrainiečių įsikūrimo Kanadoje 60 metų proga paskelbė ganytojišką laišką tikintiesiems, kuriame primena, kad ukrainiečiai katalikai — unitai Kanadoje turi 1 arkivyskupą, 4 vyskupus, 156 pasaulinius kunigus, 66 vienuolius, 163 vienuoles, 14 vyrų ir 23 moterų vienuolynus.

Atidarė Nova Scotia banką

Rugsėjo 2 5d. Toronte iškilmingai atidaryti Nova Scotia banko naujieji didžiuliai rūmai, 25 aukštų, kainavę $17.000.000. Iškilmėse dalyvavo 10 Kanados provincinių premjerų. Senasis pastatas kitoje gatvės pusėje, kur bankas buvo nuo 1904 m., paskelbtas išnuomojamu.

Deportavo per 2 mil. gyventojų

UP praneša, kad Sovietai iš satelitinių valstybių iki šiol deportavo per 2 mil. gyventojų, būtent: iš Bulgarijos 799.000 — apie 10%, Lenkijos 900.000, Rumunijos 450.000, Vengrijos 120.000 ir Čekoslovakijos 80.00. Rytų Vokietijos deportuotųjų skaičius tiksliai nenustatytas.

Komunistų krizė Bulgarijoje

Komunistų partija Bulgarijoje gyvena pačią didžiausią krizę, skelbia "NZZ" No. 218. Po Kostovo ten buvo taip pat nuteisti 2 komunistiniai ministeriai. Petko Lunin ir Manol Sakelarov, abu apkaltinti palaikę santykius su Tito. Iš partijos 464.000 narių "išvalyta" apie 100.000. Tikras krašte satrapas yra Maskvos pastatytas Červenkovas; karo ministeriją perėmė bulgarų kilimo, bet rusų gen. Pančevskis, o vicepirmininku paskirtas I. Michailovas, taip pat iš Rusijos atsiųstas. Išsimušė į priekį ir Cankovas kom. partijos sekretorius ir min. pirmininko pavaduotojas. Tačiau pastebimas ten nepasitenkinimas ne tik visame krašte, bet ir pačioje partijoje. Apie pusę ūkių jau sukolektyvinta. Ūkininkai prieš kolektyvinimą ypač priešinosi Kulos ir Jablanicos apylinkėse. Birželio mėn. iš pareigų buvo atleistas ž. ūkio min. N. Černakolovas. Nors su komunistais dirbęs, taip pat atleistas iš ministerio ir revoliucinės ūkininkų partijos vadas P. Kamenovas. Didėja neramumai ir sabotažo aktai. Černokolovas galiausiai net pasodintas į kalėjimą. Bulgarijos kalėjime mirė ir Petko Stajanovas vienas iš bulgarų vadų, padėjęs sovietams patekti į valdžią, bet paskiausiai ir jų pačių įkištas į kalėjimą.

Danų laikraštis Dannavirke prisimindamas Pabaltijo klausimą tarp kitko rašo:

"Estija, Latvija ir Lietuva nusilenkė Sov. Sąjungos jėgai, kai tuo tarpu Suomija karžygiškai kovojo ir laimėjo narsioje žiemos kovoje. Nei viena demokratiška valstybė nėra pripažinusi Pabaltijo valstybių užgrobimo, bet nei viena dar nėra padėjusi šioms trims mažoms tautoms. Jau per 10 metų jos prispaustos ir kankinamos už geležinės uždangos, bet istorija rodo, kad niekada ne vėlu prisikelti tautai, kuri nenori žūti.

Pabaltijo valstybių tautinė ir žmogiškoji tragedija yra svarus įspėjimas visoms mažoms valstybėms. Laisvės ir egzistencijos norus reikia įrodyti darbais, kol lar ne per vėlu", — baigia laikraštis.

Lenkija pagerbė savo rezistencijos vadą

Apie mirusio kardinolo Sapiehos, paskutinio už gel. uždangos, reikšmę lenkų rezistencijai šmulkesnių žinių suteikia rugpiūčio mėnesio britų "The Tablet" No. 5802, pažymėdamas, kad apie jo mirtį nieku neužsiminė nei prezidentas Bierutas, nei minist. pirm. Cyrankiewiczius. Užtat visai kitaip savo mirusį dvasinės rezistencijos vadą pagerbė visa lenkų tauta: daugiau kaip 250.000 žmonių atvyko su juo atsisveikinti į Vavelio katedrą, tik po Pilsudskio 1935 m. mirties dabar pirmą kartą mačiusią tokias iškilmingas laidotuves. Atsisveikinimo žodį tarė ark. metrop. Wyszinskis, kuris gerai žino ir lietuvių reikalus, o laidotuvėse, be jo, dalyvavo dar 3 arkivyskupai ir 31 vyskupas. Lenkų valstybei atstovavo vienas iš 3 ministerio pirmininko pavaduotojų, H. Chelchowskis. Londone lenkų egz. vyriausybės prezidentas Zaleskis pažymėjo, kad niekas nesugebėjo taip puikiai pareikšti lenkų tautos pasipriešinimo vergijai jos tragiškaisiais metais, kaip velionis kardinolas. Jis buvo pavyzdys, kaip galima dirbti Dievui ir Tėvynei.

Suomija pakeliui į komunizmą

"Neue Zuericher Zeitung" No. 299, apžvelgdamas padėtį Suomijoje, kur komunistai per paskutinius rinkimus atstovų skaičių iš 38 padidino iki 43 (ir balsų iš 20 % į 21,4%) stato klausimą, ar Suomija yra pakeliui į komunizmą, juo labiau, kad partija aktyvių narių turi tik 50.000, bet balsų surinko net 390.000. Prie suomių demokratams nepalankių sąlygų laikraštis priskaito suomių darbininkų tradicinį radikalumą, pasitraukusios vokiečių kariuomenės paliktus sunaikinimus, Sovietų baimę, socialinėj santvarkoj griežtesnių reformų būtinumą ir Sovietų infiltraciją. Tačiau krašto didžioji dalis yra demokratiškai nusistačiusi. Gi Yrjo Leino, kadaise pravedęs policijos aparato sukomunistinimą, šiandien pačių komunistų yra apšauktas "mirtinu priešu".

— **Londonas.** — D. Britanija pranešė pirkusi Rusijoje 1 mil. tonų grūdų. Rugpiūty ji pirko už 20 mil. dolerių medžio. Grūdų ir pernai tiek pirko.

Tyrinės Katyno nusikaltimą

JAV atstovų rūmai nutarė sudaryti 8 narių komitetą ištirti aplinkybes, kuriomis Katyne buvo nužudyta tūkstančiai lenkų karininkų (jų tarpe keletas lietuvių), ir išaiškinti kaltininkus. Komiteto pirmininku greičiausia bus Indiana demokr. atstovas Madden, lenkiškos kilmės.

Vandenilinė bomba brangi

JAV prezidentas paprašė kongreso Pietų Carolinoje prie Savannah upės statomoms įmonėms papildomų $484.240.000. Tuo būdu visa sąmata vandenilio bombų gamybai dabar jau siekia $1.180.000.000. P. Carolinoje statomos įmonės skiriamos gamybai atskirų vanden. bombų medžiagų. O visos jos labai brangios. Pav., svaras tritiumo, pagrindinės medžiagos, kainoja net $500.000.000. Jis gaunamas iš atominių reaktorių.

Pirmosios atominės bombos pagaminimas kainavo 2 bilijonus dol. Iki šiol JAV atominėms ir vandenilinėms bomboms jau yra išleidusios 7 bilijonus dol. Kuri dalis išleista vandenilinėms bomboms, neskelbiama. Taip pat jų gamyba yra paslaptis.

Australijos valdžia plebiscitą pralaimėjo

Australijos vyriausybė pernai pravedė parlamente įstatymą uždaryti komunistų partiją. Buvęs darbiečių vyriausybės užsienių r. ministeris Evat apskundė jį teismui kaip nekonstitucinį. Kai teismas jį pripažino tokiuo, vyriausybė kreipėsi į tautą, kurios dauguma vyriausybės užsimojimui taip pat pasakė "Ne". Australai išviso, mat, nelinkę duoti platesnių įgaliojimų vyriausybei. Premjeras Menzies pareiškė, kad su komunistais vistiek būsią kovojama.

— **Londonas.** — D. Britanija padarė gestą, paskelbdama dovanojanti Kanadai 2 laivus naikintojus, paskolintus dar 1945 metais. Jie esą verti 8 milijonus dolerių. Tai lyg ir atsilyginimas už Kanados paramą Europai. Laivai būsią sumoderninti.

SPORTO ŽINIOS

Čikaga — Torontas

Sporto šventės metu, š. mėn. 27-28 dienomis atvyksta Čikagos lietuvių šachmatininkai su miesto meisteriu p. Povilu Tautvaiša išbandyti jėgas su Toronto "Vyčiu", kurio eilėse, kaip ir visada, dalyvaus dabartinis Kanados šachmatų meisteris p. Povilas Vaitonis.

Šis susitikimas bus vertas ypatingo dėmesio, ypač stebėti mūsų dviejų didžiųjų kovotojų grumtynių šachmatų lentoje. Nepamirškime ir nepraleiskime progos pamatyti šios retos kovos.

Steigiama sportinės aviacijos sekcija

Šio sporto mėgėjų iniciatyva prie Sporto Klubo "Vytis" organizuojama sportinės aviacijos sekcija su tikslu kultivuoti aviomodelizmą, sklandymą ir motorinį skraidymą.

Visus civilinės aviacijos lakūnus, sklandytojus, avio-modelistus ir bendrai aviacijos sporto mėgėjus kviečiame susiburti aktyviai įsijungiant į šią sekciją. Taip pat norime kviesti ir prašyti prityrusių Lietuvos kariuomenės lakūnų teoretiniais bei praktiniais patarimais, pamokymais padėti mūsų jaunosios kartos siekimams.

Steigiamasis sportinės aviacijos sekcijos susirinkimas įvyks š. mėn. 8 d. 12 val. parapijos salėje. Lietuva laukia sparnuotų lietuvių!

Stalo teniso treniruotės

Nuo š. mėn. 1 d. pradedamos stalo teniso pasiruošimo treniruotės moterims ir vyrams. Treniruotės vyks United Church patalpose (Lennox-Bathurst gt. kamp.), pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 6 val. vakaro, o šeštadieniais nuo 1 val. pp. iki 6 val. vak.

Visus mėgėjus kviečiame padirbėti, nes iki olimpiados reikia gerai pasiruošti ir taipgi nustatyti moterų ir vyrų reprezentacines komandas.

Sporto Klubas "Vytis".

SPORTAS LIETUVOJE

● LTSR boksininkai yra prasimušę į pirmąsias eiles. Kuibyševe vykstančiose pirmenybėse ypatingai pasižymėjo lietuviai boksininkai: Mankauskas, Patamsis, Valys, Juškėnas, Šileika, Murauskas, Budrevičius.

Lietuviška Moterų Plaukų Kirpykla

JANET'S BEAUTY SALON

346 Broadview Ave. (kampas Gerrard), Toronto.
Skambinkite GE. 6620. Atidaryta kasdien 9-9 val.
Savininkė J. Viliūnienė.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima įsigyti žiedų. Parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vakaro.
272½ QUEEN ST. W. TORONTO

Mes gaminame geriausios kokybės produktus:

šviežią, rūkytą ir virtą mėsą, įvairias dešras.
Rinkos kainomis.

Priimami užsakymai vestuvėms, piknikams, pokyliams.

YORK PACKING CO. LTD.

104-106 Trowell Ave., Tel.: JU. 2794, JU. 5197. Toronto 9, Ont.

AUTO — FIRE — LIFE
DRAUDIMO AGENTŪRA

Vitoldas W. KRUPAVIČIUS

General Insurance Services

Bet kokioms informacijoms telefonuokite ar kreipkitės asmeniškai
55 YONGE ST., TORONTO. —— Telefonas EM. 3-6331
Po darbo valandų, šeštadieniais ar šventadieniais prašau telefonuoti LL. 9204.

Dėmesio, Lietuviai!!

Mes parduodame NAUJUS PONTIAC, BUICK — lengvus automobilius ir GMC sunkvežimius. Taip pat **geros kokybės vartotus automobilius** pigiomis kainomis.

ART CLOSE, Ass't Sales Manager
City Buick Pontiac Ltd.
2494 Danforth Ave. Telef.: Ofic. GR. 2191. Namų JU. 7020.

Lietuvių Baldų Krautuvė

"MOHAWK FURNITURE"

— 2448 Danforth Ave., Toronto. — Telef. OX. 4444. —

Didelis pasirinkimas baldų, radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, krosnių ir vaikų baldų.

Minkštus baldus dirbame pagal užsakymus ir taisome senus.

Lietuviams 10% nuolaida

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

TEL. EM 3-2131 Budime 24 valandas

THE TWO LITTLE JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangakmenių ir sieninių laikrodžių.

Taisome įvairių rūšių laikrodžius. Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užeikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO
Tel. E M4-0047

Įvairiais apsidraudimo reikalais

namų, auto, gyvybės, ligoninės, operacijų, gydytojų vizitų ir t.p. kreipkitės tik pas

J. BERŽINSKĄ,

GENERAL INSURANCE
1212 Dundas Street West. Telefonas LA. 9547

Čia pat malonėkite apsimokėti ir visus draudos mokesčius.

COMMERCIAL & INDUSTRIAL ELECTRIC

Licenzijuotas elektros kontraktorius

H. LAPAS

Visų rūšių elektriški įrengimai bei pataisymai

322 WILLARD AVE, TORONTO
Telefonas MU. 6337 po 6 val. vak.

KONTRAKTORIUS

JON. GREIČIŪNAS

Nauja statyba ir pataisymai, medžio, cemento, dažymo ir kiti didelirbei maži darbai

91 Hillcrest Drive, Toronto - ME. 7651

HIGH PARK CHIMNEY SERVICE

Valome, statome naujus ir taisome senus kaminus ir tvarkome gazo ir alyvos krosinių linijas (transitlining).

K. DARGIS

54 Indian Trail, Toronto. Telef. LL 2252

AR APDRAUDEI VISKĄ KĄ TURI?

Visais apdraudimo reikalais kreipkitės į:

Y. ONYSCHUK

INSURANCE & REAL ESTATE
Susikalbu įvairiomis kalbomis.
Perku ir parduodu, keičiu įvairias nuosavybes
1165 Dundas St. W. Toronto. Norint skambinkit: KE 5944.

Geriausias dovanų pasirinkimas

naujai atidarytoje liet. parduotuvėje

"THE TIMES"

CIGAR AND GIFT STORE
1212 Dundas St. W. Tel. LA. 9547
Krautuvė atidaryta nuo 8 iki 10 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 10 val. vak.
Sav. J. Beržinskas.

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto
(prie Gladstone)

MANNING CARTAGE & MOVERS

184 Manning Ave.
Tel. WA—0791
Perkraustome ir pervežame įvairius daiktus vakarais ir dienos metu. Kalbame vokiškai, rusiškai ir lenkiškai.

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo tarpininkas

496 Queen St. W.
(prie Denison Ave.)
Tel. WA 5232 Toronto

DANIEL D. STOKAL
B.A.
TEISININKAS, ADVOKATAS, NOTARAS
Kalbu slavų kalbomis.
Room 204, 221 Victoria St.
office telef. PL 1753,
Res. tel. LY 5797

"EUROPA" FOTO STUDIO
Tel. WA 6849
615 Queen St. W. Toronto
Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai
Darbas pirmos rūšies

Patarnauja lietuviams jau 16-ka metų!!

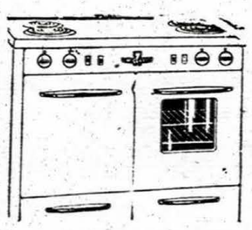

Turime pilnus baldų komplektus įvairiems kambariams. Skambinkit mums, mes savo auto paimsime ir atvešime krautuvėn VELTUI.

Dėmesio!!
Šis kuponas vertas $10.00
jei pirksite prekių už $100.00.

BEAVER BEDDING & UPH. CO.
2605 Dundas St. W., Toronto. Tel. JU. 3811

GIBSON ŠALDYTUVAI

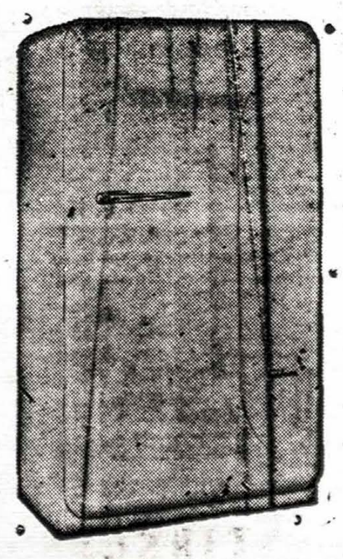

MES TURIME krosnių, skalbimo mašinų, radio ir kitų elektr. reikmenų.
Mes aptarnaujame baldais įvairius kambarius. Parduodame specialius
VAIKŲ VEŽIMĖLIUS
už $6.50 ir daugiau.
Miegamojo kambario komplektas 5-kių gabalų už $119.50
ŠALDYTUVAI už $325 ir daugiau.
Taisome radio ir elektr. reikmenis.

GROTELL ELECTRIC

214 OSSINGTON AVE.
TORONTO
(prieš Pix kino teatrą)
Atidaryta iki 9 val. vakaro.

Ar jūs pageidaujate

pirkti namus, farmas, hotelius ir kitokius biznius Hamiltono, St. Catherines ir Toronto rajonuose?
Kalbame visokiomis kalbomis.
Kreiptis A. DAGELIS, Telef. 9-4684 arba 5-1509
reprezentuoja Kenneth J. Coope, Real Estate Broker and General Insurance.
707 Barton St. E. Hamilton, Ont. Telef. 9-4684 arba 5-1509.

LIETUVIS ELEKTRIKAS
— TORONTE —
Instaliuoju naujus namus, vasarnamius, prijungiu elektrines plytas, elektrinius vandens tankų kaitintuvus ir kitus įvairius elektros darbus atlieku pigiau ir greitai.

Vytautas Juškevičius

Skambinti vakarais tarp 7 ir 9 val. tel. LO 3517

MANN&MARTEL
REAL ESTATE

1663 Bloor St. W. (pirmas sustojimas į vakarus nuo Dundas)

Didelis pasirinkimas namų lietuvių mėgiamuose distriktuose su neaukštais įmokėjimais grynais.

Mūsų firmoje dirbąs

V. MEILUS

mielai Tamstoms patars bei patarnaus kreipiantis asmeniškai ar telefonu OL. 2354.

Nauji kanadiečiai

1951 m. rugsėjo 3 d. laivu "General Blatchford" iš Bremeno išplaukė:

Grybas Kazė
Tamošiūnas Kazys
Simonaitis Jonas

Kun. Vc. Šarka, Kpl.

Red. pastaba: Vienas mūsų laikytojas prieš kurį laiką buvo prisiuntęs skelbiamųjų naujai atvykusių sąrašų papildymą. Deja, lapelis kažkur užsimetė ir nebuvo išspausdinti. Džiaugsmės, jei gautume pakartotinai.

Nemalonus žemėlapis

Nesisekė Gromyko San Franciske. Štai vieną dieną JAV kongreso atstovas resp. iš Missouri Armstrong, sovietų delegacijai atvykus į posėdžių salę, paklausė Gromyko ar nenorėtų jis pamatyti įdomų Sovietų Rusijos žemėlapį. Tas, žinoma, atsakė: "Mielai". Bet vėliau pasijuto kaip šaltu vandeniu perpiltas, kai išskėtus žemėlapį, Armstrong pasakė: "Štai šitame žemėlapy tiksliai sužymėtos visos Sov. Rusijos vergų stovyklos".

Gromyko, kuris jau buvo pasilenkęs žemėlapį studijuoti, atšoko, sulenkęs jį įteikė savo palydovui ir ištarė šios nemalonios savo kelionės metu taip dažnai kartotą: "Jokių komentarų". Palydovas žemėlapį numetė žemėn.

Kiek gi jai metų?

Argentinos pagarsėjusi prezidentienė Ieva Peron užsimanė statyti savo kandidatūrą į viceprezidento vietą, kai vyras ruošiasi būti išrinktas prezidentu naujai kadencijai. Bet štai opozicija iškėlė protestą, kad Ieva esanti per jauna. Pagal Argentinos konstituciją viceprezidentas turi būti ne jaunesnis kaip 30 mt., o gražioji, apsukrioji ir ambicingoji buvusi artistė viešai garsinama teturinti 29 mt. Jos nedraugai sako žiną, kad jai ištikrųjų jau 32 mt. Bet ar verta prisipažinti dėl kažkokios ten viceprezidento vietos? Ieva nebekandidatuoja

Kai norisi nusišypsoti

Pasitaisė

Karalienės Elžbietos juokdarys Pace kartą buvo pašalintas iš savo pareigų už kandžius juokus. Jo bičiuliai betgi pasirūpino, kad po kurio laiko jis buvo grąžintas, bet perspėtas, kad ateity su savo pastabomis būtų atsargesnis.

Karalienė, norėdama jį padrąsinti palankumu, per pirmą pasirodymą maloniai pastebėjo:

— Na, Pace, dabar norėtume išgirsti ką nors apie mūsų klaidas.

— O, ne, Didenybė. Aš nekalbu apie dalykus, apie kuriuos visas pasaulis kalba! — atsakė jis.

Vistiek atims

Žinomas keliautojas prieš 50 metų ruošėsi vykti į Siriją. Apžvelgęs jo bagažą, draugas klausia:

— O kur tavo šautuvas?

— O kam?

— Juk Sirijoje daugybė plėšikų. Be ginklo ten niekas nekeliauja. Ir tu negali be šautuvo vykti.

— Na, bet jį plėšikai juk vistiek atims.

Gerai suprato

Į Salzburgo vienus namus užėjo kompanijos atstovas, rinkdamas parašus po vad. Stockholmo taikos peticija. Radęs namie vieną senutę, jis kalbina:

— Jei Tamsta esat prieš atominę bombą ir už taiką, pasirašykit.

Senutė pasirašė. Tada svečias klausia:

— Ar gyvena čia kas antrame aukšte?

— Žinoma. Bet Tamstai pas juos užeiti neapsimoka. Jie komunistai.

Gerai pastebėjo

— Petruk, pasakyk kokį nors žvėrį, kurio ir liūtas bijo. Klausia mokytojas.

— Liūtė, Pone Mokytojau.

"Solisto" nusivylimas

Kartą restorane du draugai pastebi nuostabią mergaitę. Abu susižavi.

— Svajonė! — jaudinasi Karolis.

— Dėl tokios verta ir palakstyti, — sako Eberhardas.

Šis jau ruošiasi čia pat susipažinti, bet Karolis sulaiko.

— Ką tu! Tik nubaidysi paukštelę. Tu perdidelis cinikas, bejausmis, be romantikos. Aš pabandysiu su ja gražiai susipažinti.

Karolis po kiek laiko sužino, kur ji gyvena, kad yra nevedus ir įsėlinęs į sodną jos palangėje pradeda dainuoti serenadas. Kaip tik jis dainuoja, mergaitė priėjus atidaro langą ir vėl nuna. Taip tęsėsi pora savaičių. Karolis pagaliau nutarė rimtesniam žygiui.

Vieną dieną jis pasitinka grįžtančią iš miesto ir užkalbina:

— Atsiprašau, Panele. Aš esu tas pats vyras, kuris jūsų palangėje vakarais dainuoja.

— O, malonu! — atsako mergaitė. — Vakare jau tamsu, tad tamstos gerai neįžiūrėjau. Tamsta puikiai dainuoji. Tiesa, aš apie dainą nedaug tenusimanau, tačiau tamstos draugas Eberhardas, kuris kas vakarą pas mane užeina, tamstos labai maloniai klausosi...

Kaltas šoferis

Kartą privačioje arbatėlėje artimas prez. Trumano draugas jo paklausė:

— Nesuprantu, kodėl jūs atleidote gen. MacArthurą, o dabar vykdote jo pasiūlytą politinę programą.

— Argi nežinote, kad automobiliui blogai veikiant devyniais iš dešimt atsitikimų yra kaltas ne motoras, bet šoferis...

Škotas ir vištа

Vienas Škotijos ūkininkas pažadėjo mažo viešbučio savininkui šeštadienį pristatyti 20 vištų. Sutartą rytą atvykstą škotas ir atneša vištas. Kai virtuvėje viešbučio savininkas suskaitė, terado tik 19 vištų. Vakare, 8 val., pagaliau škotas pristatė ir dvidešimtąją vištą.

— Na, pagaliau, kada pristatai tu tą vištą? — tarė viešbučio savininkas.

— Negalėjau anksčiau ateiti, — atsakė škotas atsiprašydamas. — Ši vištа padeda kiaušinį tik šeštą valandą vakare.

Didžiausia bausmė

Gerai, kad įstatymai numato ir bausmes už nusikaltimus. O taip jos būtų labai nevienodos ir kartais gana originalios. Ne kiekvienam teisėjui ta pati bausmė vienodo svorio atrodytų.

Gyvenime kartais tą patį dalyką vieni laiko bausme, kiti laime. Matyt, dėl nevienodo patyrimo.

Gal piramidžių amžiaus yra senbernių anekdotas apie kaimiečių teismą sugautam arkliavagiui. Vienas siūlęs į pavalkus įkišti, kitas pakarti, prigirdyti, kaktoje žymę išdeginti, o vienas: "Apvesdinti, bestiją!".

Dabar štai naujas anekdotas apie emigruojančių tremtinių vargus.

Po visokių kliuvinių: politinių ir sveikatos, išvargintas emigrantas tremtinys pagaliau pasiekia JAV konsulą.

Konsulas jį klausia:

— Tai nuo bolševikų bėgai?

— Taip.

— Ir labai nekenti jų?

— Taip.

— O ką darytum Stalinui, jei jį atiduotų į tavo rankas?

— Leisčiau pereiti visas emigracines komisijas į JAV...

Tik kariškiai pagelbėjo

Aną savaitę buvo toks įvykis: Toronte General Hospital vienai moteriai gydytojai jokiomis priemonėmis negalėjo sulaikyti kraujoplūdį. Vienas iš trijų gydytojų, anksčiau studijavęs Bostone ir dirbęs pas Dr. H. Bristol Nelson, žinojo šiojo sekmingai tam reikalui naudojamą vaistą fibrinogeną. Rugsėjo 3 d., naktį, 3 val., torontiškis gydytojas išsaukė telefonu Bostone Dr. Nelsoną, kuris tuojaus pasiryžo parūpinti reikiamo vaisto, bet, deja, neįmanoma buvo jį pasiųsti. Kadangi buvo labai blogas oras, tai jokia komercinė susisiekimo firma nesutiko siųsti lėktuvo. Tada Dr. N. kreipėsi į tautinės gvardijos oro pajėgos viršininką pulk. Ch. W. Swceney, tą patį, kuris Nagasakį numetė atominę bombą. Šis tuojaus susisiekė su Vašingtonu, gavo karinės vadovybės leidimą ir tos pat dienos 7 val. 46 min. vak. transportinis C-47 lėktuvas su dviem pilotais nutupė Toronto-Malton aerodrome. Lėktuvo keliamoji galia 13 tonų, o jo krovinys šį kartą tebuvo ½ svaro fibrinogeno, kuris, nors ir po 17 val. pasiekė ligonę, bet dar nepavėluotai ir kraujoplūdis buvo sulaikytas.

RUDENS SEZONUI

- Koncertų programas,
- Pakvietimus,
- Vestuvinius kvietimus,
- Bilietus,
- Vizitines korteles,
- Įvairius blankus,
- Vokus,
- Atsišaukimus
- Ir kitus spaudos darbus

švariai ir greitai spausdina

„ŽIBURIŲ" Spaudos Bendrovė

941 DUNDAS ST. W, - - TORONTO, ONT. - - Tel. EM. 3-4265

Priimami užsakymai paštu. - - - - Atliekami linotipu rinkimo darbai

Dr. Chas. OKUN
DANTISTAS
938 Dundas St. W. Toronto
(kampas Euclid Ave.)
Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822

DANTISTAS
J. A. GORCHYNSKI
B.A., D.D.S.
312 Bathurst St.
Bathurst Medical Building
Telef. EM 3-6373 Toronto

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN
B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Priėmimo valandos 2-4.30 ir 7-9 po pietų
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344

DANTISTAS
Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6
Šeimadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EL 6515

AKIŲ SPECIALISTAS
M. STEFANUK
(optometrist)
Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga
Bathurst Medical Building
2 Bathurst. Telef. EM 3-6373

BR. BUKOWSKA, R.O.
AKIŲ SPECIALISTĖ
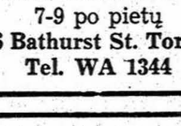
Patikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams.
Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.
Šeštadien. pagal susitarimą.
375 St. John's Rd. W. Toronto
kampas 94 Laws St.
Tel. LYndhurst 0052

AKIŲ SPECIALISTAS
M. LUNSKY. R.O.
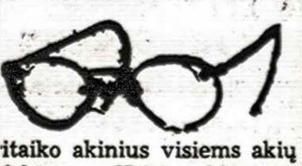
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą
Kalba slavų kalbomis
370 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

HNATYSHYN
VAISTINĖ
paruošia vaistus pagal Kanados ir Europos receptus.
Greitas pristatymas.
312 Bathurst St. Tel. WA 4956
Toronto, Ont.

W. A. LENCKI, B. A.
Advokatas — Notaras
73 Adelaide St. W.
Room 322
Telefonas EL 3161
Toronto

SHIFF'S
VALYMAS — PROSAVIMAS — PATAISYMAS —
Kalbame lietuviškai
909 Dundas St. West. Toronto
Telefonas EM 4-6649

Paieškojimai

Kosto Ivoškio, kilusio iš Raseinių, Kanadoje gyv. virš 20 m. ir **Janinos ir Juozo Kušlikių**, Kanadoje gyv. virš 2 m. ieško Vince Gaudešienė-Urbonai, Blackwell, Conn., Horne Bromsgrove, Worcs Anglija.

MARGIS DRUGS
JONAS V. MARGIS Phm B.
19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)
Parduodama Penicilin, Streptomicin ir kiti moderniški vaistai.
Paruošiami vaistai pagal receptus
Kosmetika: Yardley"s, Richard Hudnut — Max Factor ect.
Telefonas **MU-9543** — **LAIKOMOS PALANGOS TREJOS DEVYNERIOS** — Telefonas **MU-9543**

Lietuviška Baldų Krautuvė
"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"
Sav. J. Kamishaitis
899 BLOOR St. W. TORONTO — **Tel. LO 1438**

Visų rūčių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas
LAIKRODININKA
turintį 30 metų profesinę praktiką
Kalbu lenkiškai
M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS
Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai.
Kailinių taisymas ir persiuvimas.
Duodama lengvam išsimokėjimui
BERGMAN FUR CO TORONTO
197 Spadina Ave. Prieš ateidami skambinkite: EM 4-6509

Mes perkame kur:

Moderni lietuviška Vyriškų Rūbų Krautuvė
Paltai ir kostiumai parduodami gatavi ir **pagal užsakymus.** O taip pat visi kiti apsirengimo reikmenys.
NUOLAIDA LIETUVIAMS 10%
Čia pirkdamas pilną apsirengimą ir gavęs 10% nuolaidos, gali sutaupyti $18.00 iš karto.
DERBY MEN'S SHOP
2576 YONGE ST., TORONTO, ONT.
Telef.: HY. 9624.

AR JAU GAUNATE
"LIETUVIŲ DIENAS"
moderniską, iliustruotą pasaulio lietuvių magaziną?
Metinė prenumerata $3.00 visame pasaulyje. Galima užsisakyti nuo bet kurio mėnesio.
Adresas: "LD" 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA
Galima įsigyti paskirais numeriais ir užsiprenumeruoti pas šiuos mūsų atstovus Kanadoje:
Vyt. Aušrotas, 263 Havelock St. Toronto, Ont. Tel. LO.3647
Aušros Vartų Par. Spaudos Kioske — 377 Willibrord St., Verdun, Que.
S. Bujokas, 1338 Downing St., Winnipeg, Man.
J. Krikščiūnas, 96 Wright Ave., Toronto, Ont.
Jer. Pleinys, 113 Cannon St. E., Hamilton, Ont.

Maistingiausias,
Lengviausiai virškinamas,
Pigiausias maistas,
Turįs visų vitaminų yra
PIENAS IR PIENOGAMINIAI
Naudokite visų rūšių gaminius vienintelės ukrainiečių pieninės Toronte
ROGERS DAIRY
459 ROGERS RD. — — Telefonas JU. 7193

LONDON FURNITURE CO
Pilnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji ir atnaujinami seni. Kalbame europ. kalbomis
875 Queen St. W. Toronto. Tel. PL 2010

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas
STINSON'S JEWELLERY
2186 DUNDAS ST. W. TORONTO
Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes
Garantuotas darbas ir prieinamos kainos
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

TEL. WA 6812 — **587 QUEEN ST. W. TORONTO**
QUEEN WEST FURNITURE CO
Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:
Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio — komplektus ir parduodame kilimus.
- **lovų komplektai,**
- **siuvamos mašinos,**
- **krosnys ir tt.**

Kalbame rusų kalba

Dėmesio!!
Jūsų plokštelėms naudokite naują
DECCA patefoną
3-jų greičių tik — **$49.50** tik įjungsi ir griešDECCA 3-jų greičių nešiojamą
Radio-patefono kombinaciją tik — **$79.95**
Išpildome užmiesčio užsakymus — tik praneškite ciklą (25 ar 60 cycle)
Visokių rūšių radio taisymo specialistai
SNIDERMAN RADIO LTD.
Tel. ME. 6200. 714 College St., Toronto, Ont.

JEIGU NORITE NEŠIOTI GRAŽIAI NUKIRPTUS PLAUKUS eikite į
LIETUVIŠKĄ KIRPYKLĄ
867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO
Kerpame skubiai. Nesugaišite brangaus laiko.
Sav. Br. Pakėnas

UKRAINIEČIAI SAVININKAI
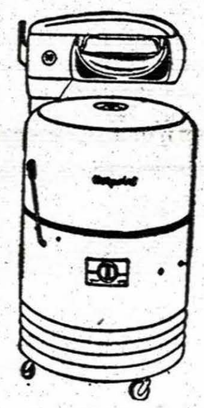
G. LUKE'S
& Electrical Appliance Co.
797-799 Dundas St. W.
Toronto,
Tel. WA 9228 Tel. WA 9228
Parduodame
SKALBIAMAS MAŠINAS
DUODAME IŠSIMOKĖJIMUI
Kas pirks šias mašinas, gaus 2-jų metų garantiją.

Jeigu norite pirkti virtuvę ar šaldytuvą, geriausiai pirkti fabrike
MOFFAT

Parduodame piano akordeonus
Norėdami elektros reikmenų ar sofų (chesterfields) paskambinkite mums ir mes pristatysime Jums į namus.

Pirmos eilės lenkiška rankinė — **Telefonas EM 3-0360**
SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY
Rūbų valymas
Mes paimame iš namų ir pristatome. Kainos neaukštos
205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

"Reiškite jausmus gėlėmis" — skambinkite AD 1618
THE VICTORY FLORIST
Vestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai
Sav. A. MERKER — **576 QUEEN ST. W. TORONTO**

Užsisakykite anglis
PARLIAMENT FUEL CO.
Savininkas W. WILSON
Telefonas RI 4411 — **143 Hamilton St., Toronto**

Kainos nepakilo pas:

ART FASHIONS
didžiausiose Toronto kredito krautuvėse:
536 Queen St. W. ir 1158 St. Clair Ave. W.
Mes turime šimtus suknelių, apsiaustų, kostiumų ir paltų. Geriausios rūšies ta pačia žema kaina. Mes pagelbėsime Jums įsigyti pavasario rūbus.
Pirkite patogiomis išsimokėjimo sąlygomis
Tel. WA 7537 — **Tel. WA 8497**

TORONTO, Ont.

Mokinių išpažintis

Šį šeštadienį, spalio 6 d., tuoj po lituanistinių šeštadienio pamokų, lietuvių bažnyčioje įvyksta mokinių bendra išpažintis, o sekmadienį per pirmąsias šv. mišias, bendra Komunija. Tėvai prašomi išleisti savo vaikus minėtomis dienomis į bažnyčią.

Rožančiaus pamaldos

Visą spalio mėnesį Toronto lietuvių bažnyčioje kiekvieną vakarą 7.30 val. prie išstatyto švč. Sakramento bus kalbamas rožančius.

Gyvojo rožančiaus procesija

Pirmąjį spalio mėn. sekmadienį Toronto katalikai turi viešą religinę demonstraciją. Sekmadienį po pietų didžiojoje Toronto parodos aikštėje, susirinks keletas dešimtų tūkstančių kanadiečių katalikų, kur po iškilmingos eisenos, iškilmingai bus kalbamas rožančius, o katalikiškų mokyklų mokiniai kiekvieną rožančiaus paslaptį pavaizduos gyvaisiais paveikslais. Dėl to yra ir vosos iškilmės pavadintos "Gyvojo Rožančiaus" vardu. Pamaldose dalyvauja Toronto kardinolas, pamokslą pasakys Bostono arkivyskupas Cushing.

"T. Žiburiams" suaukojo $25

Rugsėjo 29 d., Pr. Alšėno keturiasdešimtojo gimtadienio proga suruoštoje vakarienėje, senam kanadiečiui Alfonsui Mackevičiui pasiūlius, "Tėviškės Žiburių" palaikymui svečiai suaukojo 25 dolerius.

Už gražią auką "Tėviškės Žiburiai" nuoširdžiai dėkoja.

Kanados Latvių Sporto Sąjunga

spalio mėn. 5 d., 8 val. vak., Columbus Hall — Sherbourn ir Lindes gt. kamp. — rengia šaunų šokių vakarą. Lietuviai, o ypač sportininkai, maloniai kviečiami apsilankyti.

MLBD Toronto sk. nauja valdyba

Š.m. rugsėjo 30 d. Toronto liet. parapijos salėje įvyko Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jos metinis susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 40 narių ir 20 svečių. Po valdybos ir revizijos komisijos pranešimų buvo išrinkta nauja valdyba iš šių asmenų: K. Aperavičiaus, inž. J. Dragašiaus, inž. P. Lelio, E. Liaudinskienės ir L. Tamošausko. Pareigomis dar nepasiskirstyta. **P.L.**

Šokių vakaras

1951 m. spalio 6 d. Toronte Jūros skaučių laivas "Vandenė" YMCA salėje, II-me aukšte, College ir Dovercourt gt. kampe, rengia jaukų šokių vakarą su paįvairinimais. Šokiams vėl gros mėgiamas ir modernus studentų orkestras. Įėjimo kaina tik 50c. Pradžia 8 val. vak.

Sesės širdingai kviečia visus skautus ir skautų bičiulius atsilankyti. Primename, kad bilietų skaičius ribotas. Prašome įsigyti iš anksto pas jūros skautes: A. Ropytę, KE. 6627 ir B. Petrulytę LO. 0513, po 5 val. vak., nes prie kasos gali neužtekti.

Rastas megstukas

Šeštadienį, rugsėjo 29 d. YM CA salėje po šokių buvo rastas moteriškas megstukas. Megstukas randasi 125 Robert g-vė II aukštas. Atsiimti galima kiekvienu laiku.

Toronto LOK posėdis

Šį penktadienį, spalio 5 d., 7.30 val. vak., lietuvių parapijos salėje, 941 Dundas St. W., šaukiamas Toronto LOK posėdis — organizacijų seimelis.

Posėdžiui bus pasiūlyta sekanti darbotvarkė: 1. Atidarymas, 2. Prezidiumo rinkimai, 3. Praėjusio posėdžio protokolo skaitymas, 4. LOK prezidiumo pranešimas, 5. LAS atstovavimo klausimas, 6. Bendruomenės organizavimo reikalai ir 7. Einamieji reikalai.

Organizacijų atstovai kviečiami posėdyje dalyvauti.

Toronto LOK Prezidiumas.

Toronto ir Toroto apylinkės lietuvių žiniai

Greitu laiku bus sudaromi sąrašai lietuvių bendruomenės organų rinkimams. Labai svarbu, kad visi tautiečiai rinkimuose dalyvautų. Toronto LOK prezidiumas nuoširdžiai kviečia visus, kurie dar nėra įsiregistravę į bendruomenės kartoteką, tai atlikti iki šių metų spalio 10 dienos. Nors registracija bus tęsiama ir toliau, tačiau rinkimų dėliai pageidautume, kad Toronto apylinkė laiku galėtų pristatyti centriniam LOKui sąrašus.

Registruotis galima kasdien, išskyrus sekmadienius, 921 Dundas Str. W. Toronto, J. Jurkšaičio rūbų parduotuvėje.

Toronto LOK Prezidiumas.

Ukrainiečių t autinė paroda

Pirmojo ukrainiečio atvykimo Kanadon švenčiamo 60 metų jubiliejaus proga pereitą šeštadienį "Dim Prosviti" patalpose, 140 Bathurst Str., atidaryta tautinė paroda, pavaizduojanti: 1) ukrainiečių tautinį meną — gausu audinių, tautinių kostiumų, kilimų, keramikos, odos dirbinių, margučių, medžio dirbinių su inkrustacijomis, 2) laisvės kovų laikotarpis po I Pasaulioni karo — milžiniškas žemėlapis, dalinių vėliavos, ordinai, ženklai, pinigai, pašto ženklai, fotografijos ir 3) kolonijos gyvenimas Kanadoje — spauda, organizacijos, fotografijos.

Paroda bus atidaryta iki šio penktadienio imamai, kasdien iki 10 val. vak.

Lietuviams patartina susipažinti su mūsų kaimynų gyvenimu.

Meno mėgėjų vėikla

Rugsėjo 14 d. įvyko Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupės metinis susirinkimas. Išrinkta nauja grupės valdyba: Maniuška, Orentas, Palionis, Petrulytė, Ribskis. Nutarta artimoje ateityje pastatyti 5 veiksmų komediją "Slidus pusmilijonis". Režisorius Jagėla. Repeticijos jau vyksta. Grupės nariai ir kiti Toronto lietuviai, kurie domisi vaidyba, maloniai kviečiami atvykti į repeticijas kiekvieną sekmadienį 17 v. United Church patalpose Bathurst—Lennox g. kampas.

TLMMG.

Toronto universiteto lietuvių studentų dėmesiui

Lietuviai, studijuojantieji Toronto universitete, prašomi pranešti savo adresus ir tel. numerius coll. A. Jazbučiui, tel. KI. 3391. **TUL Klubas.**

Magdalena Kazlauskienė prašoma atsiimti "Tėviškės Žiburių" redakcijoje laišką.

Padėkos Dienos Šventės proga
spalio 8 dieną., pirmadienį,
Kanados Lietuvių K. Moterų Dr- jos Toronto skyrius rengia

Smagų Kalakutų Balių

Balius įvyks Ukrainiečių — UNF — viršutinėje salėje, 297 College Str. Pradžia 7 val. vak.

BUS IR ALAUS.
Visus maloniai kviečiame atsilankyti.
Pelnas skiriamas lietuvių parapijos bažnyčiai statyti.

Pamaldos už muz. Dvarioną

Šį šeštadienį, spalio 6 d., 10 v. ryto, Toronto liet. bažnyčioje įvyksta gedulingos pamaldos už a.a. muz. Antano Dvariono vėlę. Tuoj po pamaldų bus vykstama į Vilties Kalno kapines.

Padėkos Diena

Šiais metais Padėkos Diena — Thanksgiving Day — paskirta sekantį pirmadienį, spalio 8 d. Tai bus nedarbo diena.

Trys didieji atvyksta Torontan

Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto Apylinkė spalio 20 d. 7.30 val. vak., ruošia nepaprastą literatūros vakarą. Iš Bostono atvyksta mūsų Trys Didieji žodžio galiūnai — Bernardas Brazdžionis, Henrikas Kačinskas ir Antanas Gustaitis, kurie po daugelio užburiančių pasirodymų kitur, atveš ir mums į Torontą neįkainojamų dovanų.

Prašome įsidėmėti datą ir nepraleisti retos progos išgirsti mūsų didžiuosius žodžio meninin-kus. Bilietai bus netrukus pradėti pardavinėti lietuviškose svetainėse ir krautuvėse Toronte.

Ponai Grigaičiai rugsėjo 30 d. 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktį atšventė savo šeimoje.

"Aidų" koncertas

Kultūros žurnalas "Aidai" 1952 metų balandžio 26 d. Toronte ruošia didelį koncertą, dalyvaujant Metropolitan operos solistei Polynai Stoškai.

Nelaimingas gimdymas

Viena lietuvė jauna motina, pagimdžiusi pirmą kūdikį gavo nervų pakrikimą ir išvežta nervų ligų ligoninėn. Kūdikis vos keletos dienų. Tikimasi jį patalpinti į lietuvaičių seselių vedamą lopšelį.

Plokštelių koncertas

Spalio 14 d., sekmadienį, 3 val. pp., Toronto lietuvių parapijos salėje ruošiamas įdomus plokštelių koncertas. Tai bus proga pasigėrėti didžiųjų kūrėjų vokaline ir instrumentaline muzika. Prieš kiekvienos plokštelės pakeitimą malonūs svečiai bus supažindinami su muzikos autoriumi ir jos išpildytojais.

Parengimas lapkričio 4 d.

Toronto Lietuvių Dramos Mėgėjų Grupė praneša lietuvių visuomenės dėmesiui, kad š.m. lapkričio 4 d., sekmadienį, "Knights of Columbus" salėje ruošiamas didesnio masto parengimas, kuriame dalyvaus menininkai iš JA V-bių. Visi prašomi rezervuotis tai dienai, o kitos organizacijos prašomos tai dienai nieko nerengti.

Hamiltonas prašo dėmesio!

Spalio 6 d. skelbtasis

VAKARAS-KONCERTAS

nukeliamas į lapkričio 10 d. šeštadienį, 8 val. vakare.

KONCERTAS RUOŠIAMAS "DAINAVOS" SALĖJE 469 BAY STREET N. LIETUVIŲ SALĖS ATIDARYMO METINIŲ PROGA.

Programoje dalyvauja:
1. Estijos operos solistas tenoras L. Aimre
2. Pagarsėjusi latvių pianistė Dombrowska
3. Žymus fagotistas Prialgauskas ir dramos aktorė P. Dauguvietytė-Kudabienė.

PO KONCERTO ŠOKIAI IR BUFETAS.

Visi į Hamiltoną!

Išnuomojamas kambarys be baldų arba su baldais vedusių porai su teise naudotis virtuve. Taip pat išnuomojamas garažas. 28 Rolyat St. prie Dundas-Ossington. Tel. OL. 2971.

Išnuomojamas kambarys, trečiame aukšte, su virtuve ir pirmame aukšte kambarys su bendra virtuve. Bloor-Dovercourt rajone. Tel. LL. 2806.

Išnuomojamas butas iš dviejų kambarių ir virtuvės. Kreiptis tel.: ME. 7265.

Išnuomojami 2 kambariai — II aukšte frontinis dviems asmenims ir III aukšte 1 asmeniui. Abiems galima naudotis virtuve. Tel. PR. 1089.

Išnuomojamas frontinis kambarys II aukšte dviems vyrams arba mergaitėms ir kitas kambarys vyrui arba mergaitei. Galima naudotis virtuve. 429 Brock Ave.

Išnuomojjamas butas iš 3 kambarių ir virtuvės. Skambinti telefonu LO. 8634.

Išnuomojami du kambariai ir virtuvė (naudotis bendrai). Galima taip pat naudotis šaltdytuvu ir garažu. Kreiptis tel. JU. 1028.

Dėmesio!

Nepraleiskite puikios progos įsigyti gerą namą. Įmokėti tik $3000. Vėliau mokėsite tam tikrą sumą kas mėnesį. Namas iš 6-šių kambarių. Randasi 226 Scott Rd. (šiaur. Toronte). Pilna namo kaina $14.000. Kreiptis 54 Willson sq. Telefonu kreiptis EM. 4-2852, W. Gavėnas.

Ukrainiečių jubiliejinė šventė

Šiemet visoje Kanadoje ukrainiečiai iškilmingai švenčia 60 m. sukaktį, kaip atvyko Kanadon pirmieji ukrainiečiai — Vasyl Ileniak ir Ivan Pilypiv, kurių vienas ir šiandien tebėra gyvas savo ūky vakaruose. Jam 93 mt. Jis turįs 9 vaikus ir 53 vaikaičius.

Pereitą šeštadienį ir sekmadienį iškilmės buvo Toronte. Į jas buvo pakviestas ir "TŽ" redaktorius su šeima. Tai buvo didžiosios ukrainiečių kolonijos pajėgumo ir susiklausymo pasigėrėtina demonstracija.

Iškilmės buvo pradėtos šeštadienį Taut parodos atidarymu (žr. atskirai). Vakare didžiulėje Kanados Taut. Parodos Coliseum Halėje vyko simfoninis koncertas, kurio klausėsi arti 10.000 žmonių. Dalyvavo Toronto Did. Simfoninis Orkestras, diriguojamas L. Turkevičiaus, jungtinis choras 160 dalyvių, pianistas virtuozas ir 5 solistai.

Programoje buvo geriausiųjų ukrainiečių muzikų kūriniai su Artimovskij — Liudkevič operos "Zoporožec za Dunajem" fragmentais centre. Artistų pajėgumas ir pasiruošimas tikrai stebinantis. Atrodė, kad klausais kurio nors Europos muzikinio centro koncerto, be jokių nukrypimų į šitame kontinente pasireiškiančias vulgarybes.

Sekmadienio popiečio tautinio meno festivalyje, kurį aplankė dar didesnis žmonių skaičius, centre buvo tas pats didžiulis choras, gausios tautinių šokių grupės ir banduristų choras. Čia tikrai galima buvo pajusti Ukrainos dvasią ir jų kultūros subtiliuosius bruožus. Audringieji šokiai ir banduristai įsiūbavo tūkstančius žmonių, kurie ilgai dar prisimins šią savaitę ir savo širdyje jausis išdidūs ukrainiečiais būdami.

Koncertas ir festivalis, žinoma, buvo sujungti su kalbomis, kuriose savi ir jų svečiai iškėlė 400.000 Kanados ukrainiečių svorį krašto gyvenime, jų įnašą į krašto gyvenimo raidą ir šaukė tęsti kovą dėl tėvų žemės laisvės.

Šeštadienį be savųjų kalbėjo Toronto mero atstovas ir prof. W. Kirkonnel, o seskmadienį — imigracijos ministerio W. E. Harris atstovas, perskaitęs negalėjusio atvykti savo šefo ir premjero sveikinimus, o pagaliau opozicijos vadas G. A. Drew. Jo kalba, nukreipta prieš pasaulinį komunizmą, primenant ir Kanados komunistus, bei prieš rusiškąjį imperializmą, kurio aukomis yra — sakė Drew — Ukraina, Lenkija, Pabaltijys, Čekoslovakija, Vengrija ir kt tautos, sulaukė ypatingo publikos pritarimo ir buvo pertraukiama gausių plojimo

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto
Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, spalio 4-6 d.
1. FLAME & THE ARROW — spalvota — su Burt Lancaster, Virginia Mayo
2. PARDON US — su Laurel & Hardy

Pirmadienį — trečiadienį, spalio 8-10 d.
1. ANNIE GET YOUR GUN — spalvota — su Betty Hutton, Howard Keel
2. HIDEOUT — Adrian Booth, Lloyd Bridges

LINKSMI IR ĮDOMŪS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

"The Canada Life Assurance Company",

seniausia draudimo bendrovė Kanadoje, praneša, kad ADOLFAS BAJORINAS paskirtas bendrovės atstovu Toronte. Jei galvoji apie pinigų taupymą ir apdraudimą, kreipkis į

Adolfą Bajoriną

Įst. telef.: WA. 7432, Buto: ME.8951

APSIRŪPINKITE ANGLIMIS

per mūsų atstovą V. AUŠROTĄ, 263 Havelock St., Toronto
Skambinkite vakarais telef.: LO. 3647.

Kokybė garantuota. — — — — Galima išsimokėti

NORRIS FUEL CO.
30 Polson St., Toronto, tel. GL. 2491.

Lietuvis pigiai perveža baldus,
bagažą, prekes ir kit.
VEŽAMA IR Į PROVINCIJĄ.
Kreiptis:
235 Pacific Ave., Toronto, Ont.
Telefonas MU. 1214

Dėmesio!

pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą pigiai atlieka STANLEY VASARAJS (latvis)
Gabenama ir į užmiestį
9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

MONTREAL, Que.

Spalio mėn. rožančius

Aušros Vartų par. bažnyčioje bus kalbamas kas penktadienį 7 val. 30 min. vak.

Lietuvių registracija

pratęsiama iki š. mėn. 15 d. Visi lietuviai, kurie dar neužsiregistravo, prašomi kuo greičiau užsiregistruoti.

Liet. Mokyklos tėvų susirinkimas

šaukiamas sekmadienį, spalio 7 d., tuoj po pamaldų. Bus sprendžiami svarbūs reikalai. Visų tėvų dalyvavimas būtinas.

Anglų ir prancūzų kalbos kursai

prasidėjo spalio 1 d. Willirord mokykloje Verdune. Mokoma ir vadovėliai duodami veltui.

Ritminės mankštos kursai

Šokėja Birutė Vaitkūnaitė atidaro ritminės mankštos kursus mergaitėms ir moterims. Palankioms sąlygoms esant, numatoma suorganizuoti meno šokio grupę. Skambinti tel.: DO. 1451 iki 10 val. ryto arba tarp 12 ir 1 val. po pietų.

Šv. Kazimiero parapijos atlaidai

Gaila, nedaug naujakurių lankė šv. Kazimeiro parapijos 40 valandų pamaldas. Svečiu kunigu buvo kun. J. Valantiejus, Waterbury, Conn parapijos klebonas, kuris per 20 metų kas metai pas mus atvyksta. Paskutinę dieną, be to, dalyvavo Aušros Vartų klebonas, kun. J. Kubilius ir vietinės ligoninės kapelionas, kun. Rickus. Su kun. Valantiejų visodas malonu pasikalbėti, nes jis turi daug patyrimų ir visi nukreipti lietuvybės bei tikybos naudai. Jis visados su savimi nešiojasi kokią lietuvišką knygą, šį kartą Ramono paskutinę apysaką. Jo šv. Juozapo parapija Waterburyje turi 8 mokslo metų pradinę, kurią lanko 800 vaikučių. Parapijos berniukų ir mergaičių skudučių bei bubnų orkestras šiemet laimėjo Conn. valstybės rungtynes ir siunčiamas į Naujosios Anglijos valstybių rungtynes. Parapijos choras, kompozitoriaus A. Aleksio vedamas, dalyvavo Tėvų Pranciškonų Lietuvių Dienoje Kennebunkporte, ir Tėvų Marijonų Lietuvos Marijai paaukavimo dienoje Marianapolyje. Gruodį choras dalyvaus iškilmingose už Lietuvą pamaldose Hartfordo katedroje, kur pamokslą sakys prelatas P. Juras ir dainuos hartfordietė lietuvaitė, gera prelato J. Amboto parapijietė, buvusi Metropolitan operos solistė, Ona Kaskas-Katkevičiūtė, dabar gyvenanti Indiana valstybėje.

— Šv. Kazimiero bažnyčioje įvyko šios jungtuvės: Augusto Einikio ir Aleksandros Marcinkevičiūtės, Roberto Barry ir Albinos Ramanauskaitės (jos tėvas — parapijos komiteto narys), Roberto Bannon ir Telmos Kvietinskaitės.

— Kanados ukrainiečiai mini 60 metų sukaktį savo emigracijos Kanadon. Montrealy minėjimas praėjo koncertu Majestic teatro salėje ir bankietu Mount Royal viešbutyje. Ukrainiečiai įstengė sukviesti Quebeko provincijos ir Montrealio miesto pareigūnus. Koncerte pasirodė gražia menine programa, kurios metu parodė savo chorus, šokėjus, solistą ir solistę.

Lietuviai, taip pat, regis, netrukus galėtų, jei norėtų, minėti 50 metų sukaktį savo tautybės žmonių pirmojo atvykimo Kanadon. Jei ne, tai bent naujakuriai galėtų paminėti 5 metų sukaktį savo atvykimo čionai iš Vokietijos. Deja, kažin ar turėtumėm pakankamai meno pajėgų įspūdingai Montrealio visuomenei pasirodyti. Choro stipraus, regis, neturime. Todėl, taip mokytojai, taip dainuojantis jaunimas, idealingas ar jau sumaterialėjęs, privalėtų savęs paklausti: "Ką aš darau palaikyti Lietuvos dainą Kanados padangėse?" Šokėjų turime, bet solistų dainininkų — ne.

— Atsikūręs Kanados Lietuvių Tarybos skyrius mano pradėti savo rudeninę veiklą su vakariene — spalio 7 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. **V.**

IŠNAUDOKITE RETĄ PROGĄ!

Toronte, lietuvių ir kitų europiečių apgyventame rajone Dundas gatvėje, parduodamas pilnon nuosavybėn gražiai įrengtas

RESTORANAS - DELIKATESSEN

su dviejų aukštų mūriniu namu, turinčiu 6 patalpas ir rūsį. Kaina: už valgyklą ir jos įrengimus $4000; namas su sklypu $13.000, įnešti $3000. Išviso kaina $17.000, o įnešti $7000. Likusieji ilgam išsimokėjimui.

Parduodama dėl pakeitimo kito biznio.
Teiraukitės telefonu Toronto ME. 6498.

Visų lietuviškų laikraščių ir angliškų žurnalų

PRENUMERATAS

priima ir pratęsia įgaliotas atstovas
Vytautas Aušrotas
263 Havelock St., LO. 3647
Sekmadieniais — parapijos salėje

Aušros Vartų Parapijos Spaudos kioske, 377 Willibrord Str., Verdun, Montreal, Que.
GAUNAMOS KNYGOS:
Vokietijos Liet. Bendruomenės leidiniai: Lietuvių Kalbos Vadovas, prof. Skardžiaus; Princas ir Elgeta, Mark Twain apysaka; Lietuvių literatūra, P. Naujokaičio; Esmaičio ir kitų autorių vadovėliai.
Kitų leidyklų naujienos: Altorių Šešėly, Putino - Mykolaičio; Lietuvių Pasakos, Dr. J. Balio red., Raudoni Batukai, Savickio; Sename Dvare, Šatrijos Raganos; Taupioji Virėja, Mačiulytės-Daugirdienės; Dulkės Raudoname Saulėlydy, V. Ramono; Naktis viršum širdies, Krumino; Partizanai už geležinės uždangos; Strėlė Danguje, H. Radausko; Vilnius T. J. Vizgirdos; Žvaigždės ir Vėjai, A. Barono; Didysis Inkvizitorius, Maceinos; Jobo drama, Maceinos; Marija kalba pasauliui — Fatimos apsireiškimai ir daug kitų knygų.
Įvairūs vadovėliai, žodynai, Religinio turinio knygos, maldaknygės, paveikslai, atvirutės ir tt.
Kioskas atidarytas kiekvieną sekmadienį tuojau po pamaldų.
Atsilankykite — įsitikinsite!

AR JŪS PAGEIDAUJATE PIRKTI NAMUS?

PARDUODAMA:

1. $14.000. 14-kos kambarių su visais baldais. 9-nios virtuvės. Mėnesinės pajamos $493.00 ir vienas kambarys savininkui. Reikalinga įmokėti apie $5000.

2. $10.900. 5-kių kambarių namas. Statytas prieš 4 metus — vieno aukšto. Gražus moderniškas su 2 kambariais rūsy. Šildomas vandeniu. Įmokėti apie 5000.

3. $5000. Kepykla. Gera proga pradėti liet. kepyklą Dundas-Roncesvalles rajone su visais įtaisais. Nuoma tik $100 mėnesiui. Kartu apartmentas — viso 6 kambariai. Įmokėti $3000. Pastatą galima pirkti už $12.000.

Kreiptis: A. GARBENIS — vakarais — HY. 1543
arba V. ANDREJAUSKAS-Andrews

H. M. DAVY & Co

REAL ESTATE BROKERS

105 RONCESVALLES AVE.
TELEF. LA. 2763 arba LA. 6101